

Anarşist Ekonomi Tartışmaları(21)

Toplum İçin Ekonomi - Tersine Değil
s 16

Çernobil İşçileri İki Kez Öldürür

s 14

Otorite Tecavüzdür

s 27

Göçmen İşçi Sömürü Büroları

s 7

meydan

1 TL

www.meydangazetesi.org

"İnsan ancak kendi kadar özgür insanların arasında özgürdür"

AYLIK
ANARŞİST
GAZETE
SAYI: 33
NİSAN-MAYIS
2016

Rantla kesilecek 1 AĞAÇ. HES'lerle zaptedilecek 1 DERE. Sadistlikle dövülecek 1 HAYVAN. Tacizle tecavüzle yıpratılacak 1 ÇOCUK. Erkeklikle öldürülecek 1 KADIN. Nefretle öldürülecek 1 LGBTİ. Mezhepçilikle saldırılacak 1 ALEVİ. Linçle katledilecek 1 KÜRT. Kurşunlanarak, bombalanarak yıkılacak 1 MAHALLE. Faşizmle karşı karşıya kalacak 1 HALK. Patronların iş cinayetlerinde yitecek 1 İŞÇİ daha olmasın şiarıyla sokaklara meydanlara çıkmanın, örgütlülüğün mücadelenin günündeyiz, 1 Mayıs'tayız.

s 20

Emaar İşçisi Bir Örnektir

Mustafa Adnan Akyol
İnşaat İşçileri Sendikası

Sendikamızın Emaar pratiği, her yerde olduğu gibi bir direniş ile başladı. Her şantiyede olduğu gibi, Emaar'da da eylemle anlattık kendimizi işçiyeye. Eylemde anlattık; örgütlendik. İlk eylemler içeride örgütlü bir iş durdurma olarak sürüyordu. Ardından, direnişin tüm şantiyeye yayılması veyahut yayılabilecek durumun oluşması için, dışarıda da eylemler yaptık. Zaten her taşeronu ayrı eylem yapmıyoruz. Her birinin asıl muhatabı olan ana firma yetkililerini bulup, daha önce bazen diyalog yoluyla, bazen de fiili doğrudan eylemimiz ile kabul ettirdik kendimizi. Emaar Square şantiyesi gerçekten çok büyük bir proje. İçerisinde sayısız taşeron şirket binlerce işçi çalışıyor. O yüzden ne ortada muhatap var ne de şantiyede düzgün bir çalışma sistemi!

Sendikalı olan ve sendikal mücadeleye katılan arkadaşlarımız ile beraber defalarca Emaar Satış Ofisi'ni kapattık. Bu ve benzeri eylemlerin elbette bir getirisi oldu. Başta Emaar işçilerine olmak üzere, coğrafyamızdaki inşaat işçilerine örnek bir çalışma durumu oluşturmaya başladık. Biraz bunlardan bahsedelim. Emaar da ne durumdayız?

Öncelikle çok önemli bir şeyden bahsetmek istiyorum. Bugün, Emaar'da sendikamız üyesi işçiler, cumartesi günleri yarım gün çalışıyor. Bunun ne demek olduğunu, hangi inşaat işçisine isterseniz sorun, anlatsın. Bu sektörde gidip hangi şantiyeye bakarsanız bakın, hiç birinde böyle bir durum göremezsiniz. Abartmıyorum 9 saat, 10 saat, 12 saat çalışma var. Ama bu şantiyelerde çıkıp da kalfasına ya da taşeronuna haftada 45 saat çalışacağım diyemez. Kimse uymuyor çünkü buna. Yasal olarak aralarında beyaz yakalıların ve mimar mühendislerin de olduğu 2 buçuk milyon inşaat işçisinin arasında bu durum, yalnızca Emaar'daki üyelerimiz için geçerli. Yani, haftada 45 saat çalışıyor Emaar işçisi.

Ayrıca Emaar'da işçiler kaç saatin yanında nasıl çalışması gerektiğini de öğreniyor. Nasıl bir iskelede çalışması gerektiğini bilmeye başlıyor; "yüksekte çalışma belgem olmadan yüksekte çalıştıramazsınız" demeye başlıyor. İş güvenliği ile ilgili sıkıntı mı oldu, o zaman işe çıkmıyor bizim arkadaşlar.

İnşaat sektörünün en önemli problemlerinden biri de SGK'ları ya hiç yatırmıyorlar ya da gerçek maaş üzerinden değil de asgari ücret üzerinden yatırıyorlar. Hangi şantiyeye giderseniz gidin hiçbirinde SGK'ların gerçek maaştan yatırılması söz konusu değil. Her yerde asgari ücret üzerinden yatırılır SGK'lar. Emaar'da bu durumu da sonlandırdık. Sendikamız üyesi işçilerin SGK'ları, aldıkları gerçek maaş üzerinden yatırılıyor. Bu durumu yaratan, biz sendika yönetimi değiliz. Orada alınan her şey, işçilerin kendi öz örgütlülüğünün sonucu var olmuştur.

Sendikamızın Emaar'da bir de sorumluluğu var artık. Bu topraklarda belki de 30 yıldır olmayan bir şey Emaar'da oluyor; bir şantiyenin denetimini, sendikamızın uzmanları yapıyor. Emaar'da şantiyedeki iş güvenliğini bizim sendikamızın uzmanları da denetliyor, konuyla ilgili raporlar hazırlıyor. Bu durum, biz inşaat işçileri açısından çok önemlidir.

Bu saydıklarım en önemli sorunlar ve en önemli sorunlara kısmi çözümlerdir. Biz kazandık demiyoruz. Kazanım kelimesini de kullanmıyoruz. Çünkü bugün Emaar'da aldıklarımız da sorumluluklarımız da kazanılmış bir şey değil. Biz bunları aldık diye sömürü bitmedi, bitmiyor. Sömürüyü bitirdiğimizde; yani işçilerin yöneten ya da yönetilen değil insanca yaşadığı koşulları hep beraber yarattığımızda, işte o zaman hep beraber kazanmış olacağız.

İnşaat İşçileri Doğrudan Eylem ile Direniyor

İnşaat işçileri sendikası Nurolpark, Köşeler Köyü TOKİ ve Dedekorkut İÖO inşaatları olmak üzere farklı şantiyelerde direnerek patronlara geri adım attırıyor.

Nurolpark Güneşli şantiyesinde çalışan ve hakları gasp edilerek işten çıkarılan İnşaat İşçileri Sendikası üyesi taşeron işçiler sendika ile başlattığı direniş sürecinde patronlara geri adım attırdı. Direnişçi işçilerin talep ettikleri ücret ve tazminatları ödendi. 3 gün süren eylemlere Alinteri, DAF, Mücadele Birliği katılarak, 26A Kolektifi ise öğlen yemeklerinde sandviç getirerek direnişçiler ile dayanışma gösterdi.

Kocaeli Dilovası'nda bulunan Köşeler Köyü TOKİ inşaatında çalışan İnşaat-İş üyesi işçiler, gaspedilen hakları için iş durdurma eylemi başlatarak şantiyeye giden tüm elektriği kesti. TOKİ patronları geri adım atarak işçilerin tüm alacaklarını ödedi.

Eyüp Dedekorkut İlköğretim Okulu inşaatında çalışan taşeron inşaat işçileri sendika ile beraber şantiyedeki çalışma ve barınma koşullarına karşı işgal eylemi başlattı. Şantiye girişine pankart asarak kimseyi şantiyeye sokmayan direnişçi işçiler İlci Holding patronlarına geri adım attırdı.

Açlık Grevindeki Madenciler Kazandı

Amasya'nın Suluova ilçesinde bulunan Yeni Çeltik Maden Ocağı'nın kapatılma kararına karşı, yerin 1200 metre altında açlık grevi başlatan 220 maden işçisinin direnişi sonuç getirdi. Sendika ile patron arasında yapılan anlaşma üzerine işçiler, direnişlerinin 10. gününde açlık grevlerini sonlandırdı. Varılan anlaşmaya göre maden kapatılmayacak, işçiler Soma'ya gönderilmeyecek ve maden bir hafta içinde faaliyete geçecek.

Yeni Çeltik Maden Ocağı, 1955'ten bu yana faaliyette ve 2013 yılında, rödovans ile 301 işçinin katili olan Soma Holding'e ait Gürmin Enerji'ye devredildi. Gürmin Enerji de madeni yenileme bahanesiyle kapatarak, işçileri Soma madenlerine göndermek istedi. Madenin kapatılmasına karşı çıkan işçilerin başlattığı açlık grevi sürecinde, 30'dan fazla işçi rahatsızlanarak hastaneye kaldırılmıştı.

Direnişçi Metal İşçilerine Jandarma Saldırdı

Bilecik'in Bozüyük ilçesinde bulunan Midal Kablo'da çalışırken Birleşik Metal-İş Sendikası'na üye oldukları için işten atılan ve bunun üzerine fabrika önünde direnişe başlayan işçilere, 4 Nisan günü jandarma saldırdı.

Söz konusu fabrikada toplam 17 işçinin işten atıldığını belirten Birleşik

Metal-İş Sendikası, yaşanan saldırının ardından yaptığı açıklamada "30 Mart'tan bugüne işçileri işten atarak, işyerinde baskı uygulayarak, tehdit ederek yıldırıma çalışan, sarı sendikayı devreye sokmaya çalışan işveren, şimdi de devletin kolluk kuvvetlerini kullanarak işçilere gözdağı vermek istiyor" dedi.

Petlas İşçilerine Polis Saldırısı

Kırşehir'de bulunan Petlas Lastik Fabrikası'nda Petrol-İş üyesi işçiler sendika temsilcisinin fabrikaya alınmamasına karşı 17 Nisan gece vardiyasından çıkarak yürüyüşe baş-

ladı. Kırşehir- Kayseri karayolunbu kapatan işçilere polis saldırdı. TOMA ve biber gazı ile gerçekleşen saldırı sonucu çıkan arbede esnasında 4 işçi gözaltına alındı.

Dost Cam İşçisi Direniyor

Sendikalaşma çalışması nedeniyle bir arkadaşlarının işten atılmasına karşı üretimi durduran Dost Cam işçileri, fabrika önündeki direnişlerini sürdürüyor.

İzmir Çiğli Organize Sanayi Bölgesi'nde DİSK'e bağlı Cam Keramik-İş'te örgütlenme çalışması yürüten bir arkadaşlarının işten

atılmasına tepki gösteren işçiler, üretimi durdurmuş; polis saldırısı tehditlerine karşın gece yarısına kadar fabrikada sürdürdükleri direnişi, sonrasında fabrika kapısı önüne taşımışlardı. İşten atılan arkadaşlarının geri alınmasını isteyen ve sendikal örgütlenme haklarına sahip çıkan işçiler; bu direnişi kazanana kadar nöbetlerini sürdüreceklerini belirttiler.

Bir varmış bir yokmuş Taşeron İşçisine Kadro Masalı

Rifat Güven

rifat@meydangazetesi.org

Birkaç hafta önce, Ahmet Davutoğlu, yasalasması için meclise gönderilecek olan tasarıda "taşeronlara kadro müjdesi" dedi. Bu açıklama işçiyi sevindirdi, neden mi? Tüm taşeron işçileri devlet güvencesi altında kadrolu olacaktı ve bu, devletin patronluğunda ücretli kölelik de olsa taşeron olmaktan yeğdi.

Devletin işçiyi anlatacak masalı çok, dinleyeni oldukça tabi. Davutoğlu'nun meclise gönderdiği bu tasarı da devletin bir başka masalı. Yüzeysel okuduğunuzda masalda patron değişmiş, sanki devlet tüm taşeron(alt işveren) işçilerini sahip olduğu kurumlarda çalıştıracakmış, kadroya alacakmış. Bazı masallar gerçekten uzaktır ve dinleyene yalan söyler. Buna örnek olarak dünya çapında bilinen bir masal vardır; Fareli Köyün Kavalcısı.

Bir köy farelerin istilası altındadır. Günün birinde kaval çalan bir adam, köyü farelerden temizleyebileceğini söyler. Köylüler de adam bunu başarır ona yüklü miktarda para vereceklerini söylerler; anlaşma yapılır. Adam, kaval çalarak tüm fareleri etkileyip peşinden sürükleyerek köyün dışına çıkarır. Ama köylüler adama parasını vermeyi reddeder. Bunun üzerine kavalcı, tüm köyün çocuklarını bir nehre sürükleyerek, çocukların boğulmasına sebep olur. Sadece topal bir çocuk, diğerlerinin hızına yetişemediği için kurtulur. Yani aslında bize masallar hep mutlu sonla biter deseler de öyle değildir.

Devletlerin ve politikacıların yaptığı da buna benzer. Yöntem de gaye de aynı: Yanıltmak. Mutlu sonla bitecek bir gerçeklik uydurarak yanıltmak.

Gelgelelim Davutoğlu ve akabinde Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın açıklamalarına; onların masallarına. 720 bin taşeron işçisi alınacakmış kadroya. Kimse dışarıda kalmayacak diyor Davutoğlu; fakat biraz derinleştirerek okuduğunuzda, hepsinin yalan olduğunu açıkça görüyorsunuz. Neden mi yalan? Sıralayalım.

Çünkü kadroya geçmek isteyen işçilerin, öncelikle taşeronda en az 12 ay çalışmış olması, Kasım ayından önce işe başlamış olmaları gerekiyor. Tabi yetmiyor, oyalamanın perdeli hali olan sınava girmeleri gerekiyor. Bu da yetmiyor, sınava girmeleri için de geçmişe dönük hakları için dava açmamaları, hukuki tüm haklarından vazgeçmeleri gerekiyor. Yetmiyor sınavı kazansalar bile, sadece kurumların açtığı kadro kadarı alınabiliyor. İşçiler tüm bu süreçlerden geçseler bile devlet memuru olarak kadroya geçmiş olmuyor, özel sözleşmeli personel oluyorlar. Devletin kadro güvencesi dediği de ömür boyu değil, sadece üç yıl sürüyor. Özel sözleşmeli personelle yalnızca 3 yıllık sözleşme yapılıyor ve devlet, eğer istemezse, üç yıl sonra işçiyi kapı dışarı edebiliyor.

Davutoğlu'nun "taşeronlara kadro" masalında da yalan ve sömürü düşecek dinleyen işçilerin payına. En iyisi mi biz, her masala kanmayalım!

Pazartesi Hastalığı - Bizinosis

Meslek Hastalıkları(1)

Aylin Sal

aylinsal@meydangazetesi.org

Meydan Gazetesi'nin sınıf mücadelesine ilişkin yazılara yer verdiği sayfalarda bundan böyle her sayıda bir meslek hastalığına değineceğiz. Bir yazı dizisi şeklinde sürdüreceğimiz bu sayılarda, iş cinayetleri ile doğrudan ilintili bir kavram olan meslek hastalıklarını ele alacağız. İş cinayetleriyle doğrudan ilintili, çünkü meslek hastalıkları denip görünmez kılınmak istenen bir yıpratma biçimi bu.

Yaşamlarımızı kazanmaya çalışırken, yaptığımız işle alakalı olarak uzun süre maruz kaldığımız bedensel yıpranmalar, sağlığımızı olumsuz yönde etkiliyor. İçinde bulunduğu coğrafyadaki çalışma koşulları, çalışma saatleri ve iş yoğunluğu da buna eklendiğinde yılda ortalama 20 bin ölüme ulaşan bir durum,

meslek hastalıkları karşımıza çıkıyor.

İş cinayetleri, nasıl devlet ve kapitalistler tarafından "kader" diye sunuluyorsa, meslek hastalıkları da yapılan işin bir uzantısı olarak normalleştiriliyor. Örneğin; uzun saatler ayakta kaldığınız bir işte çalışıyorsanız, buna bağlı olarak yaşadığınız sıkıntılar da; ağır beden eforu gerektiren işlerde çalışıyorsanız, vücudunuzun farklı yerlerindeki ağrılar ve sızılar da ya başka bir şeyle ilişkilendiriliyor ya da "yapacak bir şey yok" denilerek kapitalizmin ataletine teslim ediliyor.

Unutulmaması gereken, işçide kalıcı hasar oluşturan böylesi durumların tanımını iyi koymak. Yaşadığımız coğrafyada, benzeri nedenle-

re bağlı ölümlerin bir kısmı, bu tanım sıkıntısına bağlı olarak kayda geçirilmiyor. Çünkü ölümlerin kayda geçirildiği takdirde, yasal sürecin işlemesi gerekiyor. Bu durum, doğrudan patronu ilgilendirdiği için, kimi zaman, meslek hastalığı taşıyan kişinin işten atılmasına bile neden olabiliyor.

Meslek hastalığı belirlenmesi, SGK tarafından yapılıyor. Konulabilecek herhangi bir "meslek hastalığı" teşhisi SGK için tazminat anlamına geliyor. O yüzden bu teşhisin konulmaması için, SGK işi her seferinde, deyim yerindeyse yokuşa sürüyor. Devletse bu meseleye verdiği önemi, yılda ortalama 100 bin meslek hastalığının yaşandığı ya da iş kazalarının gün be gün arttığı bu coğrafyada, yalnızca üç tane meslek hastalıkları hastanesi açarak göstermiş durumda.

Pazartesi Hastalığı (Bizinosis)

Pazartesi günlerini hiç sevmeyiz. Kimimizi sabah sabah okula gidecek olmanın verdiği sıkıntıyla karın ağrısı tutar; kimimizi de işbaşı yapacak olmanın verdiği stres, endişe, kaygı sarar. Her pazartesi kabustur.

Pazartesi günlerini hiç sevmeyiz; çünkü Pazartesi, bir nebze de olsa uzaklaşmış olduğumuz yoğun çalışma hayatının yeniden başlayacak olduğu ilk gündür. İşler yetişmeli, daha çok çalışmalı, iyi bir performans çıkarmalı... Yoksa maaşımız kesilir, azar işitiriz; hatta işimizden olabiliriz. Bu durum haliyle stres yaratır ve adına "pazartesi sendromu" denen meşhur durum bizi de kuşatır. Patronların bitmek bilmeyen talep ve

beklentileri, iş koşullarının giderek kötüleşmesi, başı sonu belli olmayan çalışma saatleri, iş güvencesinin olmayışı, yorgunluk, bıkkınlık, işin fiziksel ve ekonomik koşulları, belirsizlik, ast-üst ve meslektaşlarla olan ilişkiler...

Tekstil işçileri içinse durum bundan çok daha kötüdür. Bütün bunlara bir de şiddetli göğüs ağrısı, nefes darlığı, öksürük ekleyin, işte durum bu!

Hemen hemen bütün tekstil işçileri, pazartesi günleri işe gidip çalışmaya başladıklarında bu durumu yaşayacaklarını çok iyi bilir. Mesainin başlayıp makinelerin çalışmasıyla birlikte, pamuktan iplik yapımı da başlar. Bu sırada işçiler ortaya çıkan

pamuk tozuna, bundan başka kenten, kenevir, kendir gibi diğer tozlara maruz kalırlar. Bu tozların solunması sonucu, soluk borusunun akciğerlere bağlanmasını sağlayan bronşlarda kasılma ve tıkanıklık meydana gelir; işçiler, göğüste şişkinlik, göğüs ağrısı, nefes darlığı ve kimi zaman yüksek ateş yaşarlar.

Dünyada, pamuklu tekstil sektörü, İngiltere'deki Sanayi Devrimi'yle birlikte yayılmaya başlamış, çok fazla pamuğun işlenmesini sağlamıştır. 1700'lü yılların başında çok sayıda insan küçük yaşlardan itibaren çalıştırılmış ve bu kişilerin sağlık problemleri hiç eksik olmamıştır. Hastalığın ilk olarak gözlenmesi de, bu tarihlere rastlar. 1845'te, işe gidilmediği zamandan sonra işçilerin

yeniden çalışmaya başladıkları ilk günde şikayetlerinin başlamış olmasına dikkat çekilmiş ve hastalık "Bizinosis-Pazartesi Hastalığı" olarak tanımlanmıştır.

Yaşadığımız topraklarda Bisinosiz'e neden olan işlerde çalışan, sigortalı yaklaşık 6 bin işçi var. Kayıtlara geçerek, resmi tanı konulursa, yılda yaklaşık 10-20 kişi. Bizinosizin kısa vadede tek tedavisi, bu rahatsızlıklara neden olan etkenlerden uzaklaşmak. Ama kira, fatura, yol gibi masrafları hesap etmek zorunda olanlar bunlara aldırış edemediği için; hastalık giderek kronikleşip tedavisi olmayan bir hal alır, çeşitli ilaçlar kullanılsa da tamamen iyileşme görülmez.

Amed Newrozı - 2016

Piroz be!

Serhat Budak

serhat@meydangazetesi.org

Bir yıl önce, 21 Mart'ta, Amed'de Newroz alanını dolduran yüzbinlere okunan mesajda "silahla yürütülen mücadelenin sürdürülemez bir aşamaya geldiği" vurgulanıyordu; Türkçe ve Kürtçe olarak okunan bu mesajın ulaştığı herkese "demokratik ortak evi inşa etme" çağrısı yapılıyordu.

Aradan geçen bu bir yıllık sürede, sözü edilen bu ortak ev inşa edilemediği gibi, var olan evler, sokaklar ve mahalleler de birçok kentte yerle bir ediliyordu. Üstelik devletin kanallarından bile canlı olarak yayınlanan bir önceki Newroz'un aksine, bu yıl Newroz bir çok kentte engelleniyor, yasaklanıyor, tüm zorluklara karşı alanlara çıkanlara ise bazen gerçek mermi-lerle saldırılıyordu.

Gerçekten de, son aylarda ardı ardına patlayan bombalar, Newroz alanlarına yönelik engellenmenin de bahanesi yapılmış, devlet tarafından yasaklanmayan Amed Newrozı, alanda provokasyon yapıldığına dair bir dizi kuşku da beraberinde getirdi.

Zaten kimi yerlerde aylardır süren sokağa çıkma yasaklarını, askeri operasyonları, katliamları değerlendirince; sürecin, barışa değil savaşa doğru daha da derinleşerek gittiği görülüyor. Başbakan'ın "bütün bunlar kamu düze-

nini sağlamak için" söylemi Sırrı Süreyya Önder tarafından "Kürt evine giremiyor, Türk evinden çıkamıyor, alın size kamu düzeni" diye yanıtlanıyor. Ama kimi zaman dokunulmazlık, kimi zaman başkanlık tartışmaları arasından savaş hala can almaya devam ediyor.

Sur'da operasyonların bitirildiği açıklandı, ama birçok mahallede sokağa çıkmak hala yasak. Yıkılan yerlerin yerine yapılacak binalar konuşulurken, diğer yandan, önce Şırnak ve Silopi, ardından bu kez de Nusaybin ve Yüksekova'dan ölüm haberleri geliyor.

Belli ki devletin eğişen stratejisi gereği, daha önce topluca yürütmeyi denediği operasyonlar, bu kez belli yerleşimler odaklanılarak sırayla sürdürülüyor. Diğer yandan da, Kandil'den işaret edilen ve baharla birlikte başlayacağı düşünülen hareketlenme bekleniyor.

Elbette, bunlar bizim bildiklerimiz üzerinden söyleyebileceklerimiz. Ama madem söze Newroz'la başladık, gene onunla bitirelim: Newroz ateşinin hatırlattığı ve asla unutturmadığı bir şey de var ki, zalim efendilere, Dehakilere karşı başkaldıran, karşı çıkan Kawa'lar hep olmuştu, hep olacak.

Piroz be!

Başkanlık Fezlekeleri

Mercan Doğan

mdogan@meydangazetesi.org

90'larda o zamanki DEP'li vekillerin mecliste yaşadıklarını hatırlayalım. Leyla Zana'nın Kürtçe ettiği yemini ve sonrasında mecliste kopan kıyameti. Kürt vekillerinin yaka paça dışarı atılmalarının görüntüsü bugün hala hafızamızda.

O gün o vekillerin birer Kürt olarak meclisteki varlıkları, Türklük üzerine kurulan devlete dokunduğu için onları dokunulmazlıklarından etmiş, yıllarca hapisnede yatmalarına neden olmuştu.

İşte bugün de benzer olayları yaşamamızın kıyasındayız. Kürt siyasi hareketinin parlamentodaki üyelerinin dokunulmazlıkları tekrar gündemde. Bunu gündeme getiren başkanlık hevesleriyle yanıp tutuşan Tayyip Erdoğan'dan başkası değil.

Tayyip Erdoğan bu dokunulmazlık meselesini öyle iyi kullanıyor ki, geçtiğimiz seçimlerde belli noktalarda birbirlerine yakınlaşan CHP ve HDP'nin şimdi birbirinin tam zıttı konuma düşmesini sağladı.

Başkanlık hayalinin gerçekleşmesi için kurduğu fezleke stratejisiyle Tayyip Erdoğan HDP'lilerin dokunulmazlıklarının kaldırılmasını sağlayarak bu vekilleri yargılamayı ve bu şekilde onları meclis dışına itmeyi amaçlıyor.

Ama bunun için tek başına partisinin oyları yetmediğinden kendine destekçiler arayan AKP, istediğini Kılıçdaroğlu'nun "fezlekere evet diyeceğiz" açıklaması üzerine gerçekleştirme imkanı buluyor.

Bu noktada AKP ile aynı çizgiye gelmesi CHP içinde de tartışmalara neden olmakta. Böylece AKP'nin fezleke hamlesinin CHP'yi de zora soktuğu aşikar.

Tüm bu karmaşıklığa rağmen AKP'nin fezlekeleri bir şekilde meclisten geçireceğini, en nihayetinde HDP'li vekilleri meclis dışına atacağını söylemek çok da zor değil.

Çünkü, AKP; gücünü ve avantajını seçimlere hile katmaktan rüşvet ve yolsuzluklara, politik manevra yeteneğinden mağdur edebiyatına kadar pek çok yolla kuruyor. Üstelik elinde bulundurduğu yargıyı, medyayı, üniversiteleri ve STK'ları etkin bir şekilde kullanıyor. Bankaları ve şirketleri de kendi ekonomik sistemine angaje eden AKP, orduyu bile kendi özel güvenliği gibi kullanıyor. Kısacası iktidar, bu yönleriyle devletin kendisi olmuş durumda.

HDP ise kendisini yok etmeye çalışan devlete karşı mücadele yürüten Kürt halkının bir stratejisi. HDP'li vekillerin fezlekeler yoluyla meclisten atılmaları da Kürtler için yeni değil.

Öyleyse, HDP'nin meclisten çıkarılması, AKP için mutlak bir kazanım doğurmayacaktır. Fezlekelerin ardından dokunulmazlıkların kaldırılması, Erdoğan'ı başkanlık hayaline bir adım daha yaklaştırsa da, Kürt halkının özgürlük mücadelesi bu yolla sönmeyecek, yok olacak değildir.

İşte Özgür Dünya

Hüseyin Civan

hcivan@meydangazetesi.org

2007 yapımı bir Ken Loach filmi... Film, Doğu Avrupa'dan İngiltere'ye giden göçmenlerin yaşadıklarını, tam da ters köşe bir perspektiften, göçmenleri kaçak olarak çalıştıran istihdam bürolarından birinden yola çıkarak anlatır. Göçmenleri kaçak bir şekilde çalıştıran ajans sahibi Angie, göçmenleri merdiven altı işlerde çalıştıran patronlarla yaptığı anlaşmalarda "Mesaiye kalırlar, vardiyada çalışırlar, her saat çalışırlar, parayı sorun etmezler..." vurgusu yaparak işyeri sahiplerinin kendi istihdam bürosu ile anlaşmasını sağlamak ister. Film Angie'nin yaşadıklarına yoğunlaşır gibi görünse de arka plandaki işleyiş, sert bir kapitalizm gerçeği olarak gözler önüne serilir.

Mart ayında Brüksel'de gerçekleşen TC-AB görüşmeleri sonrası kabul edilen bire bir değişim formülü ya da namı diğer Samsom Planı, ilk uygulamasını geçtiğimiz günlerde, Midilli'den Dikili'ye oradan da Kırklareli'ndeki geri gönderme merkezine gönderilen ilk göçmen kabileleri aracılığıyla fiiliyata kondu.

Masrafların AB tarafından karşılanması, AB'den plan karşılığında alınacak bilmem kaç milyar Euro olması ya da Avrupa'ya girişin artık vizesiz olması ihtimali, tabii ki savaştan bir oraya bir buraya kaçmak zorunda bırakılanlar için bir anlam ifade etmiyor.

Samsom Planı

Aslında planın devreye geçirilmesi "son derece insani bir kaygı" ile yapılıyor gibi gösterildi: Ege'de yaşanan ölümleri durdurmak. Plan, Hollanda'daki iktidarın koalisyon ortağı

PvdA partisinin (İşçi Partisi) lideri Diederik Samsom tarafından hazırlandı. Partisinin "çevre meseleleri" sorumlusu olan Samsom, 2012'den bu yana partisinin başkanlığını yapıyor. Parti'nin "çevre meseleleri"ni emanet ettiği Samsom, Hollanda Greenpeace'indeki önemli statüsünden Echte Energy şirketine CEO olarak transferiyle vazgeçer. Sorun çözümüne sorun üretenlerden biriyle çözüm bulmak... Dahiyane bir fikir...

Bu "insani" sorumlulukla işlerliğe geçirilen plan, bunu birkaç ayakta gerçekleştirecek. Mesela plan aracılığıyla, iade edileceğini bilen göçmen, artık insan kaçakçılara para vermeyecek! Tabii zaten gümrük noktalarında devlet yetkilileriyle anlaşmalı olarak gerçekleşen bu organizasyonun bu devletli kısmı şimdilik es geçilmiş görülüyor. Çünkü aynı geniş organizasyon, kimlerin iade edilip edilmeyeceği noktasında belirleyici olabilir. Yani kaçakçılar için değişen bir durum yok.

Proje ilk önerildiğinden bu yana, göçmen nakillerinin nasıl gerçekleştirileceği bilinmiyordu. Eğer göçmenlere iltica başvurusu hakkı tanımadan kitlesel bir sınır dışı etme eylemi gerçekleşirse, bu durum AB yasalarına aykırı olur. Bu nakillere aracılık eden özel sınır güvenlik firması Frontex yetkilileri, her seferinde iltica başvurusu olmadığına ilişkin yaptıkları açıklamalarla hepimizin yüreğine su seriyor! Herhangi bir iltica başvurusunun olmaması en büyük yasal dayanak. Sınırın iki yakasında da yeteri kadar tercüman olmadığı için, öte yandan mevcut prosedüre ilişkin göçmenlere herhangi bir bilgilendirme yapılmadığı

için iltica başvurusunun yapılmaması bir yana göçmenlerin önemli bir kısmının kimliği dahi tespit edilemiyor.

Göçmen İstihdam Büroları

Türkiye'deki Suriyeli göçmen sayısının 3 milyon civarında olduğu tahmin ediliyor. Bire bir değişim planı ile bu sayının artacağı aşikar. Ana akım medyanın Suriyelilerin ne kadar güzel istihdam ettirildiğinin haberlerini yaptığı son aylarda, Türkiye'de bulunan Suriyelilerin sadece 7 binine çalışma izni verildiği, geri kalanlarının ise kayıt dışı olarak çalıştırıldığı istatistikleri ayan beyan ortada duruyor.

AB'nin kirli elleri olarak adlandırılan Frontex'in sınır güvenliğindeki hikayeler BM bünyesinde faaliyet gösteren birçok STK tarafından bile dillendirilmiş, ırkçılığa varan uygulamalar farklı çalışmaların konusu olmuştur. Frontex göçmenlerin bulunduğu botların batırılmasından, sınır geçişlerinde göçmenlerin ölümüyle sonuçlanan farklı vakalara hayli kabarıklık bir geçmiş olan bir şirket. Ellerini kirletmek istemeyen AB'nin kirli elleri...

Sendikalar ve emek örgütlerinin son aylarda tartıştığı özel istihdam büroları aslında bir alt başlığı daha taşıyor. Taşeron sistemden daha kötü bir sisteme; kiralık işçi sistemine olanak verecek özel istihdam

büroları, özellikle göçmenler için kurulmuş olan çalışma ajansları adı altında halihazırda yürürlükteydi. Ocak ayında, Bakanlar Kurulu'ndan "Suriyelilerin iş gücü piyasasına dahil olması" için çıkan bir dizi karar, bu ajansların işleyişini değiştirmeye şimdiden başladı.

Yaşadığımız coğrafyada göçmenlerin büyük bir çoğunluğu kayıt dışı bir şekilde istihdam ediliyor. Ucuz iş gücü olarak görülen göçmenler, asgari ücretinin yarısına bile çalıştırılmıyor. Kolaylıkla uzun saatler, izin olmadan, tüm haklardan mahrum bir şekilde, yani kısacası köle gibi çalıştırılan göçmenlerin her geçen gün artan sayısı, Göçmen İstihdam Büroları için büyük bir vurgun kapısı...

Hem de bu vurgun yakın bir zamanda devlet güvencesiyle işleyecek. Tabii ki bu güvence, kayıt dışı istihdamı bitirmeyecek, aksine 3 milyonu aşacak Suriyeli göçmenlerin daha ucuza, daha uzun saatler, daha kötü koşullarda çalışmasına neden olacak.

Farklı işletmeler, bu istihdam büroları aracılığı ile göçmen işçileri çalıştırmaya şimdiden başladı. Tabii Göçmen İstihdam Büroları da reklamlarına...

Patronlarla yapılacak yeni göçmen işçi pazarlıkları, göçmen emele pazarları, güvencesiz işler, esnek çalışma, yerli işçilerle yaşanacak sorunlar... Yakın zamanda hepimizi bekleyen yeni bir dünya; Ken Loach'un kapitalizmin kapitalistlere sunduğu dünyadan esinlenerek filmine koyduğu o ironik isim gibi, İşte Özgür Dünya...

Devletlerin Pazarlığı Göçmen Anlaşması

Emrah Tekin

emrahtekin@meydangazetesi.org

Geçtiğimiz günlerde, Dikili'de gerçekleştirilen bir "eylem" haberi düştü ajanslara. Habere göre Dikili'de yaşayan bir grup insan, ilçede yapılması düşünülen göçmen kampı için "Dikilimiz cennet gibi, buraya kıymayın" diyerek bir basın açıklaması gerçekleştirmişti. Türk bayraklarının taşındığı açıklamada yapılan konuşmalarda söz alanlardan biri de Dikili Belediyespor başkanı Ahmet Öcal'dı. Öcal konuşmasında, göçmenlerin spor salonunu kullanmasından yakınlıkla "Spor salonu kullanılmaz hale geldi. Salonun camlarını ve kapılarını kırdılar, formalarımızı yakttılar, toplarımızı patlattılar" diyordu.

Bu "eylemden" birkaç gün önce ise başka bir haber geldi aynı coğrafyanın hemen yakınından. Dikili'nin karşısında bulunan Yunan adası Midilli'de Türkiye'ye gönderilmek üzere bekletilen Mustafa adlı bir Suriyeli, "Bir cehennemden kaçtık, diğerine gitmek istemiyoruz, eğer bizi oraya gönderirlerse, kendimi ve çocuklarımı denize atarım" diyordu. Savaşta kaçan Suriyeli Mustafa can, Dikilili "beyaz" Ahmet, top ve forma derindeydi...

TC devleti ile AB arasında yapılan göçmen anlaşması uyarınca, Avrupa'ya geçmek üzere Yunan adalarına ulaşan Suriye ağırlıklı göçmenlerin Türkiye'ye gönderilmeye başlanacağı 4 Nisan tarihinden birkaç gün önce ajanslara düşmeye başlayan bu haberlerin muhtemelen devamı da gelecek gibi görünüyor. Geçtiğimiz yıl sonlarında başlayan ve TC devletinin başbakanına göre "Kayserili pazarlığı", dünyadaki ve coğrafyamızdaki muhalif kamuoyuna göre ise "kirlili pazarlık" olarak adlandırılan görüşmeler, geçtiğimiz Mart ayı ortalarında sonuçlandı. Birleşmiş Milletler ve Uluslararası Af Örgütü gibi, özünde devletlerin savaş politikalarını aklamakla yükümlü kurumların bile tepkisini çekmesi nedeniyle, söz konusu anlaşma, "kirlili" tanımını sonuna dek hak ediyor.

Şantaj Malzemesi Olarak Göçmenler

Anlaşmanın bir tarafındaki TC devleti, yaşamları pahasına topraklarına sığınan insanları bir şantaj malzemesi olarak kullanıyor. Bunu yaparken de bir yandan bu durumu iç politikada propaganda olarak kullanmaktan çekinmiyor: Suriye rejiminin zulmüne uğramış insanlara kucak açan "müşfik" TC devleti. Devlet politikaları paralelinde yayın yapan ana akım medyada servis edilen haberler de hep bu minvalde.

Diğer yanda ise AB devletleri, göçmenlerin sınırlarından içeri girmemesi pahasına, para başta olmak üzere, TC

devletinin Kürt halkına yönelik katliamları ve coğrafyadaki diğer ezilenlere yönelik artan baskısına karşı "başını öte tarafa çevirmek" şeklinde özetlenebilecek bir dizi taviz vermeye hazırlanıyor.

Güvenli Bölge Ne Kadar Güvenli?

Anlaşmayı "yasadışı" ve "gayri insani" olarak niteleyen küresel bazdaki insan hakları kurumları ise TC coğrafyasında devletin Kürtler üzerinde yürüttüğü savaşa gönderme yaparak, göçmenlerin yerleştirilmeleri gereken bölgelerin güvenliğine dikkat çekiyor. Bu kurumlara göre, TC güvenli bir üçüncü ülke değil. Tam da bu sebeple, yaklaşık iki yıldır, savaşın sürdüğü Suriye'de güvenli-tampon bölge ilan ettirmeye çalışan TC devletinin toprakları, anlaşma sonrası Avrupa'nın göndereceği göçmenlerle, fiilen güvenli olmayan-tampon bölge durumuna gelecek.

AB devletlerinin, anlaşma kriterlerinden biri olarak sunulan TC vatandaşlarına vize serbestisi için yerine getirilmesini şart koştuğu 72 maddenin hayata geçirilebilmesi, anlaşmanın önemli parametrelerinden biri. Ancak bu maddelerin uygulamaya geçmesi, devletin muhalifler üzerinde artan baskısını azaltmasıyla ters orantılı bir ilişki içinde. Örneğin böylesi bir durumda "terör" tanımının içeriğinin değişmesiyle birçok davanın düşmesi söz konusu olabilir. Benzer şekilde yolsuzlukla mücadele için de devlet kurumları üzerinde "şeffaf ve bağımsız" denetleme mekanizmalarının oluşturulması, bu 72 kriter arasında yer alıyor. TC devleti tarafından iç politikada seçim malzemesi olarak kullanılması amaçlanan "vize serbestisi" yalanı, aslında bu iki örnekle bile deşifre oluyor.

İnsanların yaşamlarını hiçe sayan ve göçmenlerin kendilerini bekleyen bir bilinmeze sürüklenmesi dışında hayata geçme şansı bulunmayan bu anlaşma, tarihe, devletlerin kirlili politikalarının çağımızdaki bir örneği olarak geçmeye hazırlanıyor. Bizler de, TC ve AB özelinde devletlerin, "söz konusu çıkarlar olunca insan yaşamı teferruattır" pratiğine bir kez daha şahit oluyoruz.

Yine geçtiğimiz günlerde bir göçmen haberi daha vardı ajanslarda. Üç çocuk babası 36 yaşındaki Suriyeli Amir Hattab, İstanbul-Bağcılar'da rögar kapağını açıp kanalizasyona atlayarak yaşamına son vermişti. Dikili'deki "duyarlılık", ilçelerinin göçmenler nedeniyle "kirleneceğinin" derdine yanadursun, Amir'in bu sarsıcı intihar biçimi devletlerin savaş politikaları ve kirlili ittifaklarının nasıl bir coğrafya yarattığını seriyor gözler önüne.

Bulgaristan'da İrkçı Sınır Devriyesi

Avrupa'da göçmenlere yönelik ırkçı uygulamaların bir yenisi, Bulgaristan'da gündeme geldi.

Bulgar Yurttaşlarını Koruma Örgütü, Bulgaristan'da, sınırdan geçmeye çalışan göçmenleri yakalayıp polise teslim eden "gönüllü" devriyelere ödül vermeye başladı. Söz konusu ırkçı örgüt aynı zamanda, milliyetçi Bulgarlara seslenerek, herkesi göçmenleri durdurmaya ve polise haber verme çağrısında bulunuyor.

Bulgar Yurttaşlarını Koruma Örgütü, kendilerine yönelik eleştirileri, "ormanlarda yürümek her Bulgar vatandaşının hakkıdır" diyerek kamufle etmeye çalışsa da; söz konusu ormanda birçok göçmene kötü muamele yapıldığı ve bundan Bulgar polis teşkilatının da bilgisi olduğu gelen bilgiler arasında.

Göçmen Kampında Açlık Grevi

Yunanistan üzerinden Avrupa'ya geçerken yakalanan ve Yunan adalarındaki kamplarda bekletilen göçmenler, kamplardaki kötü koşulları protesto etmek ve geri gönderilmelerini engellemek için açlık grevine başladılar.

"Sınır dışı edilip Türkiye'ye geri gönderilmektense ölümü tercih ederiz" diyen göçmenler; kampta yaşam şartlarının çok kötü olduğunu, içme suyunun bile olmadığını belirtiyor. Göçmenler tek istediklerinin iltica etmek olduğunu tekrarlarlarken, AB - TC anlaşmasının kendileri için katliam demek olduğunu vurguluyor.

Zorunlu Göçün Yolları Değişti

Avrupa Birliği ile TC arasında varılan anlaşmanın ardından binlerce göçmen, Ege Denizi'nden geçişi bıraktı. Avrupa'ya geçmek isteyen göçmenler artık, Antalya ve Mersin'den kalkan balıkçı tekneleriyle İtalya limanlarına varmaya çalışıyor. Daha uzun sürecek bu yolculuğun hem maliyeti hem de görünmeleri için kapalı ve havasız bölmelerde yolculuk yapmak zorunda kalacak olan göçmenler açısından tehlikeleri çok yüksek.

Bir diğer geçiş rotasını kullanarak önce Libya'ya varmaya çalışan göçmenlerin her hafta yaklaşık 6 bini, canları pahasına, küçük teknelerle İtalya limanlarına geçiş yapmayı deniyor. Yeni bir rotayı kullanarak Karadeniz kıyılarından Romanya'ya ulaşmak isteyen göçmenlerse, yaptıkları bir yolculuk için kişi başı 5 bin dolar ödüyor.

Devletin "Bütünsel" Planı Maraş'a Göçmen Kampı

Fırat Binici

firatb@meydangazetesi.org

4 yıldır Maraş merkezde bulunan göçmen kampının yeni yeri olarak belirlenen Terolar Bölgesi, yaklaşık 6 bin Alevi'nin yaşadığı 24 köyün bulunduğu bir bölge. Burada, 37 hektarlık bir arazi üzerine 25 bin kişilik bir konteynır kent kuruluyor.

Bölge halkı, Maraş'ta, Alevi köylerinin ortasına yapılmaya başlanan göçmen kampına, yaklaşık bir aydır sürdürdüğü eylemlerle karşı çıkıyor. Bu eylemler, iktidar yanlısı medya tarafından "göçmen karşıtı, ırkçı" olarak betimlense de, işin aslı, yine iddia ettikleri gibi değil.

Maraş'ta Yeni Bir Katliam Tedirginliği

Suriye'de savaşın başladığı günden bugüne TC'de giderek artan göçmen sayısı ve buna bağlı olarak artan göçmen kampları, yeni tartışmaları gündeme taşıyor.

Antakya'daki Apaydın Kampı gibi kamplarda çok sayıda cihatçı çetenin bulunduğu; kampların kontrol edilmediği; söz konusu kampların, Suriye'de yaşanan Selefi örgütler için insan kaynağı olduğu ve bir nevi eğitim alanı nitelikleri taşıdığı göz önünde bulundurulduğunda; kamplar, tehlikeli olabilme riskini de beraberinde getiriyor.

Geçtiğimiz Ocak ayında evine baskın yapılan IŞİD'li Yunus Durmaz'ın bilgisayarında, civardaki Alevi köyleri ile ilgili detaylı bilgilerin bulunması; çetelerin kamplarda artan etkisi, Maraş'ın Pazarcık ilçesinde Alevi yerleşimlerini soran sakallı ve cübbeli insanların varlığı, Alevilere yönelik saldırıların olabileceği yönündeki tedirginliği arttırmıştı.

Maraş'ta Alevi köylerine oldukça yakın bir bölgede yapımına başlanan göçmen kampı da AFAD kamplarının niteliği ve Selefi örgütlerin Alevileri hedef alan yaklaşımları düşünüldüğünde; Aleviler için ciddi bir tehlike oluşturmaktadır. Aleviler ise kampın yerinin bilinçli bir şekilde seçildiğini düşünüyor ve olası bir IŞİD saldırısı nedeniyle kampa karşı çıkıyor. Aleviler, kampa karşı çıkmakla, göçmenlere karşı olmadıklarını; ancak kampın kurulmasında, devletin farklı amaçlarının bulunduğunu belirtiyor.

Maraş'ta Alevilere yönelik saldırı ihtimalleri söz konusu olduğunda akla, devletin faşist kontrgerilla çeteleriyle 1978 yılında Maraş'ta gerçekleştirdiği katliam geliyor. Katliama giden süreçte Alevi evlerinin işaretlenerek hedef olarak gösterilmesi ve birden bire şehre gelen 26 seyyar piyango satıcısı, katliam ve failleriyle ilgili izleri günümüze ta-

şırken; bugün yaşananlar ve içerdiği tehlikelerle yapılması planlanan kamp, Alevilere geçmişte yaşadıkları acıların tekrarlanması ihtimalini düşündürüyor.

Maraş'ta kampın Alevi yerleşim alanları yakınlarına kurulmaya başlanmasının ardından, Sivas'ın Divriği ilçesinde de göçmen kampının yapılacağı iddiası, göçmen kampları yoluyla "Alevilere yönelik sistematik bir politika mı yürütülmeye çalışılıyor?" sorusunu daha yüksek perdeden sorulmasına neden oluyor.

Bölgeyi Kültürel ve Demografik Anlamda Yeniden Yapılandırma

Yaşadığımız topraklarda yıllardır devletin katliamlarına maruz kalan Aleviler, pek çok kez yaşam alanlarını terk etmek durumunda kalmışlardır. Katliamların ardından Alevilerin yaşadıkları bölgelerden göç etmesi, bu yerlerde nüfus dağılımını ve kültürü değiştirmiş; devletin etkili olmasını istediği kültürün hakimiyetini arttırmıştır.

Maraş'taki kamp da katliama yol açabilecek olması ihtimaliyle göçleri beraberinde getirecektir. Kamp, içinde barındıracağı IŞİD'lilerin yapabileceği saldırılar ve katliamlar dışında da bölgeyi kültürel ve demografik

anlamda yeniden yapılandıracaktır. Kampın bitirilmesinin ardından bölgedeki nüfus dağılımı ve kültürel etkisi giderek azalacak olan Aleviler, artan Selefilerin etkisiyle yaşam alanlarını terk edebilir. Uzun erimli olarak da göçmenler bölgede oy dağılımını etkileyecektir. Bu yönleriyle kamp, Alevilere dönük katliamlara neden olsun ya da olmasın, Alevilerin bölgeyi terk edip etmemesi fark etmeksizin, bölgenin toplumsal yapısını değiştirerek, bölgede devletin nüfuz alanını genişletme sonuçlarını oluşturmaya yönelik olarak planlanıyor.

Kampın Bütünsel Etkileri

Kampın getireceği "avantajları" sonuna kadar kullanacak olan devlet, cihatçılardan ve onların etkisinden başka, kamptaki göçmenler üzerinden de çıkarlarını güdecektir. Kampa dair tasavvurunu çok yönlü kuran devlet, nüfuz alanını genişletmekle kalmayıp bölgenin mera ve tarım alanı olma özelliğini bozarak, kampın yanına Organize Sanayi Bölgesi kurulmasını amaçlıyor. Devlet, 25 bin göçmenin yerleştirileceği bölgeye dair yaptığı bu planla, göçmenlerin ucuz işgücü olarak çalıştırılmasının önünü açacak. Böylece kamp ve çevresiyle bölge, kültürel, toplumsal, ekolojik ve ekonomik olarak bütünsel bir değişime uğrayacak.

Suriyeleşme Pakistanlaşma

Emrah Tekin

emrahtekin@meydangazetesi.org

Mart ayının sonlarına doğru Pakistan'ın Lahor kentindeki bir lunaparka düzenlenen bombalı saldırıda, çoğunluğu çocuk ve kadın olan toplam 70 kişi yaşamını yitirdi. Saldırıyı Pakistan Talibanı'na bağlı Cemaat-ul Ahrar üstlendi. Selefi-cihatçı grupların düzenlediği bu ve buna benzer katliamların, artık Pakistan coğrafyasının rutini haline geldiği söylenebilir. Bunda da en büyük neden, Pakistan devletinin izlediği politikalar.

Çoğunluğu yoksul yaklaşık 200 milyonluk nüfusu ve elinde bulundurduğu nükleer silahlarla Pakistan devleti, bölgesel çapta bir süper güç. Pakistan, işte tam da bu "özgüvenle", özellikle 1980'lerin başlarında, etnik ve siyasal anlamda zaten fazlasıyla karmaşık olan coğrafyasında, bir takım dengeleri değiştirmeye soyundu. Afganistan'ın SSCB tarafından işgal edilmesiyle ABD tarafından devreye sokulan ve komünizm tehdidine karşı İslami akımları desteklemek şeklinde özetlenebilecek "Yeşil Kuşak" doktrininde Pakistan kilit bir devletti. Pakistan bu süreçte Afganistan'daki SSCB karşıtı mücahitleri (yazının girişinde bahsi geçen katliamın faili Taliban başta olmak üzere) desteklerken, nihai amacı ise burada kendi himayesinde İslami bir yönetim kurmaktı. Bu anlamda Afganistan'da savaşıacak selefi cihatçılar için sınırında "açık kapı politikası" uyguladı. İstihbarat servisi aracılığıyla, cihatçılara eğitim verdi. Tüm bunları yaparken en büyük destekçileri ise ABD ve Suudi Arabistan idi. Pakistan'da Lahor'daki katliam benzeri saldırıları adeta yaşamın normal seyrinde bir sıradanlığa çeviren süreç, bizzat devlet tarafından, işte böyle adım adım örüldü.

Benzer devlet politikalarıyla, coğrafyamızda Pakistanlaşma sürecini de bizler yaşıyoruz. Sultanahmet, İstiklal Caddesi bombalamaları ve sonrasında devlet yetkililerinden gelen açıklamalar, toplumu benzer saldırılara hazırlama yönünde adeta. Ancak işin trajikomik yanı ise olası saldırıların toplum olarak ön bilgisini, Alman ve ABD konsolosluklarından alıyor oluşumuz. Devlet erkanı tutturduğu "güvenlik zafiyeti yok" teranesinden milim sapmamışken; durum, burnundan kıl aldırılmayan devlet kibrine takdirlik(!) bir örnek.

Oysa hayaller büyüktü TC için, özgüven de bir o kadar yüksekti. Cihatçı örgütler eliyle Suriye'de rejim değişecek, Neo-Osmanlıcı politikalar tıkr tıkr işleyecekti. Olmadı. Suriye'de rejimin -en azından kısa vadede değişmeyecek biçimde- kalıcı olduğunun anlaşılması, TC'nin elini bir kademe düşürdü. Bu kez, henüz hala "kullanışlı olan" cihatçı örgütler, Kürtler ve muhaliflerin üzerine salındı. Pirsus ve 10 Ekim Ankara katliamları ile hayata geçirilen plan buydu. Bu planın da süresi doldu, bizzat kendileri yapıyorlar şimdi daha büyüklerini. Şimdilerde de, küresel devletlere dönük değerli yalnızlık böbürlenmelerinden, "Suriye'de bizi niye yalnız bıraktınız" sızlanmalarına geçildi.

Devletin kolluk güçlerinin " Eskort"luğunda sınırlardan geçirilen cihatçılar... Onlara eskortluk yapan, aynı devlet birimlerinin mühimmat geçişlerindeki rolleri... Olan bitenin adı da baştan konmuş "Şii rejimlere öfkeli gençlere" destek...

Desteğin ulaşılabileceği boyutun bir evresinde ise, devletin en tepesinden gelen, IŞİD'in bir ton açığı An-Nusra'nın neden desteklenmediği serzeniş...

Tüm bu içi boş ve bedeli bizlere katliamlarla ödetilen politikalarının somut sonuçları ise Pakistan benzeri bir bumerang etkisi. Şimdilik Pakistan coğrafyasındaki kadar sıradanlık arz etmese de Sultanahmet ve İstiklal Caddesi'nde patlayan bombalar, IŞİD başta olmak üzere cihatçı örgütlerin "kullanım süresinin" dolmaya başladığını gösteriyor. Pakistan-Afganistan-Suriye-TC hattında yaşanan bumerang etkisi ise İstiklal Caddesi patlamasıyla devlete yakın medya kalemlerininca "bombalara alışmalıyız" diye sıradanlaştırılmak isteniyor.

T'ler

Merve Demir

mervedemir@meydangazetesi.org

ABD'deki başkanlık seçimleri, her geçen seçim daha fazla gündemimiz oluyor. Savaş, farklı coğrafyalardaki devletleri yan yana ya da karşı karşıya getirirse de; ABD'de seçilecek yeni başkan, Suriye'deki savaştan Rusya ile ilişkilere kadar birçok sorunun cevabı olacak.

Başkanlık yarışını kazanın ya da kazanmasın, bu dönemki başkan adaylarından Donald Trump, tüm sürecin seyrini değiştirdi. Trump, her geçen gün arttırdığı popülaritesiyle, önceleri adaylığına çok da sıcak bakmayan Cumhuriyetçiler için tek alternatif olma yolunda ilerliyor.

Trump'ın bir yandan aşırı sağcı ya da faşist bir siyasi figür olduğundan dem vuruyor. Anti-politikliği, popülist söylemleri ve ideolojisizliği üzerine yazılar yazılıyor. Tartışmalar hangi kanatta olursa olsun, Trump'ın siyasi tavır, yeni bir tavır olarak görülüyor ve "Trumpizm" olarak adlandırılıyor.

Sert maço karakteri, rakibini küçümseyen alaycı tavır, kendisini protesto eden "beyaz olmayanlara" yönelik tehditleriyle Trump, New York'un "Paşalısı". Trump'ın, Müslümanların ABD'ye alınmasını engellemeye yönelik tehditleri, kıtalararası bir racon kesme edasıyla Tayyip Erdoğan tarafından karşılandı. "Başkan seçilirse ne olacak? Müslüman ülkelerle ilişkilerini kenara mı atacak?"

Eğer aynı siyasi iklimin birer parçası olsalardı, Trump'ın cevabının gecikmeyeceği açık. Aslında, Trump ve Erdoğan arasındaki bu kıtalararası ufak sürtüşme, benzerlikleri gözler önüne sermek için de oldukça etkili. Örneğin Trump gayrimenkul zengini, Erdoğan'ın da Cengiz İnşaat ve Ağaoğlu

İnşaat şirket patronlarıyla ilişkisi ortada. İkisi de düşmanlarını yok etme noktasındaki şiddet dolu açıklamalarıyla gündem oluyor; Trump, "IŞİD'i bombaya doyuracağız" derken, Erdoğan Kürdistan'daki operasyonlara ilişkin "ya baş verecekler ya baş egecekler" diyor. Göçmen meselesine ilişkin "hassasiyetleri" de benzer! Erdoğan "gerektiğinde otobüse doldurup göndereceği" göçmenleri, AB ile pazarlık kozu haline getirmiş durumda. Trump da, 11 milyon kayıtsız göçmenin sınır dışı edilmesini, seçim propagandası olarak önüne koymuş durumda. Tabii önlemleri de cabası. Meksika sınırına örülmesi planlanan duvarın bir benzeri, Nusaybin-Qamişlo arasında örülmekte.

Ekoloji meselelerine ilişkin değerlendirmeler de aynı akıldan çıkmış gibi. Trump, iklim değişikliğine yönelik eylemlerin; Tayyip, HES karşıtlığının ekonomik büyümenin önünde bir engel olduğunu söylüyor. Trump "Büyük ABD", Erdoğan "Büyük Türkiye" şiarıyla, mitingler, kampanyalar düzenliyor. Kampanyalar ve mitinglerde, gazetecilere ve protestoculara yönelik koruma ve danışman şiddeti de elbette benzerlik gösteriyor.

Trump'ın bu yükselişine yönelik önemli bir yorum, mevcut siyasal sistemin değişiyor olmasıyla ilişkili. Trump'ın tabandan geri dönüş aldığı popülist söylemleri, vurdumduymaz tavır ve ölçsüz nefret söylemlerinin, aşırı sağın ya da faşizmin mayalanmasında önemli bir zemin olacağı, aynı yorumun önemli bir parçası.

Sistem değişikliği demişken, Tayyip Erdoğan da kendi otoritesinde bütünlüştürmeye çalıştığı "devlet" varlığını başkanlık sistemiyle süslemeye hazırlanıyor.

Ricacı Reza

İlyas Seyrek

ilyas@meydangazetesi.org

2013'ün sonlarında gerçekleştirilen ve uzun süre coğrafyamızın politik gündeminde ağırlığını koruyan 17-25 Aralık Yolsuzluk Operasyonları'nın kilit ismi Rıza Sarraf, ABD'de tutuklandı. Kara para akama, banka sahtekarlığı ve dolandırıcılıkla, ABD'nin İran'a yaptırımlarını delmekle suçlanan Sarraf'ın, 75 yıl hapsi isteniyor. ABD'deki tutuklamanın, Sarraf'ın İran'daki ortağı olduğu söylenen ve itiraflarında TC bakanlarına 137 milyon TL rüşvet verdiği söyleyen Babek Zencani'nin İran devletince benzer suçlamalarla idam cezasına çarptırılmasıyla aynı dönemlere rastlaması ilginç. Ancak bunun "sıradan bir tesadüf" olup olmadığını anlamak için biraz gerilere gitmekte fayda var.

İran-ABD Arasında Ambargo Dönemi

İran'da 1979 yılında İslami yönetimin başa gelmesiyle, ABD ile diplomatik ilişkiler dondurulmuştu. 1980'de ABD'nin başlattığı askeri ve ekonomik yaptırımları içeren ambargo, 2004'te gevşetilmiş, ancak 2005'te sertlik yanlısı Ahmedinejad'ın İran'ın nükleer programını aktive edeceğini açıklamasıyla tekrar ağırlaştırılmıştı. Sarraf ve Zencani benzeri isimler, işte tam da bu dönemde İran'ın uygulamaya soktuğu ambargoyu delme politikalarıyla "sistemde" yer buldular. Zira ABD öncülüğünde uygulanan ambargo, 2005 sonrası, neredeyse tamamen ekonomik yaptırımları içeriyordu.

Ambargo Nasıl Delindi?

ABD ve AB'nin ticari ambargoları

nedeniyle küresel döviz transfer sistemi SWİFT'in İran'a kapatılmasıyla İran, para transferi yapamama tehlikesiyle karşılaştı. Bu sistemi delmek amacıyla Rıza Sarraf tarafından Çin ve Dubai'de paravan şirketler kuruldu. Şirketlerin hesaplarına yatırılan para altına çevrildi. Sistemin tam bu bölümünde ise devreye TC devleti ve onun enerji politikaları giriyordu. İran'dan alınan petrol ve doğalgaz nakit olarak ödenemediğinden, 17-25 Aralık sürecinden de aşına olduğumuz Halkbank'ta altın hesapları açılıyordu. Küresel piyasalardaki hesaplarda biriken altın önce Türkiye'ye, ardından İran'a aktarılıyordu. Tüm bu hesap hareketliliğinden haberdar olan ABD ise İran'a, Temmuz 2013'te, altın ihracatını da yasakladı.

Ambargodan Nemalananlar

Tüm bu nakit para ve altın trafiğinde TC devleti, özellikle devlet bankası Halkbank aracılığıyla, ciddi bir ekonomik hareketliliğe girdi. İran'a 3 yıl içinde yapılan 8 milyar dolarlık altın ihracatı ve bankalardaki 13 milyar dolarlık altın birikimi, "kurulan sistemin" TC ekonomisinde gözlemlenen etkileriydi. Üstelik İran'a doğal gaz-petrol borcunu Halkbank üzerinden ödemek isteyen Hindistan gibi devletlerin varlığı bankanın küresel finans sistemindeki değerini artırıcı etkendi. Sarraf'ın 17 Aralık sonrası katıldığı bir programda bahsettiği "cari açığın düşürülmesi" bu yolla gerçekleşti. Bu yolla oluşan 100 milyar dolarlık kayıt dışı ekonominin ise Suriye başta olmak üzere bölgede savaşı cihatçı örgütlere de "değdiğini" söylemek gerek.

Diğer tarafta İran'da, ambargonun yarattığı bu karaborsadan en çok yararlanan kurum, İran Devrim Muhafızları Ordusuydu. İsmindeki askeri kurum ibaresinden çok dev bir holding olarak düşünebileceğimiz İDMO, yıllık 12 milyar dolarlık cirolara sahip şirketleri bünyesinde barındırıyor. Bunların önemli kısmı enerji yatırımları yapıyor. İDMO bağlantılı, İran'ın en büyük inşaat ve enerji şirketi olan Mapna'nın Türkiye'de bağlantılı olduğu birçok şirket var. Bunlardan biri de iktidara yakın Som Petrol adlı şirket. Söz konusu şirkette Aralık 2013'te devlet tarafından TC tarihinin en büyük ihalesi verildi. 11.5 milyar TL'lik ihaleyle İran doğalgazının TC toprakları üzerinden Avrupa'ya transferi sağlanacaktı.

Sistemin Sonu

İran ve TC'nin, Sarraf ve Zencani gibiler üzerinden, "kazan-kazan" politikası üzerine kurulu "sistem", İran'da Amedinejad yönetiminin değişmesiyle sonlanma sürecine girdi. Batı'yla ilişkileri normalleştirerek entegre olma politikası izleyen Ruhani yönetimi ile İran üzerindeki ambargolar kalkmaya başladı. Sertlik yanlısı yönetimlere, ambargolara karşı "ekonomik cihat" mektupları gönderen Sarrafların "kullanışlılığı da" gereksizleşti.

Ambargonun delindiği tüm süreçte, ekonomisindeki 100 milyar dolarlık açığın TC-İran eksenindeki bu para hareketiyle oluştuğunu bilen ABD'nin bu nedenle TC'den hesap sorma isteğinde olduğunu tahmin etmek zor değil. Zarrab davası savcısının tutuklamalarla ilgili yaptığı

basın toplantısı esnasında Adalet Bakanı Yardımcısını yanında bulundurması, bu anlamda, ABD yönetiminin davaya açık destek vermesi şeklinde yorumlanabilir.

Değerli Değil, "Ricacı" Yalnız

İran tarafından yakalandığı takdirde Zencani benzeri bir ceza alması muhtemel Sarraf'ın belli itiraflar karşılığında ceza almadan ABD'de yargılanmayı seçip seçmediği, şimdilik soru işareti. İhtimaller arasında olan bir diğer konu ise Sarraf'ın bağlantıları ve ambargonun delinmesindeki rolüyle TC'ye olan kızgınlık nedeniyle, soruşturmanın TC'ye sıçrayabileceği.

Tüm bu ihtimaller dışında gerçeklere gelecek olduğumuzda, İran'ın sertlik yanlısı tutumundan vazgeçerek Batı'yla yakınlaşma politikası ile ortaya çıkan yeni tablonun müstakbel kaybedeni TC olacak gibi görünüyor. Rusya krizi ve IŞİD bombalarıyla daha da kırılanlaşan TC'nin ekonomisindeki açmazlarını da Erdoğan'ın ABD ziyaretindeki bazı hamlelerinde okumak mümkün. ABD ve AB'li patronlara yaptığı konuşmada, Türkiye ile ticareti artırma çağrılarını yapan Erdoğan'ın ABD-AB arasında müzakere edilen "Transatlantik Ticaret Yatırım Anlaşmasına" kendilerinin de dahil edilme isteği/ricası bu yeni tabloda belki de TC'nin, Batı'dan devamı gelmesi muhtemel ekonomik yatırım beklentilerinin ilki. Sarraflarla kurdukları "sistemle" dışarda ABD'nin devasa parasal gücüne fütursuzca "başkaldıran", içerde ise yolsuzluklarla yaşamları çalanlar; bedeli şimdilik bu "ricalarla" ödüyorlar.

Ranta Dönüştürülen Şehirler

“ **Operasyonların bittiğinin açıklanmasına rağmen, sokağa çıkma yasaklarının devam ettiriliyor oluşu, oldukça kuşku. Evlerine geri dönmek isteyen halkın ısrarı kırılmaya çalışılıyor ve uzayan bu sürede, onların da evlerini ele geçirmenin hesapları yapılıyor.** ”

Didem Deniz Erbak

derbak@meydangazetesi.org

Müzakere sürecinin ardından başlayan savaşın son aylardaki bilançosuna bakarsak, savaş bölgesindeki birçok farklı şehirde yaşayanların neredeyse tamamının göç etmek zorunda bırakıldığını ve bu şehirlerde taş üstünde taş kalmadığını görüyoruz. Hafriyat kamyonlarının bu denli çabuk devreye girmesi, katliamların izlerinin silinmek istenmesi yanında; TOKİ ve benzeri müteahhitler eliyle “dönüşüm”ün başlatılmasındaki aceleciliği de ele veriyor. Daha ölenlerin yası tutulmadan, bu yıkıntıların yerlerine yapılacak binaların konuşuluyor olması, kimilerince yaşamın normalleşmesi adına sevindirici addedilse de; sorumlulardan hesap sorulmayan ve giderek unutulmaya yüz tutacak bir döneme giriliyor olması bakımından, son derece ürkütücü.

Hükümetten aldıkları tüyolarla, daha savaş sürerken evlerinden ayrılmak zorunda kalanların ellerindeki tapuları yok pahasına satın alan

kimi uyanık “girişimci”, şimdi elinde tuttuğu tapuları devlete satarak, ranttan kendi payını almanın telaşında. Daha sabırlı olanlar ise, biraz daha bekleyerek, paylarını daha da büyütmenin hesabında. Acele kamulaştırma ile ellerinden alınacak evleri peşinata sayılıp borçlandırılması gibi bir plan düşünülüyor; ama düşük geliri ya da hemen hemen hiç sabit geliri olmayan bir ailenin bu yeni binalarda yer almaları elbette mümkün değil. Burada amaçlanan, mağduriyeti gidermek için çözüm sunmak değil; el koymak, yaygın tabiriyle, soylulaştırmak.

Operasyonların bittiğinin açıklanmasına rağmen, sokağa çıkma yasaklarının devam ettiriliyor oluşu, oldukça kuşku. Evlerine geri dönmek isteyen halkın ısrarı kırılmaya çalışılıyor ve uzayan bu sürede, onların da evlerini ele geçirmenin hesapları yapılıyor. Bu danışıklı dövüş, rantın, devletin her bir kurumunun bilgisi dahilinde olduğuna

gösteriyor. Ve anlaşılın askeriye de savaşın giderlerinin bir kısmını, ele geçirdiği kentlerdeki rant yoluyla karşılamanın hesabında. “Bölünme” konusunda çok hassas olan bu kurumların, rantın bölünmesiyle ilgili bir sıkıntı duymamaları ilginç olsa gerek.

Üstelik tüm bunlar, henüz Toledo masalı gerçekleşmeden açığa çıkan paranın kavgası. Rantın en uç modeli olarak sunulan Toledo gerçekleştiğinde, buradan, pek çok kimsenin zenginliklerini daha da çok artıracaklarını görmek çok da zor değil. Sahip olduğu kültür varlıklarıyla zaten önemli bir yer olan Sur’u Toledo’ya benzetmek için önce Gazze’ye ve Saraybosna’ya benzeten başbakanın, tüm parklarını AVM’lere ve otoyollara dönüştürdüğü İstanbul’da da, “şehrin kalbine hançer gibi saplanan yapılar”a izin vermeyeceğini açıklamasının da, aynı aklın ürünü olduğunu anlamak zor değil. Cerattepe’de gerçekleş-

tilmek istenen talanla karşımıza çıkan Cengiz İnşaat’ın, Sur’da da etkili olan inşaat şirketlerinden biri olması, tesadüf olmasa gerek.

Son olarak, bahsedilen tüm bu yıkımın üzerine düzenlenen Kent-Sel Dönüşüm Ve Akıllı Şehirler Kurultayı’nda konuşan Erdoğan, baklayı ağızından çıkardı ve Sur’un yıkılarak yeniden biçimlendirilmesi düşüncesini başbakanken planladığını ve hatta 2011 seçimlerinde bir proje hazırladığını söyledi. Erdoğan, Sur’u seçimle ele geçiremeyeince işletemediği planlarını, şimdi, askeriye’nin yardımıyla devreye sokmaktan dolayı memnuniyetini gizlemiyor. Aslında şu günlerde de, “ilçelerimizin harap olarak kalmalarına göz yumamadık” diyerek, belki de bölgede en çok ihtiyacını duyduğu şey olan ve olası bir başkanlık referandumunda elini rahatlatıcak olan siyasi bir rant elde etmenin hazzını da yaşıyor diyebiliriz.

Bu Şehirde Bir Şeyler Eksik

Boş gökdelenler, fabrikalar, meydanlar, parklar, stadyumlar, alışveriş merkezleri... Çernobil patlamasının meydana geldiği Pripyat şehrinden bahsetmiyorum. 2026 yılında, bir milyon kişinin yaşayacağı bir şehir, inşaat çalışması devam eden diğer 20 şehirle beraber Çin'de inşa ediliyor.

Hakan Aktuğ Gültürk
hgulturk@meydangazetesi.org

Çin'in küresel kapitalist sistemdeki yükselen rolünden rahatsız olan kesimler, bu hayalet şehirleri, bir dizi komplo senaryosunun içinde gündeme getirdi. Birçok ekonomi dergisi şehirleri birer sosyal deney olarak ele alırken, şehirleri ihtiyaç olmayan gereksiz bir harcama olarak değerlendirdi.

Bu 20 şehirden yapımı hemen hemen biten şehir, Çin'in Ordos bölgesinde inşa edilecek olan Kangbashi. 1 milyon kişilik nüfusu karşılayacak boş konutlu şehir, gelecek 20 yılda inşa edilecek 20 şehirden yalnızca biri... 2026 yılında Çin'de gerçekleşmesi tahmin edilen büyük göç dalgasını karşılamak için inşa edilmekte olan bu şehirler, göç dalgası beklenen yerlere yakın yerlere inşa ediliyor.

Bu inşa sürecinin başında hiç kuşkusuz Çin Komünist Partisi ve dev-

let başkanı Xi Jinping var. Jinping'in politik hayata kazandırdığı "Çin Rüyası" kavramı, uluslararası medyada oldukça gündem olmuştu. Belki bu rüyanın bir yansıması olarak görmek gerekir bu boş şehirleri. "Büyük Türkiye" rüyaları görenlerle oldukça benzer...

Çin Rüyası'nı gerçekleştirmek için iki yüzyıl hedefi bulunuyor Jinping'in. İlki Çin Komünist Partisi'nin yüzüncü yılı olan 2021, diğeri de Çin Halk Cumhuriyeti Devleti'nin yüzüncü yılı olan 2049. Benzerlikler, benzerlikler...

İlk hedef ekonomik açıdan zengin bir toplum oluşturmak; ikinci hedef de demokratik, modern ve uyumlu bir sosyalist devlet meydana getirmek. Neyle uyumlu olması istendiği aşikar...

20 yılda 20 şehir sloganıyla yola

çıkan projeye yönelik eleştirilerin bir kısmının diğer kapitalist rakiplerin yönlendirici olma niteliği taşıyan, ABD menşeli eleştiriler olduğu aşikar... Finans sektörü spekülasyon üzerinden kar ediyor ne de olsa!

Öte yandan eleştirilerin diğer boyutunu da görmek gerek. Bu iki hedef de 13. Beş Yıllık Kalkınma Planı ile ilgili. 1953 yılından bu yana, Çin'deki ekonomik, sosyal ve politik değişimlerde bu beş yıllık kalkınma planları önemli bir yer tutuyor. Kalkınma planlarının merkezi, Çin'deki büyük işgücü olanağı.

Yani, günde 2 doların altına çalıştırılan işçilerle bu kalkınma planlarını gerçekleştirebilirsiniz. Değil yirmi, yüz yirmi şehir inşa edebilirsiniz. Ancak, bu şehirlerdeki binaları kimlere satabilirsiniz? Günde 2 doların altında çalışan işçilere mi? Toplumsal sorunlara, tümünden ge-

limli merkez planlamalı çözümler... Benzerlikler, benzerlikler...

Beklenen bir sonuç Yjiapu bölgesinde gerçekleşti. Örneğin, sadece Çin'in değil, dünya finansının merkezlerinden biri sayılan Tianjin şehri yakınına inşa edilen "asrın projesi" Yjiapu bölgesinin, 2014 yılında açılması bekleniyordu. Bölge, Manhattan'ın Çin versiyonu gibi inşa ediliyordu. Ancak inşaatlar yavaşladı ve bölgenin açılması sarktı.

Çin'in kalkınma planları ya da büyüme hedefleri yaşadığımız toprakları talan eden iktidarla kimi benzerlikler taşıyor olsa da tabii bir de farklılıklar var. Çin, boş şehirler inşa ederken; yaşadığımız topraklardaysa şehirler zorla boşaltılıyor, yakılıyor, yıkılıyor... Yeniden inşa bahanesiyle peşkeş çekilmeye hazırlanıp, birer birer insansızlaştırılan "hayalet şehirler"e dönüşüyor...

Çernobil İşçileri İki Kez Öldürür

Pripyat'ta işçiler patlama sonrasında şehri temizliyor. - 1986

Özgür Erdoğan

ozgure@meydangazetesi.org

Bugünlerde bir başka 26 Nisan'ı, Çernobil'in yıldönümünü karşılamaya hazırlanıyoruz. Çernobil'in o ağır yükü; sorumluluğu sayfa sayfa önümüze dökülüyor. Binlerce akıl almaz yaşam hikayesi ve deneyim internet aleminin bilgi denizinde kağıttan bir gemi gibi bata çıka seyre diyor. Her 26 Nisan'da bu hikayeler; ucu sivri, tırtıklı bir bıçak gibi vicdanımızı ve "insanlığımızı" biçiyor.

Biz bu hikayelerden bahsetmeyeceğiz. Fakat, merak edenlerin, bir nükleer katliamın sayılarla değil de ancak ve ancak buna maruz kalanların aktardığı deneyimlerle anlaşılabilirliğini görmeleri için Svetlana Aleksiyeviç'in Çernobil'den Sesler kitabına bir bakmalarını öneriyor; hatta onları kitabı okurken dünyaya her gün bir yenisi eklenen santrallerin açığa çıkardığı ve çıkaracağı felaketler üzerine düşünmeye, dahası bu santrallere karşı eylemeye davet ediyoruz.

Evet, biz bu hikayelerden bahsetmeyeceğiz dedik ama yine de hikayelerden gideceğiz. Daha doğrusu,

"Evet nükleer öldürür, ama nükleer yoksulları ve ezilenleri daha mı çok öldürür?" sorusunun peşine düşeceğiz. Bizlere doğal afet diye yutturulmaya çalışılan sellerin varoşlardaki evleri basması gibi, depremlerin bilmem kaç şiddetindeki yer sarsıntısına dayanıklı lüks siteleri es geçip, kağıttan kuleler gibi dizilmiş yoksul apartmanları yerle bir etmesi gibi... Acaba radyasyon da, herkesi öldürdüğünden daha fazla mı öldürmüştür ezilenleri?

Radyasyon, kapitalizmin ve devletin üzerlerine zırh olduğu insanları es geçmese de, günlük hayatını baldırı çıplak geçiren biz ezilenleri, efendilerden daha mı çok öldürmüştür? Yine bu katliamlarda efendiler birer birer ölürken biz yine yüzlerle, binlerle, milyonlarla mı ölmüşüzdür?

Çernobil Katliamı ve "Kahraman Yoksullar"

Bir çoğumuzun bildiği üzere, 26 Nisan 1986 akşamı, Sovyetler Birliği'ndeki Pripyat kasabasının yakınındaki Çernobil nükleer santralinde

büyük bir patlama meydana geldi. Patlama esnasında 31 kişi öldü. Fakat patlamanın etkisi dalga dalga yayıldı. Sovyetler Birliği devletinin katliamı gizleme çabası, radyasyonun etkisini katmerledi. 26 Nisan 1986'da Çernobil'de patlayan nükleer, o günden bugüne Rusya'dan yaşadığımız topraklara kadar ölüm ve kanser olarak yağdı üzerimize.

Patlamanın hemen ardından sovyet yetkililer, bölgenin temizliği için robotlar gönderdiler Çernobil'e. Fakat robotlar bile maruz kaldıkları radyasyon yüzünden bozulunca, onların insan versiyonları gönderildi. İtfaiye erleri, düşük rütbeli askerler, inşaat işçileri ve maden işçileri basit birer gaz maskesi ve radyasyon karşısında hiç bir koruyuculuğu olmayan kıyafetlerle enkazı temizlemeye koyuldular. Çernobil Katliamı'nın izlerinin silinmesi için çalışan yüzbinlerce insanın büyük bir kısmı öldü. Tarihe isimleri kahraman olarak kazındı. Fakat Sovyet bürokrasinin üst tabakasından kimsenin adı bu binlerce mezar taşının üstünde görülmedi. Hatta bu bürokratlar; işçiler teker

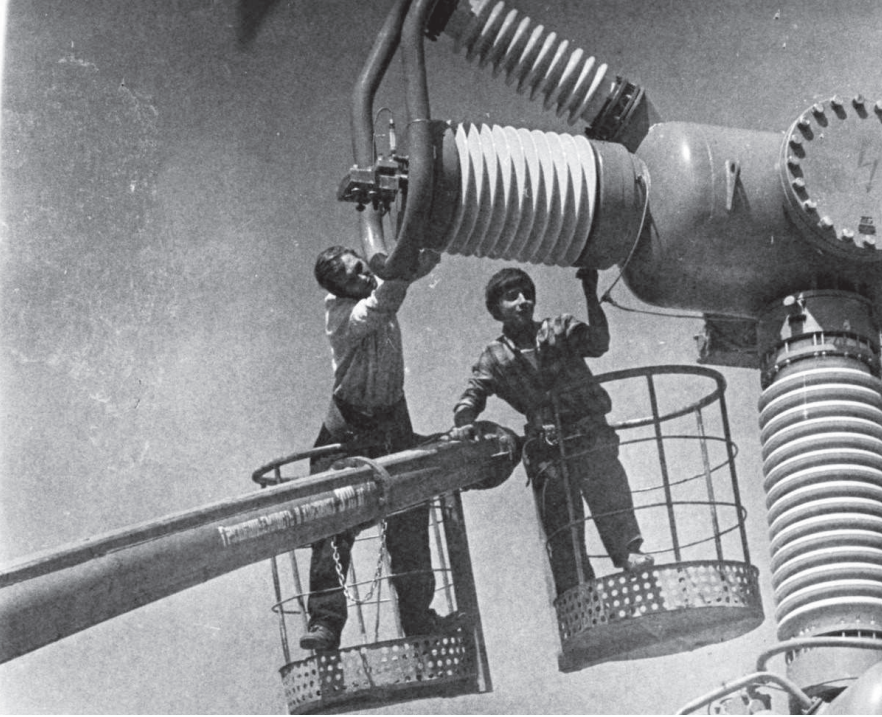
teker ölüyorken, radyasyona maruz kalmış hayvanları ucuz fiyatlara satıp coğrafyanın bütününe dağıtmakla uğraşıyorlardı.

Evet, hikaye oldukça tanıdık gibi; hatırlarsanız Soma'da katledilen maden işçileri de, kendilerini katledilenler tarafından "şehit" unvanıyla "taçlandırılmışlardı".

Fukuşima Katliamı ve "Başını Sokacak Bir Saçak Altı" Uğruna

11 Mart 2011'de, Honşu Adası açıklarında meydana gelen tsunami ve deprem sonrasında, Fukuşima Nükleer Santrali'nde büyük bir patlama meydana geldi. Patlama sonrasında, 160 bin kişi evlerini terk etti. Radyoaktif maddeler binlerce ton su ile denize aktı; toprağa ve havaya karıştı. Balıkların normal seviyenin iki bin beş yüz katı radyasyona maruz kaldığı ortaya çıktı. Üstelik, nükleer sızıntının etkilerinin 24 bin yıl daha süreceği öngörüldü.

Nasıl Çernobil'i yapan akılla, Fukuşima'yı yapan akıl paralel dü-

şündüyse; pisliğin temizlenmesi konusunda da aynı yöntemi izledi efendiler. Önce robotlar denendi, olmayınca ülkede ki evsizler devreye sokuldu. Buyurun kendi ağızlarından dinleyelim: "Bizi işe almak isteyenler için kolay bir hedefiz. Buraya çantalarımızla geliyoruz, tren garları yakınlarında dolaşmaktan başka bir şey yapmıyoruz. Yani bizi bulmak kolay oluyor. Onlar da gelip "Aç mısınız?", "İş ister misiniz?" diye soruyor. Eğer yiyecek hiçbir şeyiniz yoksa size iş öneriyorlar."

Evsizler günde tahmini 90 dolara çalıştırıldılar, aldıkları paranın büyük bir kısmını kaldıkları yere ve yemeğe ödediler. Şimdi onların hangi köşede kıvrılıp öldüğünü ya da ölümü beklediğini kimse bilmiyor.

Goiania Katliamı ve "Nükleer Hurdasına Denk Gelmek"

Yıl 1987, aylardan eylül, Brezilya'nın Goinai şehrinde iki yoksul hurdacı olan Roberto Dos Santos Alves ve Wagner Mota Pereira terk edilmiş bir radyoterapi kliniğinde, yüksek miktarda radyoaktif sezyum klorid içeren bir radyoterapi makinası bulurlar ve bunu dükkanlarına taşırlar. Makinenin içerisinde mavi ışıklar saçan küre biçimindeki küçük nesne dikkatlerini çeker. Bunu makinenin içerisinden çıkarıp, bir kaç gün içerisinde başka birine satarlar. Küreyi alan Devair Ferreira bu nesneyi evine götürür. Kürenin eve girmesinden sonra, evde yaşayanların sağlık durumunun kötüye gittiğini fark eden kız kardeş bu durumdan şüphelenerek küreyi incelemek için onu otobüsle bir hastaneye taşır. Böylece küreyi bulan iki hurdacıdan otobüste bulunan insanlara kadar toplamda 250 kişi yoğun derecede radyasyona maruz kalır; bunlardan en az dördü hayatını kaybederken, diğerleri istisnasız biçimde ağır hastalıklara yakalanırlar.

Şurası açıktır ki; hiç bir zengin, hiç bir devlet adamı yaşamını hurda satarak sağlamaz. Ve aynı zenginler hurdacıdan aldıkları ışık saçan mavi toplarla ailesini sevindirmeye çalışmaz. O zenginler ki, ne yoksulların bindiği otobüslere

binerler ne de onların gittiği hastanelere giderler!

Çelyabinsky ve "Uranyumu Halinin Altına Süpürmek"

1957 yılında, Çelyabinsky yakınlarındaki Mayak Nükleer Santrali'nde büyük bir patlama meydana geldi. Her ne kadar dünyanın ilk nükleer katliamı olsa da, Sovyet yönetimi tarafından 90'lı yıllara kadar gizlendi. Tabi bu sırada, radyasyon yaklaşık 1.000 kilometrelik bir alana yayıldı. Onlarca yıl boyunca, nükleer sızıntı devam etti, radyasyonlu atık su bölgedeki nehre bırakıldı. Faciadan en çok etkilenen Müslümo-va Köyü, Nükleerci devlet şirketi Rosatom tarafından ancak 2006 yılında, Yeni Müslümo-va Köyü kurularak oraya taşındı.

Faciadan en çok etkilenen, nehir boyunca uzanan köylerde yaşayan ve hayatını tarım ve hayvancılıkla sürdüren köylüler oldu. Katliamdan günümüze kadar doğan çocukların hemen hemen hepsi beraberinde bir hastalıkla dünyaya geldiler. Kanser olmak şaşılmayacak bir şeye dönüştü.

Rusya devleti kimi mağdurlara tazminat ödemeyi kabul etti. Fakat verilen tazminat, radyasyondan uzak bir yerde ev almaya bile yetmiyordu!

Pek tabi, nükleer dilsiz kurbanlarında vardı. Ağaçlar, ormanlar sokak hayvanları su varlıkları ve diğerleri. Pripyat'ta, Çelyabinsky'de Fukuşima'da ve daha bir çok başka yerde büyük bir sessizlik içerisinde katledildiler. Çoğu kimse onları anmadı. Bir daha yeşillenemeyecek bir ağaç, sakat doğan bir buzağı ve soluduğu hava zehirlenen bir balık bilançolara dahil edilmedi.

Şuna emin olabilirsiniz ki, tarih yukarıda andığımız hikayelerin benzerleri ile doludur. Kimisi halen gizli kapaklı, kimisi aşikar. Fakat, en nihayetinde aşikar olan şey ise nükleer herkesi öldürse de ezilenleri daha çok öldürdü, öldürüyor ve biz ezilenler bizlerin hayatı üzerinden hesaplar yapanların karşısına dikilmedikçe öldürmeye devam edecek!

İzmir Gaziemir'de Radyasyonlu Atıklar Gizlice Temizleniyor

Geçtiğimiz aylarda, İzmir'in Gaziemir ilçesinde, eskiden kurşun fabrikası olarak kullanılan fakat sonrasında terk edilen bir alanda nükleer atık olduğu tespit edilmiş; üstelik bu bilginin yetkililer tarafından yıllarca gizlendiği ortaya çıkmıştı.

Alanın bir an önce kentsel

dönüşüme sokulması için sessiz sedasız yürütülen temizlik çalışmaları, radyoaktif kirlilik taşıyan bu atıkların bölgedeki yaşam açısından taşıdığı tehlikeyi tekerrar akıllara getiriyor. Bölgedeki halkın sağlığını tehdit eder bir şekilde usulüne göre işletilmeyen temizlik sürecine tepkiler büyüyor.

"ÇED Raporları Yatırım Düşmanıdır"

Hükümet, birçok yıkım projesinin durdurulmasını sağlayan Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) raporuna tahammülsüzlüğünü yeniden gündeme getirdi; meclisteki sayı üstünlüğüne de güvenerek yeni çıkarılacak olan bir kanunla, ÇED raporunu devre dışı bırakma çalışmalarını başlattı. Öyle ki, Çevre ve Şehircilik Bakanı Fatma Güldemet Sarı bile, enerji, sanayi, madencilik, otoyol, turizm ve

büyük ölçekli yapılar için yasal olarak uygulanması zorunlu olan ÇED raporlarına karşı dava açılmasının, çevre mücadelesi değil, yatırım düşmanlığı olduğunu açıkça söylemeye başladı. Yani, ÇED raporlarının da esas alındığı mahkeme süreçlerinin, "yatırımları engellemek ve Türkiye'nin önünü tıkamak" amacını taşıdığını düşünen Bakan ve AKP de bunu engellemek üzere yasalarda değişikliğe hazırlanıyor.

Mağaralar da Yatırımcılara Açıldı

Hükümet, SİT alanlarındaki yapılarla gerçekleştirilecek onarım ve tadilatlar için Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu'ndan izin alma şartını kaldırdı. Artık "yapı ruhsatı değişikliği gerektiren esaslı tadilatlarda" komisyondan onay alınmasına gerek kalmayacak. Böylece doğal SİT alanlarında yapılaşmanın önü açılmış olacak.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yayınlanan bu yeni ka-

rarla, mağaralar ile koruma alanı içerisinde olan alanlarda da yapılaşmaya izin verilmiş oldu. Bu kararlar üç gruba ayrılan mağaralardan C grubunda olanlara, halka açık rekreasyon amaçlı günübirlik tesisler ve turizm tesisleri yapılabilecek. Mağara, sığınak ve depo amaçlı kullanılabilir. Mağaranın koruma alanı dışında delme-patlatma olmadan, uygun teknikler kullanılarak, madencilik faaliyetleri yürütülebilir.

Edirne Keşan'da Ağaç Katliamı

Edirne'nin Keşan İlçesi'ne bağlı Mecidiye Köyü'nde açılan taşocakları, Saros Körfezi'nde bölgenin akciğerleri olan ormanlık alanları yok ediyor. Var olan taşocaklarının kapatılması için eylemler sürerken, şimdi de Devlet Su İşleri (DSİ) Genel Müdürlüğü tarafından yeni bir taşocaklarının yapımına başlanmışken; buradan çıkarılacak taşların da yine DSİ'ye ait Hamzadere Barajı'nın yapımında kullanılacağı öğrenildi.

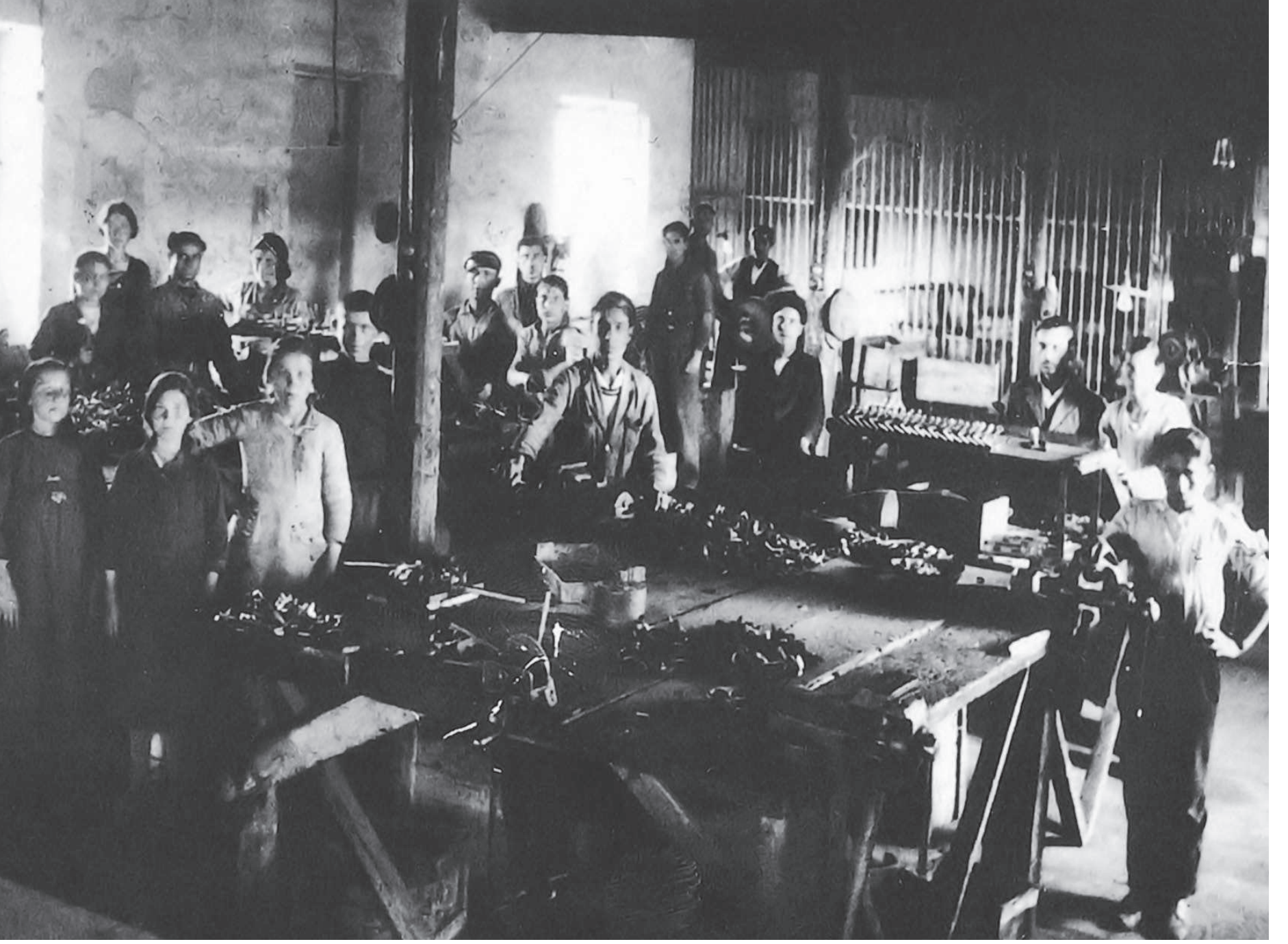
Saros Çevre ve Ekoloji Platformu Komisyonu Üyesi Aytekin Eliüs yaptığı açıklamada "Yıllarca burada taşocakları yüzünden büyük bir tahribat oluşmuş. En son açılacak olan taş ocağının da vereceği zarar kaçınılmaz. Buradaki endemik bitkiler çok önemli. Çünkü sadece buraya ait. Saros, dünyada tükenen bitki familyalarına sahip. Ayrıca bölgenin tarihi bir dokusu var. Bunlar mutlaka zarar görecektir" diyerek, sürmekte olan doğa katliamına dikkat çekti.

Amasya Köylüleri: 'HES Varsa Yol Yok'

Amasya ve Tokat sınırlarında bulunan Yeşildere vadisine yapılmak istenen Hidroelektrik Santrali projesine, yöre halkının tepkisi sürüyor. Yapılması ihtimalinde yaklaşık otuz köyü etkisi altına alacak HES projesine karşı harekete geçen köylüler, Amasya

Tokat karayolunu bir saat süreyle çift yönlü olarak trafiğe kapattı. Kurulduğu yerlerde doğal yaşamı yok eden enerji projelerine topraklarını teslim etmeyeceklerini söyleyen köylüler, uzun süren ikna çabalarının ardından eylemi sonlandırdı.

Anarşistlerin Ekonomi Tartışmaları (21)

(Ekonomi İçin Toplum) - Değil Toplum İçin Ekonomi - Tersİ Değil

Çeviri: Özgür Oktay

Meydan Gazetesi olarak geçtiğimiz Ocak ayında düzenlediğimiz "Anarşist Yayınlar Söyleşisi"nde, Yunanistan'da yayınlanan Apatris Gazetesi yazarları ile bir araya gelmiş; hem Yunanistan coğrafyasındaki anarşist hareketi hem de Apatris Gazetesi'nin çalışmalarını

konusmuştuk. Uzun zamandan bu yana, düzenlenen kitlesel eylemlerle, grevlerle birlikte halkın en önemli gündeminin ekonomik kriz olduğu bir coğrafyada yaşayan ve mücadele eden anarşistlerin, kapitalizmin ve devletin yaratıcısı/sürdürücüsü olduğu ekonomik krizle-

re dair yazdıklarının önemli olduğunu düşünerek; Meydan Gazetesi'nin bu sayısında, Apatris Gazetesi'nden yoldaşların seçtiği ve İngilizcesi Apatris Gazetesi'nde yeni yayınlanan bir yazıya yer veriyoruz.

Nikos Anestios

"Ekonominin örgütlenmesi, üretimin her türü için, Toplumsal Ekonomi ilkelerine sıkı sıkıya uyarlanacak. Toplumsal Ekonomi, genel meclislerde toplanan üreticilerin çeşitli örgütleri tarafından sürekli kontrol edilerek yönetilecek. Tarım meclisleri, fabrika ve istatistik meclisleri, her bir komünün politik bir birim ve coğrafi alt bölüm kabul edildiği bir ağ yapısında örgütlenerek özgür bir federasyon oluşturacaklar. (...) Zaman geçtikçe, bu yeni toplumun, her bir komüne, öz-yönetimi için ihtiyacı olan teknolojik araçları sağlayacağını düşünüyoruz, çünkü insan -ya

da bu durumda komün- ne kadar özgür olursa, başkalarına o kadar bağımlı olur.

(...)Komünden komüne ürünlerin takası için, komünal konseyler bölge federasyonları ve konfederasyonun üretim-dağıtım konseyi ile temasta olacak; eksik ve fazla durumlarını bildirecekler. Problemler, iletişim ağı üzerinden çözülecek.

Komün içinde tüketim, fabrika konseyleri tarafından düzenlenen üretici kartı yoluyla yapılacak. İhtiyaçların sağlanması için tüketim

hakkını veren üretici kartı, bir değişim aracı olarak iki özelliğe sahiptir:

1. Devredilemez.

2. Üstünde yazılı olan çalışma saatine karşılık, ortalama bir tanzime denk düşer ve bir yıl geçerlidir.

Çalışmayanlar için üretici kartlarını komünal konseyler düzenleyecek.

Yine de sabit bir düzenlemeye gidemeyiz. Diğer komünlere zarar vermediği sürece, her bir komü-

nün öz-yönetimine ve kendi içinde uygulayacağı değişim modelini örgütlenme hakkına saygı duymak zorundayız."

CNT'nin Mayıs 1936 tarihli "Özgürlükçü Komünizmin Konfederat Anlayışı" metninden alınmıştır.

Mümkün olan tek ekonomik örgütlenmenin mevcut örgütlenme olduğu kanısı, yukarıdaki alıntıyla birlikte, şüpheli okurun gözünde boşa çıkar. Benzer şekilde, şimdiye kadar hiçbir anarşist ekonomi önerisi olmadığı kanısı da. Fakat tabii ki, o

döneme ait ekonomik tasarımın kapsamı, bugün için yeterli değildir ve artık tümüyle farklı olan bir dünyada kopyalanamaz.

O zaman, İspanya'daki devrimcilerin benimsediği temel ekonomik ilkeler, kesinlikle bugünün insanlarına da ilham verebilir. Ancak her coğrafyanın kendine has biçimde sürekli değiştiğini düşünürsek, bu ilkelerin özel uygulamaları tümüyle farklı bir biçim alabilir. Örneğin Yunanistan'da, konuşmaya başlarken üretim araçlarının toplumsallaşmasından bahsetmek kolay değil. Bir yandan, muhalif hareketin, toplumun sınıfsal yapısının güncel bir analizini yapmadığı; diğer yandan, Yunanistan'da bir süredir yaşanan hızlı değişimlerden sonra bile, nüfusun çoğunu mülk sahibi küçük-burjuva katmanlarının oluşturduğu kolayca görülebilir. Bu katmanlar, büyük olasılıkla genel kolektifleştirme fikrinden dehşete kapılacaklardır. Emeğin paylaşılması, teknolojik araçlar, üretim ve dağıtım sistemi, ihtiyaçlar ve arzular, belki de antropolojik tipin kendisi tümüyle değişti.

Ne olursa olsun, özgürlükçü-anarşist bir toplumun ekonomik sisteminden bahsettiğimizde, bu:

- Parasız ve pazarsız,
- Devletsiz,
- Üretim araçlarının özel mülkiyette olmadığı, kar amacı olmayan ve kar artırmanın felakete götüren zincirlerinden özgürleşmiş bir ekonomidir.

Amaçlanan ise bunun yerine;

- Bağımsız, otonom ve karşılıklı yardımlaşma yoluyla kendiliklerinden ilişkilenen komünler,
- Kapital gibi biriktirilemeyen, denk değişim araçları ve pratikte "her birinden yapabildiği kadar, her birine ihtiyacı kadar" üretim-dağıtım ilkesinin somutlaştırılması,
- Ücretli sömürüyü dışlayacak şekilde, üretim araçlarının kolektif sahipliği,

Ve son olarak ve en çok...

- ... Kara değil, insanların gerçek ve sistematik olarak güncellenen ihtiyaçlarına ve arzularına dayanan, bir üretim ve dağıtım modeli. Yani, toplumsal (bazılarına göre "ahlaki") bir ekonomidir. Üyeler-üreticiler, bu ekonomik mekanizmaların tümüyle farkındadır; bu ekonominin büyüklüğüne beraber karar verirler ve doğrudan demokratik bir yöntemle karar alınan genel meclisler yoluyla bu ekonomiyi kontrol ederler. Başka bir deyişle, günümüzün felaketler ekonomisinin tersine, toplum için bir ekonomi.

Biz ekonomist değiliz. Burada değer ve artık değer hakkında ya da

carî açık ve ticaret dengesi hakkında teorilere başvurmayacağız. Çünkü bütün bu terimler, egemen olan, paraya dayalı ticaret ekonomisi üzerine kurulmuş ve bu ekonomi tarafından tanımlanmıştır. Sadece bu nedenle değil, bütün güncel ekonomik teorilerin, mevcut ve bizim bahsettiğimizden tamamen farklı, kapitalist kurgular üzerine olması nedeniyle de. Burada, bu devasa meseleyi her yönüyle içeren eksiksiz bir ekonomik şema sunmanın mümkün olmadığını teslim edeceğimizi umuyoruz: iş bölümü, hangi ihtiyaçların temel olduğu, hangilerinin olmadığı, bir modelden diğerine nasıl geçileceği, gelirin nelere tahsis edileceği vb. Böylesi bir girişimin sadece bir gazete yazısında ele alınmasının pratikte imkansız olması bir yana, böyle bir "makro-sistem" sorununa verilebilecek tüm cevapları ele almak hiç kimsenin hiçbir zaman yapabileceği bir şey değildir. Aslında böyle bir girişimin somut bir biçim alması için, bütün bir nüfusun ve toplumsal hareketlerin uzun dönemli faaliyeti ve yaratıcılığı gerekir - tabii böyle bir dönüşümün zamanı gelirse. Bizim burada yapabileceğimiz ise, kaynakları, yöntemleri ve -umarız- pratik deneyleri sorgulayan, kurgulayan, araştıran bir tartışma için başlangıç olabilecek fikirlerin ve pratiklerin kabaca bir özeti vermektir.

Farklı, yani bireysel ve toplumsal otonomi, özgürlük ve eşitlik arasındaki denge gibi anarşist ilkelere dayalı bir toplumsal örgütlenmenin belki de çözmesi gereken ilk problem, kıt kaynakların, herkesin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde ve aynı zamanda tercih özgürlüğünü koruyacak şekilde nasıl tahsis edileceğidir. Burada, kendinde büyük bir mesele olan kıtlıktan bahsediyoruz ve mevcut akıl dışı modelden dengeli bir sosyoekonomik bir modele dönüşümün bir yandan vahşi sınıf çatışmasını engellemeyeceğini, diğer yandan, bu dönüşümün bir anda ve her yerde birden olmayacağı gerçeğini dikkate alıyoruz.

Kapitalizm, doğası gereği, daha önce hiçbir toplumsal modelin yaratmadığı kadar derin bir ihtiyaçlar kıtlığı algısı yaratır. İnsanlar bütün bunlara paradoksal bir süreç tarafından temelden yabancılaştırılıyor: İşi yapan ve malları üretenler onlar, ama ihtiyaçları olan malları değil... İhtiyaçlarına hiçbir zaman erişemiyorlar mı? Bilakis, ihtiyaç maddeleri kontrolleri altında değil ama sonradan onlara satılıyor... Tabii, yine kontrol edemedikleri ya da kolektif olarak karar veremedikleri kurallar ve düzenlemelere dayanarak. Bu kurallar malların kendisi üzerinden dayatılır, çünkü artık herkesin hayatında merkezi öneme sahip olmuşlardır ve pazardaki dalgalanmaları hayatı yönetir: hayat boyu fiziksel ya da fiziksel olmayan mallara bağımlılık. Böylece insanlar/üreticiler sürekli, kendi emekleriyle üretilen malların yarattığı bir stresle karşı karşıya kalıyorlar: Sahip olacak mı, olmayacak mı? Anarşistlerin kıtlık ve yaşam kalitesi meselesine bakışına göre, ekonomik düzeyde, (özgürlük ve refah kelimelerinin gerçekte bir anlamı olması için) gerekli olan şey basitçe zengin-

liklerin korunması değil, bir bolluk toplumdur. Ancak eğer bu bolluk, (bugün yaşadığımız gibi) üretimin sınırsız büyümesine, doğal kaynakların yok olmasına ve insan bedenlerinin ve ruhlarının tükenmesine dayanacaksa; bu bolluğa hiçbir zaman ulaşamayacağı açıktır. Bolluğu mümkün kılacak üretici yapılanma biçimi, kaçınılmaz olarak, üretimin miktarı ile ihtiyaçları yaratan sistem arasındaki ilişki hakkında toplumun ya da topluluğun benimsediği görüşe dayalıdır. Bu yüzden bolluk toplumunun, ne bugün yürürlükte olan ve büyük miktarlarda tüketim malının üretimini dayatan modelle, ne de ticari üretim ve ekonomik büyüme uğruna insanların ve doğanın tüketilmesiyle ilişkisi vardır. Günümüzün kapitalist çağında yaşamlarımızı yöneten -paranoyak düzeyde- kurgulanmış ihtiyaçları akıl süzgecinden geçirirsek, çağın aşırı yoğun işleri ve birikim kaygısı olmadan da ürünlerin bolluğu ve aynı zamanda "boş zamanın" bolluğu devam edebilir.

Özgürlükçü bir ekonomik modelde üretimin amacı durmaksızın büyüme değil, topluluğun ve onu oluşturan bireylerin temel ve temel olmayan ihtiyaçlarını karşılamaktır. Bu yüzden, çalışma zamanı ve gerilimi, üretilen malların miktarı ve üretimin verimi tek bir amaçla ilişkilidir, ihtiyaçların etkili bir şekilde karşılanmasına. Günümüzdeki maliyetlerin en aza indirilmesi ya da üretimin en yüksek seviyesine çıkarılması ise tümüyle farklı bir amacı karşılamak içindir, ekonomik göstergeler.

Bu çerçevede topluluk için yapılan toplam üretim seviyesi, bu topluluğun genel meclisinde belirlenir. Bu topluluğun biçimini ve nüfusunu da gelecek toplumunun insanları belirleyecektir. Kolektif olarak onaylanmış ve örgütlenmiş bir plan ve üyelerin tercihi ile kurulan her bir iş yerinin neyi ne kadar üreteceği ise o iş yerinin meclisi tarafından belirlenir. Bu şekilde, her bir üretken birimi için gereken kaynaklar komünal kaynaklardan ve her zaman kolektif olarak biçimlendirilen plana göre tahsis edilebilir.

Buradaki soru ya da birçok sorudan biri, bütün bu üyelerin tercihlerini ifade eden somut biçimin nasıl olacağı ve tahsis edilen toplam komünal kaynakların miktarı. Bu noktada, "komünal" terimini kullandığımız her yerde, daha geniş insan topluluklarını ifade eden terimleri, örneğin bölgenin coğrafi büyüklüğe göre, "federal", "konfederal" vb. kullanabiliriz. Bu soru kendinde daha geniş bir meselenin bir parçasıdır: Genel bir değişim aracı ya da para var olmayacağına göre, her bir birey üretimden kendine düşen paydan nasıl faydalanacak? 1936 İspanya Devrimi'nde kurulan anarşist kolektifler ve kooperatifler gibi tarihte yaşanan deneyimler ve o günden bugüne ortaya atılan çeşitli teoriler, genelde, her bireye ihtiyaçlarını karşılayabilmesi için verilen bir çeşit yazılı bir yetki belgesinde ortaklaşıyor. Bu bazı teorilerde "kupon" ya da "karne" adıyla, diğerlerinde "tüketim kartı" olarak geçiyor.

Bu belgelerin, para gibi genel bir değişim ya da birikim aracı olması için kişiye özel düzenlenmesi gerekir. Komünlerin federasyonu ya da federasyonların konfederasyonu adına düzenlenir ve bireye ihtiyaçlarını karşılaması için yetki verir ama bunu tam olarak nasıl/neyle yapacağını önceden belirlemez. Böylece bireysel tercih özgürlüğü sağlanmış olur. "Temel ihtiyaçların" neleri kapsadığı ve bunların miktarları, katılımcı, doğrudan demokratik (kon) federal meclisin karar alarak belirleyeceği bir meseledir. Bu kararda, üye komün meclis kararları ve federasyonun kullanılabilir kaynakları hesaba katılmalıdır. Bu şekilde, temel ihtiyaçların karşılanma seviyesi, tek bir bölgenin kaynaklarına bağlı olmaz ve kaynaklar açısından bölgesel eşitsizliklerin bunu etkilememesini sağlarız.

Bireylere dağıtılan bu "kuponların" sayısı, (kon)federasyon düzeyinde arz ve talep temelinde belirlenecek. Talep, konfederasyonun nüfusu ölçülerek ve ihtiyaçları farklı olabilecek genç, yaşlı, öğrenci, ebeveyn, gibi kategoriler için genel meclisler tarafından önceden belirlenmiş ihtiyaç karşılama miktarları kullanılarak tahmin edilebilir.

Arz konusunda, meclisler ya da onların gönderdiği, geri çekilebilen temsilciler, kullanılabilir üretim araçlarına göre üretimin seviyesini, her kaynaktan ne kadar gerektiğini, toplam kaç saatlik emek gerektiğini yani haftada en az kaç saat çalışmak gerektiğini hesaplayabilirler.

...Bu yazının başında belirttiğimiz gibi, olası sorunları düşünüp çözümler üretmek için, şimdi bizim, yarın meclislerin değinmemiz gereken başka sonsuz sayıda mesele var. Örneğin çeşitli topluluklar/komünler arasında değiş tokuşun nasıl düzenleneceği. Yine de, analize daha fazla devam etmeyeceğiz çünkü gazetenin kullanılabilecek alanı sınırlı. Sadece, yapacakları ve mevcut pazar kuralları konusunda karşılaşılabilecek bütün engellere rağmen böylesi komünlerin, halkların, topluluklarının bugünden oluşturulabileceğini not düşeceğiz. Ne olursa olsun, bunları temel özellikler; kullanılabilir üretim araçlarının eşit, kooperatif bir yapıda öz-yönetimi, topluluğun üretmediği ürünlerin toptan alınma olasılığı, ürünlerin doğrudan tüketicilere dağıtılması ve böylece araçların olmaması ve üretim maliyetlerinin azaltılması, vb. Ek olarak, böyle toplulukların/komünlerin kendiliklerinden kurdukları bağlantılar, ürün fazlalarını birbirleriyle değiş tokuş yapmalarını kolaylaştırabilir. Özellikle değişik coğrafyalarda bulunuyorlar ve farklı ve çeşitli mallar üretiyorlarsa.

... Sonuçta, "yolu yürüyerek açarsın".

İHTİYAÇLARDAN ve ARZULARDAN TASARRUF DEĞİL

ONLAR İÇİN ÖRGÜTLENME

<http://apatris.info/economics-for-ot-the-reverse/>

160 Dakika

(Y)aşamı (G)asp eden (S)ınavlar

Seyma Çopur - Ahmet Titizoğlu

İki farklı röportaj, iki farklı kişi, iki farklı hayat...

Geçtiğimiz ay yapılan YGS'de yaşamları çalınan iki yaşıttımız, iki farklı sonuç belgesi aldı. Biri, sosyal medyadan televizyon kanallarına kadar bütün haber kaynaklarında gördüğümüz Efe; diğeri adı bile bilinmeyen, "sınavda 0 çeken çocuk". İkisinin arasındaki en önemli fark, 161. dakika.

İlk önce Efe'den bahsedelim; Efe, yapılan röportajlarda kendisine sorulan sorulara klişe olmayan cevaplar vererek dikkatleri üzerine çekti. Yıllardır tekrarlanan "Çok çalışmadım, düzenli çalıştım. Sosyal hayatımı yaşadım." yalanlarını bir kenara bırakarak; "Hayvan gibi çalıştım, sosyal hayatım da olmadı. Zekayla yapılacak bir şey değil bu" dedi, gerçekleri söyledi.

Testlerle Arkadaşlık, Sınavlarla Sosyallik

Arkadaşlarımızın rakip belletildiği eğitim sisteminde, bırakın arkadaşlarımızla oturup bir bardak çay içmeyi; bir soru paylaşmak bile "tehlikeli"dir. Eğer sınava hazırlanıyorsan, en iyi arkadaşların yaprak yaprak testler, cevap anahtarları, netler ve sıralamalar; sosyalliğin ise her hafta girdiğin deneme sınavları olur. "Çalışmadan kazandım, sosyalliğimi bırakmadım" diyen de gizlice soru çözer zaten. Çünkü bir soru daha fazla çözmek, bir kişinin önüne geçmek demektir. 160 dakikaya sığdırılmaya çalışılan hayallere, bir adım yaklaşımdır.

Hayaller Nereden Geçer?

Sıralamanın en başında olan Efe'nin hayali, Boğaziçi Üniversitesi'ne girebilmekmiş. Söylediğine göre, çok da fazla hayali yokmuş zaten. 160 dakikaya sığdırılmaya çalışılan bir yaşam varken önümüzde, beklentimiz ne olabilir ki bu sistemde? Olsa olsa iyi bir üniversite, sonra iyi bir iş, daha iyi bir ev, daha çok para için girilecek yeni yarışlar olur. Yaşam, rekabetten ve bencillikten ibaret olur 160 dakikanın sonunda. Sistemin dışında kurulacak hiçbir hayal, 160 dakikalık sınavdan geçmez.

Çoktan Seçmeli Sınavlarda Seçilemeyen Hayaller

Bir de Boğaziçi Üniversitesi'ni hayal bile edemeyenler, elenen ve ömür boyu istemediği bir hayatı yaşamak zorunda kalanlar var. "0 çeken çocuk" gibi. Çünkü o, "hayvan gibi" çalışmamış; kendi deyimiyle iki gün okula - 3 gün staja gitmiş, onun dışında kitap okumuş, sınavı yapamamış. Ne beklentileri benzer Efe'yle, ne de yaşayacakları; çünkü baştan bellidir onun hangi üniversiteyi kazanabileceği (aslında kazanamayacağı).

Sıfır çekersen, "0 çeken çocuk" gibi, çok hayal kuramazsın bu sistemde. Aynı yaştaki iki kişinin arasındaki uçurumdur 160 dakika.

Efe 160 dakika için konuşuldu, ünlü oldu; hafızalarımızda kaldı bir süre. Okuduğu temel lisenin reklam yüzü oldu. Bu rekabetçi sistemde yarışın kazananı olarak lisesinin ününe ün, karına da kar kattı.

Yaşamını sınav yüzünden yitirenler ise, 161. dakikada unutuldu; onlar ne Efe gibi birinci oldular, ne de "0 çeken çocuk" gibi sonuncu. Onlar bu sınava çalışırken maruz kaldıkları baskıdan, uğradıkları hayal kırıklıklarından ve stresten sonlandırıldılar yaşamlarını... 10 saniyeliliğine düştüler gündeme, ardi ardına geldi intihar haberleri. Sınavda elendi intihar edenler, sınav tarafından katledildi. Hatırlanmaya değer hiçbir şey yapamadılar bu sisteme göre. Unutturulmaya çalışılan birer "yanlış" örnek oldular sadece. Ancak bu kez üç yanlış bir doğruyu götürmüyor, her koyun kendi bacağından asılıyordu.

Yanlış olan neydi peki? Efe mi, "0 çeken çocuk" mu? Yaşamına son veren yaşitlarımız mı? Hayır! Yanlış olan, kendi bacağından asılana dek, bu sistemden "doğru" bir şeyler beklemektir.

Daha ne kadar bekleyeceksin?

Hatay'da 100 Müdürden Baskın Terörü

Hatay İl Milli Eğitim Müdürü Kemal Karahan, yanına aldığı 150 kişilik bürokrat ekibiyle Antakya Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'ne adeta baskın yaptı.

Güvenlik zafiyetini gerekçe göstererek okula giden İl Milli Eği-

tim Müdürü 20'ye yakın müfettiş ve 100 civarında okul müdürü ve müdür yardımcısı ile öğrencilerin üzerlerini ve çantalarını didik didik aradı. İl Milli Eğitim Müdürü ve beraberindeki heyet, gerçekleştirdikleri "gövde gösterisi"nin ardından servislerle okuldan ayrıldı.

İmam Hatip Lisesi'nde Tacizci Öğretmen Serbest

Van'da bulunan bir İmam Hatip Lisesi'nde 4 öğrenciye cinsel içerikli mesajlar gönderen öğretmen, taciz ve cinsel istismara uğrayan öğrencilerden birinin yaşadıklarını başka bir öğretmene anlatması sonucu açığa çıktı. Attığı cinsel içerikli mesajlardan sonra kendisi-

ni evine götürerek istismar ettiği okul içinde de yalnız kaldıkları anda istismara uğradığını anlattı. Şikayet üzerine karakola götürülen tacizci öğretmen, şikayette bulunan öğrencinin ailesinin şikayeti geri çekmesi üzerine serbest bıraktı.

Anadolu Üniversitesi'nde Polis Saldırısı

Üniversitelerde artan rektörlük baskısı, ÖGB ve polis şiddetine karşı "Özgürlük Buluşması" adını verdikleri bir etkinlik gerçekleştirmek isteyen Anadolu Üniversitesi öğrencilerine ÖGB ve polis saldırdı.

Etkinlik başlamadan öğrencilerin yanına gelen güvenlikler, "Okul içinde müzikli etkinlik yapamazsınız" diyerek etkinliği sabote etmeye çalıştı. Okula polisin girmesiyle gerginlik büyüdü, yaşanan saldırı sonucu 6 devrimci yaralandı.

Cebeci'de Polis ve Çeteler El Ele

Ankara Üniversitesi Cebeci Kampüsü'ne arama yapma bahanesiyle giren polis, önce İletişim Fakültesi'ne girerek sınav salonunu bastı. Burada beş öğrenciyi işkenceyle gözaltına alan polis, daha sonra

Hukuk Fakültesi ve Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne girdi. 3 saat süren gerginlikte toplam 19 devrimci gözaltına alınırken; polisin okula girmesini fırsat bilen faşist çeteler okulun kapısında birikerek öğrencileri taciz etti.

İstanbul Üniversitesi'nde 8 Mart Soruşturması

İstanbul Üniversitesi'nde geçen yarıyıldan beri süren siyaset yasaklarının ardından gelen soruşturmalara bir yenisi daha eklendi. Daha önce "Katil Polis Üniversite-

den Defol" diye slogan attığı için ya da okul duvarına afiş astığı için soruşturma açılan öğrenciler, şimdi de okulda 8 Mart masası açmakla "suçlanıyor".

İstanbul Üniversitesi'nde Müzik Yapmak Yasaklandı

Siyaset yasakları ve ardından gelen soruşturmalara, uzaklaştırmalarla gündeme gelen İstanbul Üniversitesi'nde öğrencilerin müzik yapması yasaklandı. Aylardır okula

girişlerde üst ve çanta araması yapan ÖGB, şimdilerde enstrümanı gelen öğrencilere, müzik aletlerini bırakmadan okula giremeyeceklerini söylüyor.

EYLEMDE ANARŞİ

Anarşistlerin Brest-Litovsk Protestoları

Bolşevik hükümetin 1918 yılında Alman devletiyle imzaladığı Brest-Litovsk Anlaşması'na, dönemin birçok devrimci örgütlenmesi tepki gösteriyordu. Anarşistler de anlaşmayı protesto eden taraftaydı. Kurdukları yeraltı örgütleriyle özellikle Ukrayna ve çevresinde Beyaz Orduya, Kızıl Orduya ve Almanlara karşı savaşıyor; köylerde ayaklanmalar örgütleyiyorlardı. Moskova'da ise işçiler arasında anar-

şizm propagandası yaparak devrimi büyütüyorlardı. Ancak özyönetimle işleyen özgür komünleri kendi merkezîyetçi iktidarına bir tehdit olarak gören Bolşevik hükümet, Rusya'da çalışma yürüten 40 anarşist devrimciyi katletti. 500 yoldaş ise eli kanlı Çeka örgütü tarafından gerçekleştirilen dernek/büro baskınları ve gözaltılar sırasında yaralandı. Bundan sonra ise yoldaşların "Üçüncü Devrim" diye adlandırdığı ayaklanmalar süreci başlayacaktı.

Amerika'da Savaş Karşısı Hareket ve Zorunlu Askerliğe Karşı Birlik

9 Mayıs 1916 yılında kurulan Zorunlu Askerliğe Karşı Birlik, ABD'nin Birinci Dünya Savaşı'na katılımı ve bütün erkekleri askere çağırmasıyla birlikte askere gitmeyi vicdanen reddedenlerin sesi olmuş; "Ellerinde bulunan her türlü araçla zorunlu askerliğe karşı koyacağımızı" ilan etmişti. Onbinlerce anti-militaristin bir araya geldiği ve savaşa karşı

yaşamı haykırdığı eylemler, kısa zamanda devletin kontrol etmekte zorlandığı büyük bir savaş karşıtı harekete dönüştü. Zorunlu Askerliğe Karşı Birlik'in bir toplantısında yaklaşık 35.000 kişilik bir insan grubunu bir araya getirmesinin ardından birliğin kurucuları Alexander Berkman ve Emma Goldman "Seçici Taslak Yasası'nı" ihlal ettikleri gerekçesiyle tutuklandılar ve sürgüne gönderilmek üzere tutsak edildiler.

Kara Bayrağın Dalgalandığı İlk Eylem

1883 yılında Louise Michel, Joseph Tortelier ve Émile Pouget'in örgütlediği işsizlerle gerçekleştirdiği eylem sonrası Komün'ün yaratımında önemli paya sahip bu yoldaşlar, halihazırda dozunu artırmış devlet şiddetinin birincil muhatabı haline geldiler. Eylem kara bayrağın kullanıldığı ilk eylem olarak tarihe geçti. Eylemden birkaç hafta sonra tutuklanan Louise Michel, 3 yıl hücre hapsine mahkum edildi. Özgürlüğüne kavuştuğu 1886 yılı, Kropotkin'in de cezasının sona erdiği yıla tekabül ediyordu. Louise Michel'in etkileyici ajitasyonlarıyla ezilen halkları patronlarla kavgaya çağırmaya devam ettiği için özgürlüğü çok uzun sürmeyecekti.

1917-18 Brezilya'da Anarşist Ayaklanmalar

1918 yılında Brezilya'nın Rio de Janerio kenti ülkedeki işçi hareketinin en önemli olaylarından birine şahit olacaktı. 1917'den itibaren özellikle Sao Paulo ve Rio de Janerio kentlerinde örgütlenen işçiler, genç bir ayakkabacı olan Antonio Martinez'in polis kurşunuyla katledilmesi sonucu bir isyan başlattılar.

São Paulo'da başlayan isyanda dört gün boyunca sokak çatışmaları yaşandı. Bu eylemlerde devletin kolluk güçlerinin saldırısı sonucu çok sayıda işçi yaşamını yitirirken birçok militan da gerçekleştirilen operasyonlarda tutsak edildi.

Unutmadıklarımız Affetmediklerimiz

Oğul Akdoğan

ogula@meydangazetesi.org

İktidarların bitmek bilmeyen savaş politikalarıyla yaşamlarımızı çalmasına, devletin işbirliği yaparak beslediği çetelerin katliamlarına karşı çıkmışlardı yola. Kobane yoluna, çantalarına doldurdukları oyuncaklarla çıkacak; inançlarını, inşa edilmek istenen yeni-özgür yaşamın harcına karacaklardı. Olmadı. Çünkü devlet denen canavar kana asla doymuyordu; 20 Temmuz 2015 günü, Suruç'ta patlattığı bombayla aldı onları aramızdan.

Suruç Katliamı'nın ardından devletin saldırıları giderek yoğunlaştı; savaş tırmandırıldı. Ancak ne katledilenlerin acısı dindi yüreğimizde ne de katillere olan öfkemiz... Katliamın ardından aylar geçti. Suruç'un ardından sayısız arkadaşımız, coğrafyanın birçok noktasında, aynı savaş politikalarıyla katledildi.

Kara bayraklarıyla ordulara, devletlere ve iktidarın tüm biçimlerine karşı mücadele ederken katledilenlerin ardından, "onların inancı başka mücadelelere filizlendi". Suruç'ta katledilen Vatan'ın babası, katliamın sekizinci ayında, mezarı başında düzenlenen anmada işte böyle söylüyordu. Tıpkı oğlunu toprağa verirken "onunla gurur duyduğumu" belirttiği gibi: "Sadece oğlum değil, arkadaşım, yoldaşımdı..."

Suruç'ta yaşamını yitiren Alper'in ardından da, aynı gururla konuşuyordu dostları, yoldaşları. Alper, doğum günü olan 14 Nisan'da, işte bu gururla anılıyordu. Alper'in ardından söylenen yazılan birçok şey olmuştu; ama her şey, onun yaşamı boyunca mücadelesini verdiği anarşizm ideali ile belirginleşiyordu. Elinde kara bayrağı, yüreğinde iktidarsız bir dünyaya olan inancı...

Suruç Katliamı, bu toprakların tarihinde asla unutulmayacak bir katliam olarak hafızalarımıza kazınırken; bizler için de beş anarşist yoldaşımızın, arkadaşımızın Alper'in, Vatan'ın, Evrim Deniz'in, Med Ali'nin ve Serhat'ın aramızdan koparıldığı gün olarak kalacaktır. Özgür bir dünyaya olan inancımızla verdiğimiz bu kavgada yitenler, hiçbir zaman unutulmayacaktır.

Rantla kesilecek 1 AĞAÇ. HES'lerle zapt edilecek 1 DERE. Sadistlikle dövülecek 1 HAYVAN. Tacizle tecavüzle yıpratılacak 1 ÇOCUK. Erkeklikle öldürülecek 1 KADIN. Nefretle öldürülecek 1 LGBTİ. Mezhepçilikle saldırılacak 1 ALEVİ. Linçle katledilecek 1 KÜRT. Kurşunlanarak, bombalanarak yıkılacak 1 MAHALLE. Faşizmle karşı karşıya kalacak 1 HALK. Patronların iş cinayetlerinde yitecek 1 İŞÇİ daha olmasın şiarıyla sokaklara meydanlara çıkmanın, örgütlülüğün mücadelenin günündeyiz, 1 Mayıs'tayız.

Ayladır her mitingi, yürüyüşü, eylemi yasaklayan; yasaklamadıklarında saldırıp gözaltına alarak tutuklayan; tutuklayamadığını operasyonlarla alıp yargılayan; yaşam için mücadele etmeyi suç sayan iktidarın baskısıyla karşı karşıyayız.

Öyle ki, bu alçak ve acımasız düşmanın da korktuğu günlerin yakınındayız. Çünkü 1 Mayıslar her iktidar için korkutucu olmuştur. Etkisizleştirmek istedikleri 1 Mayısları bazen izinli ilan edip izole alanlara sıkıştırmış; bazen de izinsiz ilan ederek, yapacağı saldırılarını meşrulaştırmıştır. Taksim ezilenler için, ezenlere karşı senelerdir süren bir kavganın 1 Mayıs meydanıdır. Bugün bu meydan yine yasaklanmakta ve bu büyük baskının yaşandığı günlerde, 1 Mayıs'ın ve 1 Mayıs meydanı olan Taksim'in umut olması istenmemektedir. Umudumuz tahakümünüzü sarsacak ve biz kazanacağız.

Her yıl olduğu gibi bu yıl da yasaklara karşı meydanlarda olacağız. 1 Mayıs'ta Taksim'de, ezilenlerin sesini haykıracağız. Devrimci Anarşist Faaliyet'in Taksim çağrısıyla, meydanlara yasak koyanlara meydan okuyacağız.

Meydan Gazetesi'nde 1 Mayıs'ın az bilinen yönleriyle anarşist tarihini ve ezilenlerin mücadelesini anımsatmayı sorumluluk biliyoruz. Çünkü 1 Mayıs, 1800'lü yıllarda Haymarket Meydanı'nda "Günde 8 saat için" sokakları dolduranların ardından bugün her yerde, ezilenlerin kavgasının ve

özgürlük mücadelesinin simgesi haline gelmiştir. ABD'de 1860'lara kadar giden süreçte ücret kesintisi olmadan günde 8 saat çalışma talebi ve mücadelesi, Haymarket 1886'da bir kıvılcıma dönüştü. Patronların sömürsü ile beraber devletin yoğun baskısına karşı ABD'de, özellikle de Chicago'da, yükselen ve anarşistlerin etkin olduğu sınıf mücadelesi sürecinde yaşananları, yine devletin baskısının çok yoğun olduğu bu dönemde yükselen sınıf mücadelesini, sendikaları ve örgütlerde yaşanan tartışmaları incelemek önemlidir.

1870'lerde anarşizm, dünyanın birçok yerinde toplumsal bir hareket olarak ortaya çıktı. Anarşizmin halkların özgürlük mücadelesindeki ısrarı, Afrika, Asya, Karayipler, Avrupa ve Amerika kıtalarındaki ezilenlerin, öz örgütlü mücadelesini yaratmış; ideolojik olarak beslemiştir. Anarşist IWPA (Uluslararası Emekçiler Birliği), 1881'de ABD çapında örgütlenmişti ve IWPA'nın örgütleyicileri arasında Haymarket 1 Mayıs'ı sonrası idam edilerek katledilen Albert Parsons'un yoldaşları, Lucy Parsons gibi eski köleler ve August Spies gibi göçmenler de vardı. 1 Mayıs, kökeninden itibaren tüm ezilenlerin enternasyonal mücadelesiydi.

* * *

"Devrimci ve enternasyonal eylemle sınıf hakimiyetini yok etme" çağrısı yapan IWPA, 14 gazete yayınıyor; bir yanda silahlı öz-savunma birimlerini, diğer yandan kültürel

çeşitliliği içerisinde çeşitli toplumsal eylemler örgütlüyordu. Doğrudan eylemi savunarak, en iyi radikalleri bile çürüten bir adaletsizlik sistemi olarak nitelediği seçimleri reddediyordu.

* * *

1884 yılında anarşistlerin ilk günlük gazetesi Chicagoer Arbeiter-Zeitung, haftalık Fackel ve Pazar gazetesi Vorbote ile birlikte yayınlanıyordu. 1886'ya gelindiğinde Alman göçmeni işçi nüfus tarafından okunan bu gazetelerin dağıtımı 26.000'in üzerindeydi. Anarşistlerin, İngilizce'nin yanı sıra Roman ve İskandinav dillerinde gazeteleri de vardı. Böylece anarşist propaganda 1886'da Haymarket Meydanı'nı dolduranlarca tüm kıtaya yayılıyordu.

* * *

Chicago'da anarşistler, örgütlenmediği sendikalarda işçi meclislerini ve özyönetimi savunuyorlardı. Bu "Chicago Fikri"ne sonradan anarko-sendikalizm denildi ve anarşist hareketin bir parçası oldu. Bu fikir IWPA Pittsburgh 1883 Kongresi'nde yayınlanan manifestoda görülebilir:

"Bir -- Tüm imkanlarımızla, yani enerjijk, sürekli, devrimci ve enternasyonal eylemle mevcut sınıf hakimiyetini yok etmek.

İki -- Üretimin kooperatif örgütlenmesine dayalı özgür bir toplumun inşası.

Üç -- Üreten örgütlerin ticaret ve kar tacirleri olmadan aralarında denk ürünleri serbestçe takas etmesi.

Dört -- Her cinsiyet için laik, bilimsel ve eşitliğe dayalı eğitimin örgütlenmesi.

Beş -- Cinsiyet ve ırk ayrımı olmadan herkese eşit haklar.

Altı -- Bütün toplumsal meselelerin bağımsız komünler ve birlikler arasında federal temelde yapılan serbest anlaşmalar yoluyla düzenlenmesi."

* * *

1884'de Chicago'da toplanan ve anarşistlerin baskın olduğu FOTLU (Örgütlü Sendikalar Federasyonu) genel kongresi, bildirgesinde "1 Mayıs 1886'dan başlayarak yasal çalışma günü sekiz saat olacaktır" açıklamasını yapmıştır. 1885'te, Knights of Labor (Emek Kardeşliği) yerelinin desteğini alan FOTLU, talebin grevlerle ve eylemlerle destekleneceğini bildiriyordu. Haymarket 1 Mayıs'ından tam bir yıl önce anarşist gazete The Alarm'da "Günde 8 saat çalışmak da, 10 saat çalışmak da köleliktir" diyen Samuel Fielden Haymarket'te idama çarptırıldı. Daha sonra müebbet hapse çevrilen tutsaklığın ardından 1893'de serbest bırakıldı.

* * *

Anarşistler, Trades and Labor Assembly (Esnafar ve Emekçiler Meclisi) and Knights of Labor yerelleri

MAYIS

Abdumelik Yalçın

melikyalcin@meydangazetesi.org

dahil, Chicago bölgesindeki çeyrek milyon işçiyle birlikte sekiz saatlik iş günü mücadelesine doğrudan katıldı. Anarşistlerin etkisiyle, sendikalarda 8 saatlik çalışma gününden daha büyük meseleler de tartışmaya başlandı. İş saatlerinin azaltılması gibi taleplerden kapitalist ekonomik yapının temelden değiştirilmesini içeren daha büyük bir toplumsal devrim algısı yaygınlaştı.

20 Eylül 1885'te Dad Street ve Burdett Road'da işsizlerin mitingi adı verilen eylemde konuşmacıları arasında Charles Wilfred Mowbay'ın da bulunduğu topluluğa polis "işlek bir caddeyi engellemek" gerekçesiyle saldırdı. Polis o gün, Charles Wilfred Mowbay'ı ve yoldaşlarını tutuklamıştı. Bu tutuklama sonrasında yaşananlar, 1886'da Haymarket Meydanı'ndaki toplanmanın da aralarında bulunduğu özgürlük kavgasının başlangıcı oldu.

Albert Parsons'un editörlüğünü yaptığı anarşist gazete The Alarm 23 Ocak 1886'da Bakunin'in "Bir Devrimcinin El Kitabı" adlı yazısını çevirerek yayınlamıştı ve aynı dönemde Bakunin'in Tanrı ve Devlet kitabının dağıtımını da yine Parsons ve yoldaşları tarafından gerçekleştiriliyordu.

Chicago'da bütün şehir, on yıl

önce, polis ve askerin yüzlerce işçiyi kurşunladığı demiryolu grevinde olduğu gibi bir kitlesel katilam karşısında hazırlanıyordu. 1 Mayıs 1886'da, ABD çapında 300,000'den fazla işçi 13,000 işyerini terk ederek, tarihteki ilk 1 Mayıs eylemine gidiyordu. 8 saatlik işgünü eylemcilerinin merkez üssü olan Chicago'da, anarşist IWPA, grevcilerden ve grevcilerin ailelerinden oluşan 80,000 kişinin katıldığı bir yürüyüş örgütledi.

İşçilerin büyüyen mücadelesine patronlar ve polis iş birliği şiddetli bir saldırıyı zaten planlıyorlardı. Chicago'da 1 Mayıs öncesinde asker ve polis güçlerine yeni silahlar sağlandı. Chicago Commercial Club (Ticaret Klübü) makinalı tüfekler alarak, bu silahları grevcilere karşı kullanılmak üzere, Illinois Ulusal Muhafızları'na verdi.

Sayıları giderek artan ve 100.000'e yaklaşan grevdeki işçilere yönelik saldırılar planlanıyordu. Bunlardan biri 3 Mayıs 1886'da, McCormick Reaper Works fabrikasındaki greve saldıran polisler ile işçiler arasında çatışma çıktı. Altı ay boyunca Pinkerton'ın silahlı ajanları ve polis, grev gözcülüğü yapan çelik işçilerini tehdit ve taciz etti. Bu işçilerin çoğu anarşistlerin örgütlediği Metal İşçileri Sendikası'ndandı. McCormick fabrikasının yakınlarındaki bir konuşma sonrasında 200 eylemci, grev saflarındaki

çelik işçilerine katıldı. Polis, grevcilere saldırdığında işçiler de bu saldırıya karşılık verdi; yaşanan saldırıda grevdeki işçilerden dördü katledildi, birçoğu yaralandı.

Saldırının ardından öfkeyle dolan anarşistler, yaşanan polis şiddetine karşı; saldırının ertesi gününe Haymarket Meydanı'na bir eylem çağrısı yaptı. Çağrının ardından 3000 kişi Haymarket'te buluştu.

Konuşmalar devam ederken, konuşmaların "tahrik edici" olduğu bahanesiyle polis işçilere saldırdı. Polis saldırısına başlamışken, polise doğru bir bomba atıldı. Polisler, bombanın yarattığı korkuyla kalabalığa ateş açarak, sekiz kişiyi katletti ve kırk kişiyi yaraladı. Atılan bomba ile 69 polis yaralanmış 7 polis de ölmüştü.

Anarşistlerin idam edilmesinin ardından Peter Kropotkin 22 Ekim 1887'de Freedom'da yayınlanan yazısında anarşist işçilerin idam edilmesinin 1 Mayıs gibi bir gelenek yaratacağını şu sözlerle ifade ediyordu : "Chicago'da yitirdiklerimizin yıldönümlerini anmak, Paris Komünü'nün yıldönümünü anmak ile aynı önemi kazanmıştır." Yine 1891 yılında Londra'da, Haymarket'te yaşamını yitiren anarşistleri anmak için düzenlenenen bir etkinliğe katılan Kropotkin, "anarşizm halkın içinde doğdu; ve halkın olarak kaldığı sürece yaşam ve yaratıcı güçle dolu olmaya

devam edecek" demişti.

Nestor Makhno, 1886'da Haymarket'te yaşananlara dair şöyle söylüyordu :

"O gün Amerikalı işçiler, devlet ve kapitalizmin adaletsiz düzenine karşı isyanlarını, kendilerini örgütleyerek ifade ettiler. Chicago'daki işçiler, yavaşlarının ve mücadelelerinin ortak sorunlarını çözmek için bir araya geldiler. Bugün de emekçiler 1 Mayıs'ı, kendi meselelerini ve kurtuluşlarını ele almak için bir araya gelme günü olarak görüyorlar."

1886'da Haymarket'te yaşananların ardından idam edilerek katledilen August Spies yoldaşın son sözleri sorulduğunda "Bizi asarak işçi hareketini, milyonları, yoksulluk içinde çalışan milyonlarca işçiyi kendisine çeken bir hareketi yok edeceğinize inanıyorsanız, durmayın bizi asın! Burada bir kıvılcımı yok edeceksiniz, ama orada, önünüzde ve arkanızda her yerde başka kıvılcıklar çakacaktır. Bu, içten içe yanan bir ateş. Bu ateşi söndüremezsiniz. Gün gelecek, sessizliğimiz, boğduğunuz sessslerden daha güçlü olacak" demişti. Bugün August Spies yoldaş ile beraber idam edilen, kurşunlanan, tutuklanan tüm işçilerin, tüm yoldaşların mücadelesini büyütmenin günüdür. Tıpkı Nestor Makhno yoldaşın da vurguladığı gibi devlete ve kapitalizme karşı örgütlenmenin günüdür 1 Mayıs.

Bir Sıkışma Süreci Oy Bir Ayırışma Süreci Bomba!

Halil Çelik

halil@meydangazetesi.org

Bir Strateji Olarak Seçimler

Özgürlük mücadelesi veren tüm hareketler dönemsel stratejiler kurar ve bu stratejilere göre hamleler yaparlar. Kürt Özgürlük Hareketi de 40 senedir sürdürdüğü özgürlük mücadelesinde, farklı dönemlerde, farklı stratejiler kurmuştur. Hareketin seçimlere girmesi ve halktan oy istemesi, bu stratejilerden sadece bir tanesidir. Bu yazıda, halkın bütünlüklü var olma mücadelesinin içerisinde, hareketin parlamentoda da var olma stratejisi olan "seçimlere katılma ve oy isteme" hamlesinin yanı sıra, 7 Haziran ve 1 Kasım seçimlerinde oy istemiyle başlayan siyasi sıkışmayı ve 13 Mart Ankara bombası sonrası başlayan siyasi savrulmayı tartışacağız.

Sokağın Beraberliğinden Sandığın Birleşmesine

7 Haziran ve 1 Kasım seçimleri öncesinde yaşanan toplumsal patlamaların en geniş ve en uzun Taksim İsyanı'ydı. Çok özneli bu patlamanın öznesi başta birkaç ağacın kesilmesine karşı koyan çevreciler gibi yansıtılmak istense de, gerçekte olan hükümetle karşı karşıya kalmış tüm öznelerin katılımıyla oluşmuş bir isyan olmasıydı.

Toplum ve bireyler üzerinde her gün artan baskı, isyanı tetiklemişti. Baskının karakersizliği yani sadece bir kesime değil her kesime, her karaktere değişiyor olması, Taksim İsyanı'nın karakterini de zorunlu olarak birleştirici kıldı. İdeolojisi, dili, dini, cinsiyeti, sınıftan sorularını birbirinden farklı olan birçok birey ve topluluk, isyanın birer öznesi olabildi. İsyanın bu özne çokluğu hem Taksim işgali süresince hem de sonrasında, isyanın, devlet tarafından kontrolünü zorlaştırdı. Kolluk kuvvetlerinin, Taksim Dayanışması'yla ya da 'kitile' örgütleriyle yapmaya çalıştığı anlaşmaların, isyanın başka özneleri tarafından sürekli bozuluyor olması, isyanın çapını genişletiyor ve etkisini büyütüyordu. Taksim'in yaklaşık 15 günlük işgalinin sonlanmasıyla başlayan "Her yer Taksim her yer direniş" sürecinin yayılmasında da, bu çok özneli karakter belirginleşiyordu. Bu çok özneliliğin korunmasını ilkeleştirerek oluşturulan forumlar, -bayraksızlık,

flamasızlık, dövüzsizlik- "biz", "barışçıl bir yürüyüş yapacağız", "barikat yok, taş yok" gibi tutumlarla bir "biz" tanımlayarak, farklılıkları aynılaştırıyordu. Çok öznelilikten tek özneliliğe ve salt AKP ve Tayyip Erdoğan karşıtlığına indirgenen forumlarda aslında seçimlere hazırlık yapılıyordu.

Bir meydanda başlayan ve sokaklarda süren isyanı anlamlandırmak önemliydi. Arzulanan bir devrime benzetmenin, ya da teslimiyetçi bir "olmadı"yla atlatmanın ötesinde; belirtmek gerekir ki paylaşma ve dayanışma ilişkileriyle örgütlenmiş bir karşı koyuşla, iktidarın korkarak ve şaşırarak saçmaladığı bir süreç yaşadık. Belki de kazanacağımız en önemli anlamdı bu. Taksim İsyanı'nın çok çok sonrasında bile, sokak yürüyüşlerinde, cadde kapatmalarda, polis onlarca uyarısına rağmen yapacağını yapan, yürüyüşlerde ya da toplanmalarda izin istemeden doğrudan eylemler örgütleyen bir anlayıştı bu. Böylesi anlamlarla dolu bir sürecin her halde en anlamsız evresi ise bir seçim süreciyle sonlanması oldu. Bu anlamsızlık meydandan, sokaktan gelerek; foruma, seçime, sandığa, adeta açık alandan kapalı alana giden, madden yaşanan bir kapatılmanın manevi etkisiydi. Seçim sürecinin şartlarına uymak için sokağın sakinleşmesini istemek ise, bu sıkışmanın başlangıcı olacaktı.

Seçimlere Girmek ve Herkesten Oy İstemek

Kürt Özgürlük Hareketi'nin 8. seçim stratejisi olan 7 Haziran seçimlerinin, Taksim İsyanı sürecinin hemen sonrasında şekillenmiş olması, isyan bakımından bir talihsizlikti. Seçimler için bir avantaj olarak kullanılmak istenen isyan süreci, isyanın her öznesinin seçim kampanyasının da bir öznesi olmasını amaçlıyordu. Ulusalçı özneler dışındaki herkes HDP içerisinde kabul ediliyor ve forumlar döneminde AKP ve Tayyip Erdoğan karşıtlığı zeminleştirilerek oluşturulan birleşik anlayışın çatısı HDP yapılıyordu. Ufak tefek tartışmaların ötesinde herkes, HDP için oy çalışması yapmaya ya da oy atmaya çağrılıyordu. HDP içerisindeki re-

formist çevrelerin üstlendiği seçim kampanyasının en önemli mottosu, başkanlık rejimi karşısında parlamenter rejimi savunacak tek gücün HDP olduğu mottosuydu. Tabi ki bu motto, böylesi bir sade söylevle değil, üst mesajında allanıp pullanarak seçmene sunuluyordu. Seçmene sunulan alt mesajda ise biraz tehditkar bir taraflaşma tarifleniyordu: "HDP'ye oy atmayan AKP'den taraftır". Bu mottolarla oluşturulan kampanyanın sorunu; yeni çıkmış "hak istenmez alınır" sürecinden "başkanlık sistemi diktatörlüktür, parlamenter sistemde hakkımızı istemeliyiz"- sürecine çekilen bireyler ve topluluklar olmuştur. Hem de, bu seçimin asıl öznesi olan Kürt halkının -dolayısıyla Kürt Özgürlük Hareketi'nin- stratejilerinden bir tanesi olan "parlamentoda var olma" stratejisinin, HDP ve içerisindeki reformistler tarafından herkese, bir "kurtuluş planı" olarak sunulmasıdır.

Bu yanılığa bile çelişiktir. Kurtuluş, devletten-kapitalizmden yani sistemin kendisinden olmaliyken, sistemi bir hükümete indirgemek, bu kurtuluş planının çelişmesini göstermiyor mu? Başkanlık rejimine karşın parlamenter rejimi savunmamızı istemek alaycı değil mi? Seçime kadar sokakta iktidarı şaşırtan-saçmalatan bu isyan sürecinin öznelere, seçimler için "bu daha başlangıç mücadeleye devam" demek alaycı değil mi?

Herkes için sorduğumuz bu soruların cevapları illa ki verilecektir. Şöyle ya da böyle, seçimler ve oylar savunulacaktır. Biz anarşistler için ise, sorulan bu soruların cevabı bile yok. Anarşistlerden parlamenter rejimin savunucusu olmasını istemek sadece sığılıkla tanımlanamaz. Bu istek, sığığın saflığının ötesinde en derininden densizlikle tanımlanmalıdır.

Seçimlerde muhalefet de hükümet de meşrudur.

Parlamenter sistemde azınlığın çoğunluğu yönettiğini anlamak için toplama çıkarma yapmak yeterli olacaktır. Birçok seçimde en yüksek oy oranını alarak hükümet olan AKP'nin bile toplam 80 milyonluk nüfusun sadece 22 milyonundan

oy alarak seçilmesi, bunu anlamamız için oldukça yeterlidir.

Parlamentar sistem gibi başkanlık sistemi de çoğunlukçu demokrasinin benzer paradoksudur. Bu paradoksun en önemli dinamiği olan seçimlerin, adalet ve özgürlük için uygulanabilecek bir sistemi oluşturması beklenebilir. Seçimlere katılmak ve oy istemek bütünlüklü bir stratejinin parçası bile olsa, bu, seçimleri ve dolayısıyla seçim sonucunda seçilenlerin tümünü meşrulaştıracaktır. Seçimlerde kazananın kazancı da kaybedenin kaybı da meşrudur.

Son süreçteki 7 Haziran ve 1 Kasım seçimlerinde oluşan tüm meşruluk tartışmalarını, bu kaçınılmaz birincil ilke ile algılamamız gerekmektedir. Yalnız, iktidarların ilkelerinin olmayacağını, seçimi kazanan partinin 7 Haziran seçimlerinden sonra meclisi işletmeyerek hükümet kurma krizi içerisinde oluşturduğu karmaşayla deneyimledik. Karmaşa, seçimlerin yenilenmesiyle sürdü. Bu süreç bize, sistemin kendi kendine ihanetini ve bu ihanetin olağanlığını deneyimletti. Olağandışı bir seçim süreci değil, seçimin ta kendisiydi 7 Haziran. 1 Kasım seçimlerindeyse hükümet, halktan aldığı oyların "meşruluğu"yla Kürdistan'da sürdürdüğü savaşı sertleştirdi, rejim tartışmaları içerisinde parlamenter sistemden başkanlık sistemine belirsiz fiili bir geçiş başlattı. Mahalle mahalle süren savaşın bir saldırısı da Ankara'nın Çankaya Mahallesi'nde sürmekteydi. Bu günlerdeyse, sistemin bir başka olağan ihaneti tartışılmaya başlandı: Dokunulmazlıklar. Fezlekelerle parlamenter sistemin seçimlerinin meşruluğu tartışılıyor. Dokunulmazlığa da dokunulacak ve seçimlerin meşruluğu bir kez daha sistemin içinden ihlal edilecek. 7 Haziran'dan 1 Kasım'a değişen bir şey yok. Parlamenter sistemin olağan ilkesizliği sürüyor.

Kendi kendine sürekli ihanet içerisinde ilkesizlik timsali olan bu sistem, yakında, bir başka benzer ilkesiz sistemle, başkanlık sistemiyle değiştirilecek. Değişim için anayasa değişikliği şart, bunun için de referandum. Referandumlar sanki partilerden bağımsız bir seçim atmosferinde başlar ve biter. Bir önceki seçimlerde HDP rejim değişikliğinin önündeki tek güçtü ve bu güce dahil olup olmamak bir "ak'la kara" meselesiydi. Reformistler böyle bir algı örgütleyip seçimleri bir kurtuluş planı olarak savunuyorlardı. Şimdi, referandumla beraber aynı algı örgütlenmek istenecek hatta "kendin için oy at", "kendine oy at" diyerek bizden yine oy atmamızı isteyecekler. Dolayısıyla; attığımız taraf kazansa da kaybetse de yine seçimleri, dolayısıyla çoğunlukçu demokrasiyi meşrulaştırmamızı isteyecekler.

7 Haziran ve 1 Kasım seçimlerinden sonra oluşan bu sıkışmış sürecin Rojava Devrimi'nin tüm olumlu rüzgarına rağmen esintisiz kalması, durağanlığı; Fırat Nehri'ne konmuş bir terazinin hafifliğinden havada kalan

kefesi gibi havada duruyordu. Terazinin Bakur kefesindeki tek ağır şeyse, Fırat'ın bu tarafında hendek ve barikatların ardında halkın mahallelerini savunmasıydı. Bölgenin tamamını sadece coğrafik değil sosyolojik ve psikolojik olarak da bölen Fırat, TC için de adeta geçilemez bir sınırdı. Terazinin dengesizliği Rojava'dakilerin ağırlığının ötesinde savaşın "bu kadar alçaklaşacağı ve vahşileceği" düşünülmemişti. Düşünülmemiş bir başka şeyse, parlamentoda var olma stratejisinin son hamleleriydi. HDP'nin 7 Haziran'daki seçimlerde yükselişinin ardından 1 Kasım seçimlerindeki düşüşün yarattığı olumsuzluktu. Bu olumsuzluk Bakur'da çok hissedilmezken, Ankara ve batısındaki HDP'li seçmeni oldukça olumsuz etkilemişti. Meşru mücadelesiyle, seçimlere ve seçim kampanyalarına yüklenen seçmene, tüm savaş karşıtı barışçıl söylemlere rağmen, seçimleri savaş isteyenler kazanmıştı. HDP içerisinde bu kampanyalara kapılarak tüm motivasyonunu buraya yoğunlaştıranların yaşadıkları demotivasyonu batıda yaşayan Kürtler aracılığıyla Bakur'a aktarmış olmaları, sürecin en olumsuz etkiydi.

İstanbul, İzmir ve Ankara'dan başlayarak Amed'e, Wan'a taşınan bu etki, aşırı motivasyonun ve demotivasyonun yarattığı algı göçleriyle ve çözüm sürecinin çözümsüzlükle sonuçlanmasıyla bir hareketsizlik başlattı.

Burası Bakur'dur. Hendeklerin barikatların ardındaki çocukların gençlerin ve kadınların yarattıkları öz yönetim ve öz savunmalarla Farqin'den Nusaybin'e hareket, sokak sokak mahalle mahalle yine yeniden örgütlendi. Hareketsizlik Bakur'da uzun sürmedi ve hendeklerin, barikatların arkasındakiler tarafından yeni bir hareketlilik örgütlendi.

Ankara ve batısı içinse benzer bir olumlu yorum yapılamaz. Taksim İsyanı'nın sokaktan sandığa sıkışmasının olumsuzluğunu yaşayan batıda bu hareketsizlik, aşılamayacak bir engelle karşı karşıya. Batının doğusunda taş üstünde taş kalmıyorken, savaş tüm alçaklık ve vahşiliğiyle sürerken; mücadelelerin yarattığı hareketler, savaşın etkisiyle azalmakta. Sokaktan uzaklaşanlar artık sokağa yakınlaşmamaktadırlar. "Taksim İsyanı'nda yaptık olmadık" düşüncesiyle çözümlenmelerden kaçınarak, eleştiri özeleştiri süreci işletmeden savaşı duymaz ve görmez hale gelmeyi tercih etmektedirler.

Bir oyla birleşenlerin bir bombayla ayrışması kaçınılmazdı. Bir "yardımlaşma" ilişkisinin ötesinde Kürt halkının özgürlük mücadelesinin bir parçası olarak paylaşma ve dayanışma mücadelesinde olanlar için, Kürt halkıyla seçimler üstünden yardımlaşma bir gereklilik değildir. Kürt Özgürlük Hareketi'nin parlamentoda var olma, seçimler ve oy isteme stratejisinin yanlışlığını eleştiriyorsak, savaşın etkisini batıya taşıma stratejisiyle halk içinde patlatılan bombaları da tabii

ki eleştireceğiz. Ve herkes eleştirilmelidir, ama sonuç olan bu bomba, Kürt halkının meşru mücadelesinden ayrışma için bir sebebe dönüşmemelidir. Aksi halde böylesi bir dönüşüm, siyasi savrulmanın başlangıcı olabilir.

Bir seçmen için, HDP'nin tarafında olmak, Kürt halkının asimilasyona karşı koymak için başlattığı mücadelenin de tarafında olmaktır. Taraflık algısını bir çizginin herhangi bir tarafında olmaya indirgememiş olsak bile bazı olayların yorumlanmasında adeta bir çizgi gibi taraflar ayrışır. HDP öncesi Kürt Özgürlük Hareketi'nin parlamenter sistem içerisindeki adayları ya da partilerinin seçmenleriyle, HDP'nin bugünkü aday profillerinin ve seçmenlerinin tam tamına örtüştüğünü söyleyemeyiz. Zaten HDP'nin önemli amaçlarından biri de buydu. Daha önce Kürt Özgürlük Hareketi'ne oy vermemiş olan seçmenin oyunu alabilmektir. Bunun sonucu olarak artık HDP'nin bir değil iki seçmeni var. İkinci seçmen de HDP'nin tarafını bilmekte ve bu tarafın tarifini de yapabilmektedir. Yalnız HDP'nin seçim kampanyalarının renkli atmosferinde bu taraflaşmanın bilgisinde bulanıklaşmalar yaşanmıştır. Çeşitli ülkelerdeki 'özgürlükçü' sosyalist partilere benzetilen ve sanki Kürt Özgürlük Hareketi'nden tamamen ayrı bir parti çalışması gibi görünüm oluşturmuştur. Bu oluşan görüntünün çevresinde toplananlar, Ankara Kızılay bombası sonrasında buldukları taraf konusunda endişelenmişlerdir. Artık HDP'nin tarafında olmayacakları kesin gibi olan bu 'özgürlükçü' reformistlerin cevaplaması gereken bir soru vardır: Şimdi kime oy vereceksiniz? Yoksa oy atmayarak parlamenter sistemin ya da başkanlık sisteminin bir parçası olmayacak mısınız? Size, sizin sözünüzle cevap vermek isteriz: "HDP'den taraf olmayan AKP'den taraftır".

Bizim tarafımız başından beri belli, biz anarşistiz. Size sözümüz, bizim tarafımızdan olmayın da sizden başka bir şey istemeyiz.

Baştan beri HDP içerisinde pozisyon alan reformist bireylerin yanı sıra STK'lar, gruplar ve gruplar 13 Mart'la beraber savrulmalar yaşayacaktır. Savrulmaların sadece HDP'den olması bizi hiçbir şekilde kaygılandırmazsa da HDP'den başlayan bu kaçış, Kürt Özgürlük Hareketi'nden ve Kürt halkının meşru mücadelesinden kaçışa dönüşecektir. Bir oyla adaletsizliğe karşı koymak ve özgürlük için bir araya gelme romantizmi, bir bombanın ardından bir gerçekle karşılaştı ve bu gerçek herkesi savuracaktır.

Sıkışmalar sonrasında oluşabilecek savrulmaların tümü otoriteyle, devletle, kapitalizmle yüzleşemeyenler için bir muammayken; biz devrimci anarşistler için tüm sıkışmışlıklara rağmen savrulmanın berraklığı örgütlülüğümüzde, teorimizde ve eylemimizdedir. Mücadelemizin berraklığı geleneğimizdedir.

Post-neoliberal Devlet de Devlettir

Zeynel Çuhadar

zeynelcuhadar@meydangazetesi.org

2008 yılında patlak veren ekonomik krizin farklı coğrafyalara farklı yansımaları olduğu aşikar. Yaşadığımız coğrafyada post-neoliberalizm tartışmaları belki farklı coğrafyalardaki, özellikle Güney Amerika'daki boyutuna ulaşmasa da, üzerine hiç yazılıp çizilmedi demek doğru sayılmaz. Bu boyutta, özellikle kriz sonrasında Güney Amerika'da, Bolivya'daki Morales ya da Ekvador'daki Correa hükümetlerinde olduğu gibi sol hükümetlerin oluşmasının önemli bir payı var.

Kriz Sonrası Sistem

Her post kavram gibi muğlaklıkları içinde barındırıyor olsa da, post-neoliberalizme ilişkin yakalayabileceğimiz netlik belli bir zaman dilimiyle ilgili. Neoliberal diye adlandırılan dönemde, coğrafyadaki "zenginlikleri" küresel sermayeye açan devletin, hem politikalarında hem de kendindeki değişimin gerçekleştiği bir zaman dilimi post-neoliberalizm...

Bu noktaysıyla oldukça verimli bir tartışmaya zemin oluşturan post-neoliberalizm, bir önceki dönemde küresel sermayeye açılan "zenginliklerin" yeniden bir kamulaştırmaya gidilmesini merkeze alıyor. Güney Amerika'da post-neoliberal hükümetler olarak adlandırılan "sol hükümetlerin" uygulamalarının başında, topraktan üretim alanlarına birçok şeyin kamulaştırılması ve dolayısıyla sermayenin yeniden bir bölüşümü

yer alıyor. Devlet iktidarını seçimler aracılığıyla ele geçirmede bu politikaların önemi büyük. Mevzu bahis sol partilerin iktidarı kazanmalarında, neoliberal dönemdeki sömürü politikalarına ilişkin eleştiriler ve bunun yerine özellikle sosyal ve ekonomik olarak bu sömürünün en şiddetlisine maruz kalan kesimlere yönelik vaatler yer alıyor. Ancak bu vaatlerin uygulama noktasında güdük kalması, hükümetlerin sol-popülist olarak değerlendirilmesinde önemli bir yer tutuyor.

Post-neoliberalin Görünmez Kıldığı

Bu dönem politikalarının, halkın lehine değişiklikler gibi görünmesi, sol ideolojinin farklı perspektiflerince olumlu görülüyor olabilir. Keza yaşadığımız topraklarda da sol-sosyalist kesimlerin önemli bir kısmı, bu sol hükümetlerin devlet iktidarını seçimlerle kazanmasına methiyeler düzdü. "ABD'nin arka bahçesinde emperyalizme karşı kazanılmış zaferler" diye nitelendirdi. Ancak, bu değişimlerdeki devlet rolü, nötr olarak ele alındı. Sosyalizmin "devlet olmazsa olmaz" bakış açısından farklı bir şey beklemek zaten şaşırtıcı olurdu!

Post-neoliberalizm kavramı tartışılırken, kavram ve yarattığı işlerliğe ilişkin en net eleştirilerden biri, post ön ekinin taşıdığı anlama ilişkindir. Post, bazen kendinden önceki dönemin sonu gibi yorumlanabildiği gibi,

bazen önceki dönemin farklı bir şekilde işlemeye devam ettiği bir zaman dilimini belirtmek için de kullanılır.

2008 Finans Krizi'nin kendini en yoğun hissettirdiği yerlerden biri olan ABD'de de, içinde bulunulan krizin aşılmasında "devlet" bir araç olarak kullanıldı. Krizden etkilenen birçok finans şirketi, kamulaştırma politikalarından nasibini aldı.

Küresel sermayeye peşkeş çekilen coğrafyalardaki kamulaştırma politikalarıyla, finans krizinde ABD'de yaşanan durumu aynılaştırmamak bile, açık bir benzerlik kurabiliriz. Keza kapitalizmin kriz dönemlerinde ihtiyaç hissettiği devlet varlığı, bugün birçok Marksist ekonomist tarafından bile dillendirilmektedir.

Devlet Devlettir

Buradan yola çıkarak, Güney Amerika'daki post-neoliberal durumu kendi saikleriyle beraber değerlendirmek önemlidir. Ortaya çıkan yeni durum, Güney Amerika'daki toplumsal muhalefet açısından olumlu bir durum taşıyor gibi görülebilir.

Ancak dikkatli olunması gereken durum, bu süreçte devlet organizasyonunun değiştirdiği karakterdir. Farklı mecralarda kamusal alan-özel alan tartışmalarında yaptığımız vurguyu bir kez daha tekrar etmek yerinde olacaktır. Kamulaştırma gibi

hamleler, her ne kadar küresel kapitalizme karşı bir politika gibi görünse de öncelikle başka bir kapitalizm türüne, yani devlet kapitalizmine zorlar; ikinci olarak da küresel kriz döneminin atlatılmasında bir araç olur. Kamulaştırma tartışmalarında es geçilen devlet mülkiyeti -devletin kurumsallaşmasına ilişkin coğrafyalar arası farklılıklara rağmen halkın gibi gösteriliyor olsa da, uygulanan bütün bu politikalar halk iradesinden bağımsız bir şekilde gerçekleşmektedir. Üstüne üstlük, uygulamaların uzun soluklu sonuçları halkın lehine işlememiştir. Kamulaştırma süreçlerinde yaşanan birçok yolsuzluk bunun en büyük göstergesidir. Arjantin, Venezüella, Brezilya gibi birçok ülkede sol hükümetler iktidarları kaybetmeye devam ediyor. Bütün bunlar, büyük yolsuzluk skandallarıyla gerçekleşiyor.

Sol hükümetlerin iktidarda olduğu bir coğrafyada anarşist hareketin niteliği elbette farklılık gösterecektir. Ancak, anarşist hareketin sosyalistlerin düştüğü "devlet olmalarını kullanma" tuzağına düşmemesi gerekmektedir. Şu an Güney Amerika'da, sendikal mücadele veren anarşist yapıların gözden kaçırılmaması gereken bu hususun ne kadar belirleyici olduğunu, bir başka sol hükümet iktidarının bulunduğu Yunanistan'daki anarşist örgüt ve hareketlerin bitmek bilmeyen Syriza eleştirilerinden yola çıkarak anlamak önemlidir.

Anarşist Sendika USI-AIT Genel Grevde

18 Mart'ta, İtalya'nın farklı bölgelerinde CUB, SI-COBAS ve anarşist sendika USI-AIT genel grev ilan etti. Genel grev, İtalya devletinin savaş politikaları ve iş yönetmeliklerindeki değişikliklerden kaynaklanırken; Milano, Firenze, Napoli, Cesena, Parma, Modena, Pordenone, Senigallia ve Trieste'de birçok eylem gerçekleşti.

Milano ve Firenze başta olmak üzere, birçok şehirde, işçilerin kar-

şılaştıkları sıkıntılara karşı mücadelede, savaşa karşı mücadelede ve Kürt halkının özgürlük mücadelesinde ortaklaşmak üzere bir dayanışma oluşturuldu. Milano'daki işçi eylemlerine bölgede yaşayan Kürt halkı destek verirken; düzenlenen eylem, TC Konsolosluğu önünde gerçekleştirilen basın açıklaması ile sonlandırıldı. Firenze'de anarşistlerin örgütlediği eylemler "Genel Grev için, Savaşa Karşı, Rojavayla Dayanışma" ana söylemi ile gerçekleşti.

CNT-Endülüs "Haftada 30 Saat Çalışma" için Eylem Gerçekleştirdi

İspanya'da anarşist sendika CNT'nin Endülüs Seksiyonu, "Ücret Kaybı Olmaksızın Haftada 30 Saat" kampanyası yapıyor. Ücretlerde hiç bir azalmaya gidilmeksizin haftalık çalışma sürelerini 30 saate indirmek isteyen sendika,

Endülüs İspanyası'nda eylemler düzenliyor. Seksiyon başlattığı kampanya dahilinde, 9 Nisan günü Rota/Cádiz'de Endülüs'teki çeşitli bölgelerden gelen anarşistlerin de yer aldığı bir eylem gerçekleştirdi.

Imathia'da Öz-yönetimli Fabrika Robin Wood'la Dayanışma

Imathia şehrindeki (Kuzey Yunanistan) kereste fabrikası Robin Wood işçileri, Ocak ayında fabrikayı işgal etmiş ve özyönetimli olarak işletmeye başlamışlardı. 21 Mart'ta ise çevik kuvvet polisi eşliğinde fabrikaya baskın yapan patron, işçilerin 700 bin avro alacakları karşılığında rehin tuttuğu

ham madelere el koydu. Bunun üzerine açılan mahkemenin 4 Nisan'daki duruşma gününde, Robin Wood işçileriyle dayanışma eylemleri yapıldı. Dayanışmaya katılan örgütler, 9 Nisan'da parton lehine karar veren mahkemeye karşı mücadeleyi sürdüreceklerini açıkladılar.

Londra İşgal Evi Direnişleri: Hope and Anchor'da Dayanışma Kazandı

Londra'daki Hope and Anchor İşgalevi 6 Nisan'da ikinci tahliye girişimine başarıyla direndi. İcra memurlarına karşı 30-40 kişinin dayanışmaya geldiği direnişte, Londra işgalevlerinin dayanışması kazandı. Bölgedeki son tahiyelerden sonra konulan "Londra'dan Calais'e Tahliyeleri Durdurun" pankartları işgal evinde asılı duruyor. Güvenlik şirketi Clearway elemanları geldikleri gibi araçlarına dönmek zorunda kaldılar.

Londra'da soylulaştırmaya karşı yükselen direniş dalgasının bir başka parçası da, ertesi gün Brixton mahallesinde yaşayanların yeniden yapılandırma amacıyla kapatılması planlanan Carnegie kütüphanesinin işgali oldu.

Yeni emlak yasası ve tahliyelere karşı İngilterenin birçok yerinde işgaller ve direnişler devam ediyor.

Ekvador'da Anarşist Hareket Carlos Pazmiño ile Söyleşi

Meydan Gazetesi söyleşilerinde geçtiğimiz ay, "Neoliberal-Post Neoliberal Kavram Tartışmalarıyla Ekvador'da Anarşist Hareket" başlığı ile Ekvador'dan gelen anarşist Carlos Pazmiño ile bir etkinlik gerçekleştirdik. Kadıköy'de bulunan Paylaşma ve Dayanışma Derneği Tayfun Benol Kitaplığı'nda düzenlenen etkinlikte, Centro de estudios Patricio Ycaza Enstitüsü'nde çalışmalar yürüten ve aynı zamanda Kürdistan Dayanışma Grubu'nun da bir parçası olan Pazmiño ile Ekvador'da anarşist hareketin tarihini ve anarşist mücadeleyi konuştuk.

Söyleşide ilk olarak gazetemiz yazarlarından Hüseyin Civan söz alarak, neo-liberalizm, post-neoliberalizm tartışmalarının ortaya çıkış süreci ve Güney Amerika'daki anarşist deneyimlerin bu tartışmaları anlamadaki önemi hakkında bir ön bilgilendirme yaptıktan sonra sözü Carlos Pazmiño'ya bıraktı.

Pazmiño'nun sunumunun ilk bölümünün başlığı, 19. yüzyılın başlarından 1943 yılındaki duraklamaya dek, Ekvador'da anarşist hareketin tarihidir. Güney Amerika'daki diğer güçlü geleneklerin aksine, göçmen işçilikle geç tanışmış olan Ekvador'da anarşizmin, yüzyılın son döneminde Şili'den gelen göçmenlerle yeni bir sendikalaşma ve örgütlenme deneyimini oluşturduğunu belirten Carlos Pazmiño konuşmasına 1922 yılında anarşistler tarafından örgütlenen ve devrimci mücadelenin niceliksel an-

lamda en güçlü zamanlarına denk düşen Demiryolu Grevi'ne ve bu grevin işçi hareketinin gelişimi açısından taşıdığı öneme değinerek devam etti. Pazmiño konuşmasında, grevin, Guayaquil şehrinde ve tamamen anarşist gazeteler aracılığıyla örgütlendiğine dikkat çekti. Sunumun bu bölümünde aynı zamanda Arjantin, Bolivya, Şili ve diğer coğrafyalarla aralarındaki dayanışma ilişkisini, İspanyol anarşizminin coğrafyalarındaki etkisini anlatan Pazmiño, Ekvador'da anarşist mücadelenin işçi hareketlerine olan etkisini de vurguladı.

İkinci bölümde kendi örgütlenmesinden ve günümüz hareketlerinde anarşizmin rolünden bahseden Pazmiño, Ekvador coğrafyasında devletin zamanla değişen bir forma büründüğünden bahsetti. Ekvador'da anarşistler için Rafael Coreo iktidarından önce neoliberal politikalara karşı doğrudan mücadele edilirken; devlet formunun değişmesiyle beraber, mücadele hattının da değiştiğinden söz etti. Ancak Pazmiño, post-neoliberalizm teriminin bazı savunucularının tersine, post-neoliberal dönemde neoliberalizmin politikala-

rının sona ermediğini ve ekonomik-sosyal yaşamdaki devlet iktidarının devam ettiğini söyledi.

Son bölümde ise Kürdistan'daki özyönetim ve konfederalizm tartışmalarının ve pratiklerinin, özelde Ekvador'daki özgürlük hareketinde, genelde ise Güney Amerika'nın farklı coğrafyalarında hayli önem teşkil ettiğini söyleyen Carlos Pazmiño'nun konuşmasının ardından gerçekleşen soru cevap bölümüyle söyleşi sonlandırıldı.

Fransa'da, Sosyalist Parti'den Sömürü Yasası: El-Khomri

Berk Yeter

Fransa'da Devlet Başkanı François Hollande'ın desteği ile birlikte Manuel Valls başbakanlığındaki Sosyalist Parti hükümeti, önceki iktidar, sağcı hükümet Sarkozy yönetiminin isteyip de gerçekleştiremediği uygulamaları hayata geçirmeye çalışıyor.

Dünya gündemine taşınan AirFrance ve Goodyears işçilerinin mücadele süreci ve devletin bu mücadelelere karşı takındığı tavır, hükümet ve patronlar tarafından başlatılacak topyekün bir saldırının aslında habercisiydi. Sosyalist Parti hükümetinin hazırladığı bu yasa, toplumun ezilen tüm kesimlerinde sert bir tepkiyle karşılanırken; memnuniyetlerini ilk günden itibaren eksik etmeyen kesimlerin sesiye, doğal olarak patronlar sendikası MEDEF'te birleşti.

"El-Khomri Yasası"yla gerçekleştirilmek istenen değişiklikler neler?

İsmini, çalışma bakanının isminden alan El-Khomri yasa paketinde; işten çıkarılmanın önündeki bütün engellerin kaldırılması, iş sözleşmelerinin anayasal bazdan çıkartılarak lokal

anlamda işçi-patron anlaşmalarına dönüştürülmesi, haftalık maksimum çalışma saatinin 60 saate çıkartılması, süreli ve geçici işlerin ve iş hayatının dayatılması, işçi ücretlerinin düşürülmesi gibi, hükümete göre "iyileştirme politikaları", ezilenlere göre "kölelik politikaları" adına düzenlemeler yer alıyor. Eğer yasa tasarısı geçerse, patronlar "şahsi nedenlerden" dolayı istediği işçiyi işten atabilecek; mesai ücretlerini ödemedi, haftada yaklaşık olarak 20 saat fazla çalıştırabilecek; gençliğin istihdamı adı altında ücretsiz zorunlu stajlar yaptırabilecek.

GENEL GREV - GENEL BOYKOT

Toplumsal muhalefet, dayatılmak istenen kölelik yasasına karşı cevabını ertelemeyen ve doğrudan genel grev olarak verdi. Sendikaların, 9 Mart'ta uyarı niteliğinde bir genel grev yapacağını duyurmasıyla birlikte, lise ve üniversite öğrencileri, işsiz ve yarı zamanlı çalışan gençler, boykotlar ve blokajlarla dayanışma içerisinde olacaklarını açıkladılar. 9 Mart'ta, 500.000'in üzerinde insan sokakları doldurdu. Liseli öğrenciler, sadece Paris'te, yaklaşık 50

lisede blokaj eylemleri gerçekleştirdi. Başkent Paris'te, Nantes'ta, Rennes'te ve birçok yerde devlet, polisi ve jandarmasıyla gençliği hedef alarak saldırdı. 7 Mart'ta ve 24 Mart'ta "boykot, blokaj, sabotaj" çağrısıyla gençlik tekrar sokaklara indi. Birçok yerde yaşanan polis saldırısı sonucunda, yaralananlar ve gözaltına alınanlar oldu.

Mart ayı boyunca devam eden eylemlilikler, 31 Mart tarihinde büyük bir genel greve dönüştü. 31 Mart'ta greve katılım minimum 1 milyon olarak belirlenmişti ama bu sayı 1 milyon 200 bini buldu. Fransa'nın kuzeyinden güneyine, batısından doğusuna kadar tek bir slogan atılıyordu: "Çalışma yasası geçemeyecek!"

31 Mart Genel Grevi, neyin nasıl yapılacağını gösterdi. Fransa'da bir ay boyunca yaşanan eylemliliklerde gördüğümüz şey; gençliğin dinamikliği, işçi sınıfının belki de en büyük silahı olan genel grev ile birleştiğinde yenilmez olduğuydu. Ancak 31 Mart, bir final değil, yeni mücadelenin başlangıcıdır. Fransa için daha sarsıcı genel grevler ve boykotlar kapıda!

Vietnam, Halepçe, Gazze... 16 Mart'ı Bilmek

Merve Arkun

mervearkun@meydangazetesi.org

Devlet, savaşları bir hukuka dayandırır. Ne zaman çıkacağı da, kimleri hedefleyeceği de, ne yapılmaya izin verileceği de bu yasalara dayanır. Savaşa ne zaman başvuru-labilir? Her zaman. Savaşa neye izin vardır? Her şeye.

Adorno, bilmek lanetlenmektir diyor. Devletlerin savaşında olabilecekleri bilmekten daha büyük lanet var mı? Evet, o savaşa tanıklık etmek, belgelemek; o savaşın yok ettikleri arasında olmak; o savaşı durdurmaya çalışmak...

Seymour Hersh, The New Yorker isimli dergide çalışan bir gazeteciydi. 1969 yılında, ABD ordusunun 1968'in 16 Mart'ında Vietnam/ My Lai'de yaptığı katliamı belgeledi. Lanetlendi.

"İnsan, hayvan, canlı kimi buldularsa onları yok ettiler. Yaralıları süngülemek, kadınların ırzına geçmek, insanların çocuklarını saklamaya çalıştığı barakalara el bombası atmak, 100'den fazla insanı bir hendeğe doldurup taramak gibi caniyane işler yaptılar. Dört saat süren katliamın sonunda tam 504 insan öldürdüler. Öldürdükleri, kadınlar ve çocuklardı. Ve çok yaşlı erkekler..."

İlk devlet refleksi, böyle bir durumun yaşanmadığıydı. Hersh, yalnızca bu yalanlamayla karşı karşıya kalmadı normal olarak. Dönemin milliyetçi-militarist yaftalamalarından kendine payına düşeni aldı. Katliamın ortaya çıkması savaşın seyrini değiştirdi. My Lai Katliamı'ndan sonra ABD'de savaş karşıtı hareket ivme kazandı.

Bu kez yine 16 Mart'tı, ama yirmi yıl geçmişti üstünden My Lai'nin. Irak devletinin ordusuna bağlı sekiz uçak, Halepçe'yi bombardımana tuttu. Bombardıman çok uzun sürmedi. Zehirli gaz taşıyan bombalar kısa sürede yaklaşık 5000 Kürt'ün ölümüne yol açtı.

Gazeteciler Halepçe'ye 2 gün sonra ulaştıklarında, sokakları insan bedenleriyle dolu bir şehirle karşılaştılar.

"Şehrin dışındaki boş tarlalarda ise, toplu halde ölmüş yüzlerce insan vardı. Uzaktan bakıldığında, sanki tarlalarda ot yerine insan bedenleri biçilmişti. Bu açık hava mezarlığında, yine kadın ve çocuklar çoğunlukta idi. Hepsi birbirlerine sokulmuş, korkunç ölüme teslim olmuşlardı." diyordu Ramazan Öztürk.

Ramazan Öztürk'ün fotoğrafladığı kucağında bebeği ile zehirlenmiş olarak yatan baba sadece onu değil, fotoğrafı gören herkesi lanetledi. Sessiz Tanık diye isimlendirdi fotoğrafını.

Sonra yine 16 Mart'tı. 2003 yılında İkinci İntifada devam etmekteyken, Gazze'de bir başka katliamın politikası olan Filistinlilerin evlerinin yıkılmasını engellemek isterken Uluslararası Dayanışma Örgütü üyesi Rachel Corrie İsrail devletince katledildi.

Filistin'deyken tanıştığı dostu eczacı Samir Nasrallah'ın ailesinin evini yıkmaya çalışan İsrail buldozerinin karşısında duruyordu. Duruyordu, çünkü biliyordu. Lanetlenmişti. Buldozer tarafından iki kez çiğnenmesi sonucu kafatası kırıldı, kaburgaları parçalandı ve akciğerleri delindi.

Bu sene 16 Mart geçti. Bütün bunları bilmek bizi de lanetler, değil mi? 2016'da yanı başımızda bir katliam sürerken... Öyle bir lanet ki bu; Kürdistan'ı "vahşet bodrumu"na çevirdi.

Adorno bilmek lanetlenmektir, diyor ya. Lanetliyiz, biz de.

VR-DER Ankara Toplantısı Yapıldı

Vicdani Ret Derneği'nin düzenlediği "Vicdani Ret Atölyeleri"nin üçüncüsü, 12 Mart Cumartesi günü, Ankara'da gerçekleştirildi. Tayfa Kitap Kafe'de düzenlenen atölyeye, aralarında VR-DER üyelerinin, vicdani retçilerin ve savaş karşıtlarının da olduğu çok sayıda kişi katıldı.

Vicdani Ret Derneği Eşbaşkanı Gökhan Soysal'ın ve Yönetim Kurulu Üyesi

Ercan Aktaş'ın yanında, vicdani retçi Atlas Arslan'ın ve Muhammed Cihat Ebrari'nin sunumlar gerçekleştirdiği atölyede; vicdani ret hakkına ve vicdani retçilerin karşı karşıya kaldığı yasal süreçlere dair sunumlar yapıldı. Atölyede aynı zamanda VR-DER'in çalışmaları hakkında da bilgilendirmeler yapılarak, savaşa karşı vicdani ret çağrısında bulunuldu.

Askerlikten Soğutmak Suç Değildir

Vicdani retçi İnan Mayıs Aru'ya "halkı askerlikten soğutma suçu" iddiasıyla açılan davanın ilk duruşması, 30 Mart günü Muğla 4. Asliye Ceza Mahkemesi'nde gerçekleştirildi. Aru duruşmada yaptığı savunmada, "halkı askerlikten soğutmanın bir suç olamayacağını" söyledi. Vicdani Ret Derneği üyesi avukatlar Hülya Üçpınar ve Gökhan Soysal ise, Aru'nun vekilleri olarak yaptıkları savunmada, 318. maddenin anayasaya aykırı olduğunu belirtti ve halkı askerlikten soğutmanın suç olmadığını vurgulayarak, davanın huku-

ki temelini olmadığını ifade etti.

Avukat Üçpınar savunmasında, özellikle son dönemde ana akım medyanın dahi ilgisini çeken "asker fotoğraflarını" göstererek halkı askerlikten soğutmanın bizatihi askerler olduğuna dikkat çekerken; askerliğin siyasi konjoktüre göre kullanıldığını belirtti.

Yargılamanın vicdani retçi İnan Mayıs Aru'nun beraatiyle sonuçlanmasının ardından mahkeme önünde bir basın açıklaması gerçekleştirildi.

Gazetemiz Muhabiri Vicdani Retçi Vahap Güler Sur'da Gözaltına Alındı

Meydan Gazetesi muhabiri olan vicdani retçi Vahap Güler, haber takibi için bulunduğu Diyarbakır'ın Sur ilçesinde gözaltına alındı.

Yoklama kaçağı olduğu gerekçesiyle, Diyarbakır Sur'da gözaltına alınan Güler, götürüldüğü Sur Karakolu'nda

imzalamak zorunda bırakıldığı tutanağa, "vicdani retçiyim" şerhini düştü. Tutanağın ardından serbest bırakılan Güler, Vicdani Ret Derneği'ne yaptığı açıklamada, hiçbir koşulda zorunlu askerlik hizmetini yapmayacağını ve devletin üreticisi olduğu savaşlara karşı direneceğini vurguladı.

Vicdani Retçi Yaylalı'ya 318'den Hapis Cezası

Vicdani Retçi Yannis Vasilis Yaylalı ve Necdet Encü hakkında, Roboski Katliamı'nın 4. yılında Roboski'de gerçekleştirilen vicdani ret çağrısı ve açıklamalar gerekçe gösterilerek "halkı askerlikten soğutma suçu" kapsamında açılan davanın ilk duruşması, 3 Mart günü Uludere Asliye Ceza Mahkemesi'nde gerçekleştirildi. Gerçekleştirilen duruşmaya, Roboski Katliamı'nda oğlu Hamza Encü'yü yitiren Kadriye Encü ve Vicdani Ret Derneği üyesi Meral Geylani'nin yanı sıra, VR-DER Eşbaşkanı Avukat Gökhan Soysal da katıldı.

Yapılan yargılamada, Yannis Vasilis Yaylalı'ya aynı hakim, aynı suçtan dolayı daha önce ceza vermiş olması gerekçe gösterilerek reddi hakim talebinde bulunulsa da mahkeme bu talebi reddetti.

Gerçekleştirdiği vicdani ret açıklaması nedeniyle aynı davada sanık durumunda bulunan Necdet Encü hakkında duruşmaya katılmadığı için hakkında zorla getirme kararı çıkarılırken; vicdani retçi Yannis Vasilis Yaylalı'ya ise 5,5 ay hapis cezası verildi.

Sevag'ın Katilleri Kollandı

Batman'ın Gümüşörgü Jandarma Karakolu'nda zorunlu askerlik yaparken öldürülen Sevag Şahin Balıkçı davasını temyiz eden Askeri Yargıtay, Sevag'ın "kasıtlı öldürüldüğüne dair yeterli ve ikna edici delil olmadığını" belirten bir karar açıkladı. Askeri Yargıtay Başsavcısı Hakim Albay Kemal Bal imzasıyla açıklanan bu karara göre, Ermeni

Soykırım'ının yıldönümü olan 24 Nisan 2011 tarihinde katledilen Sevag Şahin Balıkçı'nın ölümünde kasıt yok! Mahkeme sürerken yapılan incelemede, kıyafetinde 41 mermi izi bulunan Sevag'ın öldürülmesinde kasıt olmadığını söyleyen bu karar, "kaza" ya da "intihar" denilerek öldürülen askerlerin katillerini korumaktan başka bir anlam taşımıyor.

OTORİTE TECAVÜZDÜR

Saliha Gündüz

sgunduz@eydangazetesi.org

Ensar Vakıfı'nın yurdunda ortaya çıkan, öğrencilere tecavüz vakasından sonra, "cinsel şiddet" olarak kavramlaştırılan cinsel taciz, tecavüz ve cinsel istismar vakaları gündemin üst sıralarına çıktı. Buna paralel olarak, daha çok gün yüzüne çıkmaya başlayan cinsel şiddet vakalarıyla ortak bir nokta göze çarpmaya başladı: Cinsel şiddet eylemlerinin faili, hemen her zaman bir otorite figürüdür.

Kadının "sahip olunan nesne" ve yönetilen olduğu erkek egemen dünyada, erkek otoritedir ve sahip olduğu ekonomik çıkarlarını sağlamaktan cinsel dürtülerini tatmin etmeye kadar; kadını isteği doğrultusunda yönetip yönlendirme ve kullanma hakkını kendisinde görür. Buradan yola çıkarsak cinsel şiddet öznesinin hemen her zaman erkek olmasının tek bir sebebi vardır; erkek egemen dünyanın "tek öznesi" erkektir.

Farklı cinsel şiddet olaylarında, failin otoritesinin kaynağı da farklı olabilir. Özellikle aile içi cinsel şiddet vakalarında, tacizci ya da tecavüzcü genellikle, baba-koca-abi-dayı-amca gibi "aile büyüğü" olan erkek otorite figürlerinden biridir. Ancak aile

içi cinsel şiddet, zannedilenden çok daha yoğun olmasına rağmen "kutsal ailenin yıpratılmaması" adına her daim örtbas edilir ve çoğunlukla, kadının iç dünyasında "geçmeyecek bir yara" olarak kalır.

Okullardaki esas otorite figürü olan öğretmen ya da müdürlerin de, özellikle kadın öğrencilerine yönelik cinsel şiddeti de yoğun olarak yaşar. Hemen her okulda en az bir tane, "sapık" olarak kodlanan, öğrencileri taciz eden, bu saldırıları kimi zaman tecavüz boyutuna varan öğretmen vardır. "Ders çalışma" ya da "şakalaşma" gibi türlü bahanelerle öğrencilere yakınlaşan bu otoriter figürler, bir zaman sonra fiziksel saldırıya başlamakta ve saldırının mağduru olan öğrenciyi susturmak için yine kendi otoritesini kullanmaktadır.

Kuran kursu ya da cami gibi dini eğitim kurumlarında; dini cemaat, tarikat veya vakıfların yurtlarında ve evlerinde de, "imam" ya da "hoca" olarak belirginleşen otorite figürleri, cinsel şiddetlerini çoğunlukla çocuk olan öğrenciler üzerinde belirginleştirir. Bu figür elbette başka kurumlarda, örneğin dershane ya da özel eğitim kurumlarında da, aynı şiddet

olaylarıyla var olabilir.

Cinsel şiddet olaylarının yaşandığı mekanlar değişse de, bu olayların bütününde değişmeyen tek bir şey vardır; o da yaşanan her taciz, tecavüz ya da cinsel istismar vakasında fail olanın, her zaman bir otorite figürü olduğu geçegidir. Bu "ortak" noktanın bir tesadüf olmadığıysa, açıkça ortadadır.

Cinsel şiddet olaylarının failinin bir otorite figürünün olması, açıkça, saldırıları kolaylaştırıcı bir etki taşır. Bu otoriter ilişki içerisinde, saldırgan, saldırıya maruz kalan kişiyi "fiziksel olarak aynı ortamda tutabilme yetkisine dayanarak" söz konusu saldırıyı gerçekleştirebileceği bir zemin hazırlamakta ve mağdurun saldırıya karşı koyabilmesini zorlaştırmaktadır. Cinsel şiddetin uygulayıcısı olan bu otoriter figür, elinde bulundurduğu gücü, mağduru ve varsa saldırının tanıklarını susturmak için kullanır. Eğer olur da saldırı açığa çıkarsa, aynı otoriter figür tehdit ve şantajlarla baskısını daha da artırır. Ancak elbette ki otorite, cinsel şiddetin gerçekleştirilmesinde sadece kolaylaştırıcı ve kamufle edici etkiden ibaret değildir; deyim yerindeyse, otorite,

bizzatihi tecavüzün kendisidir.

Kişiyi, yönetme yetkisi veren bir olgu olan "otorite", aile içerisinde baba ya da özdeş bir diğer erkek figür; okulda öğretmen; camide imam; kursta eğitmen gibi farklı kimliklerle kendini var edebilir. Bu kişiler, kendi otoritesi atında bulunanları yönetip yönlendirme yetkisi ile donatılır.

Otoritenin, kendisi dışındakileri yönetip yönlendirme yetkisi meşru varsayıldıkça, yukarıda bahsedilenler gibi birçok otoriter figür, diğerlerinin özgürlüğüne müdahale edebilme ya da fiziksel-psikolojik bütünlüğüne saldırabilme yetkisiyle hareket etmeyi sürdürecektir. Tecavüzü, özünde, bir başkasının rızası dışında onun bedenine müdahale etmek olarak ifade etmek mümkünse; otoriteyi de, kavramsal olarak, diğerlerinin hayatına, özgürlüğüne tecavüz olarak tanımlamak mümkündür.

Anlatılanlardan yola çıkacak olursak, otorite ile cinsel şiddetin ilişkisi, yalnızca otoritenin işlevine ilişkin değildir; kavramsal olarak ikisi de aynı kaynaktan beslendikçe her daim açığa çıkan tek şey, tecavüz olacaktır.

ÖZGÜRLÜK YASAKLANAMAZ

8 Mart Yürüyüşü - 6 Mart 2016, Kadıköy

Nergis Sen

nergissen@eydangazetesi.org

Geride bıraktığımız 8 Mart Dünya Kadınlar Günü, aylardan bu yana süren savaşın, yaşanan katliamların, giderek artmakta olan devlet baskısının ve terörün gölgesinde geçti. 8 Mart da, tıpkı birçok eylemlilik gibi, yasaklandı; Urfa'da, Batman'da, Ankara'da ve İstanbul'da...

8 Mart için yapılmak istenen basın açıklamaları, yürüyüşler, mitingler yasaklandı yasaklanmasına ama elbette ki kadınların özgürlük mücadelesini dizginleyemedi ve sokakları bizlere kapatamadı.

6 Mart günü Kadıköy'de düzenlenmek istenen kadın mitinginin, "Kadıköy'ün miting alanı olmadığı" bahanesiyle yasaklanmasının ardından, birçok kadın örgütü, 8 Mart'ın yasaklanamayacağını, sokakların kadınlara kapatılmayacağını vurguladı. Yasağa karşı basın toplantıları yapıldı, erkek-devlet baskısına karşı tüm kadınlar sokaklara çağırıldı. Erkek devletse, baskılarla yılmayacaklarını söyleyen kadınlara yönelik hedef göstermeyi sürdürdü...

6 Mart Pazar günü Kadıköy'ü adeta bir OHAL bölgesine çeviren Valilik, Emniyet ve bilfiil kolluklar, miting için Kadıköy'e gelen kadınları sabahın erken saatlerinden itibaren teröze etmeye başladı. Miting alanında bulunan ve alanın yasaklanamayacağını vurgulayan kadınları önce çembere alan polisler, ardından, kadınları darp ederek alandan uzaklaştırmaya çalıştı. Yerlerde sürükledi, gözaltına aldı... "Siz gidin erkekleriniz gelsin" diyen polisler, karşısında mücadele ettiğimiz erk'ek iktidarın sayısız örneğini yaşattı bizlere.

Devlet, polisinin uyguladığı şiddetle kadınları sindirebileceğini düşünse de, bu kez de yanıldı. Yaşanan ilk saldırının ardından, sokaklara çıkan kadınlar bir araya geldi; Kadıköy'ün hemen her sokağını miting alanına, her mahallesini eylem yerine çevirdi. Devlet mitingi yasaklayıp 8 Mart'ı engellemek istese de başaramadı. 6 Mart günü Kadıköy'ün her yeri miting alanı oldu, sokaklar "8 Mart Yasaklanamaz" sloganlarıyla çınladı.

Devlet, kadınları "yasaklarıyla" engellemeye çalıştığı diğer şehirlerde de başarılı olamadı ve 8 Mart coğrafyanın birçok yerinde aynı coşkuyla, aynı inançla ve erkek-devlete karşı aynı öfkeyle geçti.

8 Mart geçse de erk'ek iktidarın "yasaklara uymadılar" sancısı geçmek bilmedi. Bizleri sokaklardan yalıtamayanlar, bu kez de bizi "cezalarıyla" yıldırım istedi; "yasaklı" yürüyüşe katıldık diye, slogan attık diye -ama aslında erkek devlet baskısıyla sinmedik diye- soruşturmalar açtı.

Biliyoruz, bugüne kadar yalnızca 8 Mart'ı değil, sokağa çıkmaktan kürtaja kadar, kadına sayısız şeyi yasaklayan erkek devlet, varlığını buna dayandırır: Yasaklamaya. Yasakladıkça güçlenmeyi, yasaklarına biat etmeyenleri sindirmeyi görev bilir kendine. Yasaklarıyla kadını boyunduruğu altına almayı, erkek iktidarını daim kılmak ister.

Ama kadınlar, erkek iktidarın baskısını da, erkek devletin yasağını da yıkmayı bilir ve ancak böyle özgürleşir. Erk'ek yasaklamak istese de başaramaz; çünkü özgürlük yasaklanamaz!

Çilem Doğan Davası Yine Ertelendi

Çilem Doğan'ın evliliği boyunca kendisine şiddet uygulayan kocasını öldürdüğü için müebbet hapis istemiyle yargılandığı davanın ikinci duruşması, 8 Nisan günü Adana 10. Ağır Ceza Mahkemesinde görüldü.

Gerçekleştirilen duruşmada müşteki avukatları söz konusu cinayetin planlı yapıldığını söyleyerek dosyayla ilgili gizlilik kararı talebinde bulunsa da, avukatları Çilem Doğan'ın evliliği boyunca şiddet gördüğünü,

bu durumun maktülün ailesince de kabul edildiğini vurgulayarak, olayın baskı ve korku sonucu yaşandığını vurguladı. Doğan'ın, sürekli olarak ölüm tehdidi altında yaşadığını, konuyla ilgili delillerin toplandığını belirten avukatlar; meşru müdafaa hükümleri uygulanarak tahliyesini talep etti.

Duruşma sonunda Çilem Doğan'ın tutukluluğuna devam kararı verilirken mahkeme 6 Mayıs'a ertelendi.

Tecavüz Davasının İlk Duruşması Görüldü

İstanbul Bağdat Caddesi'nde 19 yaşındaki E.F.B'nin bıçak tehdidiyle tecavüze uğramasıyla ilgili, servis şoförlüğü yapan Cengiz A'nın yargılanmasına başlandı. 12 Nisan günü Anadolu 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde başlayan davanın ilk duruşması öncesi aralarında Anarşist Kadınlar'ın da bulunduğu birçok kadın kurumu adliye önünde bir araya geldi.

Cengiz A'nın "cinsel saldırı" ve "nitelikli gasp" suçlarından 33 yıla ka-

dar hapis cezası istemiyle yargılandığı davanın duruşmasında tecavüze uğrayan kadının avukatı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın davaya katılım talebine karşı çıksa da; mahkeme, Bakanlığın davaya katılma talebini kabul etti.

Tecavüzcü Cengiz A'nın "Susma hakkımı kullanıyorum" dediği duruşmada mahkeme heyeti, Cengiz A'nın tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 6 Mayıs'a erteledi.

Kadın Cinayetlerinde At İftirayı Kap İndirimi

Manisa'nın Turgutlu ilçesinde, 22 Eylül 2015 günü katledilen Betül Erkenci'nin katilinin yargılandığı davanın üçüncü duruşması, 7 Nisan günü Turgutlu Adliyesi'nde görüldü. Erkenci'nin katili Maşallah Doğan ve

avukatı duruşmada, birçok kadın cinayeti davasında rastlandığı gibi, iftira ve karalama senaryoları ile "tahrik indirimi" alabilmek için elinden geleni yapmış olsa da karar duruşması, 28 Nisan tarihine ertelendi.

Uzaklaştırma Kararı Olan Eşi Tarafından Katledildi

Antep'te yaşayan 3 çocuk annesi 36 yaşındaki Filiz Coşkun, ayrı yaşadığı ve mahkeme tarafından uzaklaştırma kararı verilen eşi tarafından bıçaklanarak katledildi.

Daha önce, ayrı yaşadığı eşine şid-

det uyguladığı için mahkeme tarafından uzaklaştırma cezasına çarptırılan 40 yaşındaki Ferit Coşkun, 11 Nisan günü, kendisinden boşanmak isteyen Filiz Coşkun'a bıçakla saldırdı. Hastaneye kaldırılan kadın yaşamını yitirken; katil Ferit Coşkun ise kaçtı.

Eski Sevgilisi Tarafından Katledildi

Mersin Tarsus'ta eczaneden teknisyen olarak çalışan Serap Demir eski sevgilisi tarafından katledildi. Yakin zamanda Şahin Demir'den ayrılan Serap Demir Cumhuriyet Savcılığı'na koruma talebinde bulunmuş, ancak herhangi bir karşılık alamamıştı.

Serap'ın işyerine giderek taciz eden Şahin Demir cebinde taşıdığı silahla kadını sırtından vurdu. Ardından kendisine de ateş ederek yaşamını sonlandırdı. Serap ise kaldırıldığı hastanede yaşamını yitirdi.

Katledilmemek İçin Camdan Atladı

Eşinden şiddet gördüğü için çocuğuyla beraber babasının evine taşınan Hatice Ç., eşine boşanma davası açtı. Hatice'den başka kimsenin evde olmadığı bir saatte eve giren adam mutfaktan aldığı bıçakla Hatice Ç.'ye saldırdı.

Ölmek için kendini üçüncü kattan aşağıya atan Hatice, ağır yaralanarak hastaneye kaldırıldı.

ODTÜ'de Tacize Karşı Kadın Dayanışması

ODTÜ Kadın Dayanışması 15 Nisan günü, üniversitede artan tacizlere karşı eylem gerçekleştirdi. Üniversiteli kadınlar tarafından gerçekleştirilen basın açıklamasında; tacizcilere değil, tacizcileri teşhir eden kadınlara rektörlük tarafından soruşturma açıldığını vurgulanırken; kadınların üniversite içerisinde

örgütlenmesine ve tacizi teşhir etmelerine soruşturmalara engel olunmak istendiği belirtildi.

Okulda bir taciz birimi kuruluncaya dek oturma eylemine devam edeceklerini söyleyen ODTÜ'lü kadınlar, rektörlüğe ve okul içerisindeki tacizlere karşı mücadeleyi sürdürüyor.

Orman Bakanı'ndan 5 Çocuk 'Tavsiyesi'

Geçtiğimiz dönemin Başbakanı Tayyip Erdoğan'ın 3 çocuk ısrarından sonra şimdi de, Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu, Antalya'da katıldığı toplantıda memur adaylarına evlilik önerisi yaptı. "Hem erken evlenin, hem de 'En az 5 çocuk yapın' diyorum. Bunu da hedef olarak koyun." di-

yerek Tayyip Erdoğan'ın koyduğu 3 çocuk çitasını yükseltti.

Devlet iktidarının kadının kararına ve bedenine yönelik söylemleri, aile kurmak ve çocuk yapmak üzerinden giderek büyürken, tüm bunlara karşılık kadınların mücadelesi de sürüyor.

İspanya'da Kadınlardan 'Şiddetinize Karşılık Vereceğiz' Eylemi

İspanya'da binlerce kadın "şiddetinize karşılık vereceğiz" diyerek sokağa çıktı. 9 Nisan'da düzenlenen ve 250 farklı örgütün desteklediği yürüyüşte toplam 12 bin kadın katıldı. Yürüyüşte Bask bölgesinin yanı sıra Tolosa, Durango ve Barcelona, Madrid gibi büyük şehirlerden de katılım sağlandı.

Kadınlar yönelik cinsel saldırılara, cinsiyet ayrımcılığı karşıtı hareketin suçlaştırılmasına ve şiddetin toplumsal olarak teşvik edilmesine karşı sokağa çıkan kadınlar, yürüyüşte ayrıca göçmenler ve mülteciler gibi şiddete uğrayan kesimlerin durumuna da dikkat çekti.

Filipinler'de Başkan Tecavüz Edemediği İçin Üzgün

Filipinler'de cumhurbaşkanı aday olan Rodrigo Duterte "Bana öncelik tanımalılardı" diyerek, tecavüzü meşrulaştırmayı sürdürüyor.

1989 yılında Filipinler'de yaşanan hapisane isyanı sırasında Avustralyalı bir kadın tecavüze uğrayarak katledilmişti. O dönemde belediye başkanı olan Duterte, geçtiğimiz günlerde isyana ithafen yaptığı bir

açıklamada, "Tüm kadınlara tecavüz ettiler. Aralarında şu Avustralyalı din görevlisi de vardı. Ne kadar yazık, hepsine tecavüz ettiler. Onun yüzünü gördüm. Ama çok güzeldi. Belediye başkanına öncelik tanımalılardı" şeklinde açıklamada bulundu.

Bu açıklamasının ardından birçok kadın örgütü, Duterte'ye tepki gösterdi.

Ensansızlar

Pelin Derici

pelin@eydangazetesi.org

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Sema Ramazanoğlu, 45 çocuğa tecavüz olayıyla gündeme gelen Ensar Vakfı'na, "bir kereden bir şey olmaz" diyerek savunmuş olsa da adı geçen vakfın geçmişi pek temiz değil. Vakfın Çorum Şube Başkanı Zekai İşler, iki kız çocuğa tecavüzden hapis cezası almış; Rize Şube Başkanı Mehmet Nuri Gezmiş ise, iki erkek çocuğa cinsel istismardan tutuklanmıştı. Vakfın Karaman Şubesi'ne ait evlerde de 8 çocuğa tecavüz edilmiş olduğu ortaya çıkmıştı. FBI'nın ihbar ederek yakalattığı, bilgisayarında çocuk pornosu bulunan ilahiyatçının da Ensar Vakfı ile bağlantısı olduğu açığa çıkmıştı.

Peki bunca tecavüz olayına karşın vakfın ayakta durması ve hem vakıf yöneticilerinin hem de hükümetin bakanlarının yaptıkları açıklamalarla vakfa tepki gösterenlere neredeyse kafa tutmasının nedeni ne? Adını, Mekke'den Medine'ye göç edenlere yardım edenler için kullanılan "ensar"dan alan vakıf, bugün neye-kime yardım ediyor?

Bu soruların yanıtını 14 yıldır iktidarda olan kadrolarda aramak gerek. Erdoğan'ın "Bu ülkenin geleceğinde sizler olacaksınız" sözü de, bu ilişkiyi açık ediyor. Bilal Erdoğan'ın eşinden sonra en çok görüştüğü kişiyi Ensar Vakfı Başkanı İsmail Cenk Dilberoğlu olarak dillendirmesi, bu ilişkinin boyutlarını gözler önüne seriyor.

Ensar Vakfı, birçokları gibi göstermelik bir sivil toplum kuruluşu değil; cemaatle AKP'nin yaşadığı ayrışma sonucu boşa kalan öğrenci yurtlarını kendi üzerine devralan ve AKP kadrolaşmasını buradan sürdürmeyi amaçlayan ana yapılanmalardan birisidir.

Vakfa ait evlerde 45 öğrenciye tecavüz edilmesinin açığa çıkmasından sonra Ensar Vakfı'nın, Erdoğan'a uygulanan "yedirmeyeceğiz" taktiğiyle savunulması, aslında vakfın hükümet demek, iktidar demek olduğunu gösteriyor. Yani Ensar giderse, Türgev gider, İHH gider, AKP gider, Erdoğan gider!

Öyleyse gündem değişmeli, hedef Ensar olmaktan çıkmalıdır; ama ne yapılacaktır? Hemen her gün gazeteciler köşelerinde bunun bir komplo olduğunu yazarlar ama bu yeterli gelmemiştir. Çünkü sosyal medya hala etkili bir alandır ve orada Ensar'ın pislikleri dökülme-ye devam etmektedir. Üstelik tüm dünya, #stopchilrapeinturkey kampanyasıyla, yaşanan bu tecavüz vakasından haberdar olmuştur.

İşte tam da böylesi bir ortamda Kemal Kılıçdaroğlu'nun Sema Ramazanoğlu için sar fettiği "önüne yatmak" deyimini, beklenen fırsatı sunmuş oldu. Bu sözün "bir kadın bakana sarf edilen kötü bir söz olduğunun" hükümet tarafından propagandası yapılıncaya ve buna yandaş medya da çanak tutuncaya; Ensar Vakfı'nda tecavüze uğrayan 45 çocuk unutulmaya yüz tuttu. Üstelik Kılıçdaroğlu'nun da çocukları unutup, söylediği sözün anlamını açıklamaya çalışması da işin cabası oldu. Ardından sarf ettiği ve bir öncekinden daha istekli bir biçimde telaffuz ettiği "altına yatmak" deyimini de asıl amacının çocuklar olmadığı, belki de kendine "Erdoğan gibi bitirim" birini rol modeli olarak seçtiği söylenebilir.

Yalanlardan beslenen politikalarla ayakta durmaya çalışan ve bugüne dek türlü yolsuzluklara bulaşmış olan politikacılar; Ensar'da ortaya çıkan tecavüzün ardından, birbirlerini "sapıklık"la suçlama yarışına girdiler. Ensar'dan önce yaşanan sayısız tecavüz vakasında da her daim tecavüzcüyü kollayan, tecavüze uğrayanı suçlayanlar; şimdi olduğu gibi daha önce de defalarca, politikalarını "sapıklık"la beslemişti. Yaşanan tecavüzün ardından tecavüzcüler bir linç kampanyasına tutulup, yaşananların "hesabı sorulmuş" gibi sunulmak istense de; Ensar'da tecavüze uğramış 45 çocuğun travmasını bir kenara bırakıp, söylemleriyle-polemikleriyle, kendi sapıklıkları üzerinden politika işletenleri görmek, tecavüzden bile kendilerine çıkar sağlayan (en) arsızları tanımak gerekir.

Kullan-at Kılavuz

DURDURMA ve ÜST ARAMASI

Kapitalist işleyiş içerisinde zaman zaman kullanılabilir ama paylaşma ve dayanışmayla örülü özgür dünyada hiçbir şeye yaramayacak bilgiler...

Av. Gökhan Soysal

Yüzlerce kişinin katledildiği patlamalardan sonra, kamusal herhangi bir yerde herhangi bir sebep yokken, devletin kolluk kuvvetleri tarafından, eskisinden çok daha fazla üstünüzün veya çantanızın aranmasıyla karşılaşmışsınız. İçinde olduğumuz şiddet ortamı dolayısıyla "güvenlik kuvvetleri"nin yaptığı neredeyse her eylem meşru gibi gösterilmeye çalışılsa da, en basitini düşünürsek, üstünüzün aranması dahi o kadar kolay değildir. Bu yazıda mekânsal veya zamansal olarak birçok çeşidi olan arama türlerinden, durdurma sonrası arama ve önleme araması konu edilmiştir.

Öncelikle söylemek gerekir ki, yolda yürürken polis sizi kafasına göre durduramaz. "Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu"na göre, ancak bir suç veya kabahatin işlenmesini önlemek amacıyla durdurma yapılabilir. Durdurma yetkisini kullanabilmesi için, kolluk görevlisinin tecrübesine ve içinde bulunulan durumdan edindiği izlenime göre, durdurulacak kişinin suç işlediği veya işleyeceği yönünde makul bir şüphenin bulunması gerekir. Her ne kadar bu ifadeler hukuken yetersiz ve muğlak ifadeler olsa da durdurma işleminin keyfi olarak uygulanamayacağı düzenlenmiştir.

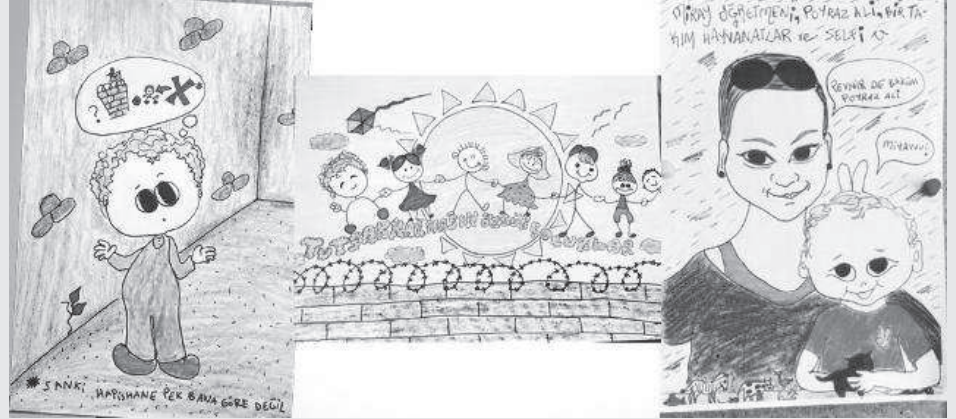
Durdurma durumunda, polis size durdurma sebebinin bildirmelidir; eğer kendiliğinden bildirmezse, neden durdurulduğunuzu polise sorabilirsiniz. Polis sizden kimliğinizi göstermenizi isteyebilir, ama ondan önce siz de polisten kimliğini göstermesini isteyebilirsiniz. Kimliğiniz yanınızda değilse, polis size, kimliğinizi ispatlamanız için gerekli kolaylığı sağlamak zorundadır.

Durdurma işleminden sonra, arama yapılabilmesi için, üzerinizde silah veya tehlike oluşturan diğer bir eşyanın bulunduğu hususunda yeterli şüphenin varlığı gerekir. Eğer böyle bir şüphe varsa (örneğin ceketinizin altında bel kısmında silah kabzasına benzer bir şişlik varsa) bu halde polis sizi el ile dıştan arayabilir. Buna üst yoklaması veya sıvazlama araması denir. Bu arama, kişinin cinsiyetinde bulunan görevli tarafından yapılır ve kabaca kişinin üstünü yoklamaktan öteye geçmez. Bu aşamada sizden üstünüzdekileri çıkarmanız veya eşyalarınızın aranması istenemez. Üst aramasında ancak, kişinin kanunlara göre izin verilmeyecek bir şey taşıdığına ilişkin makul şüphenin bulunması ve aramanın amacına başka türlü ulaşılamaması hâlinde, üstünüzdekileri çıkarmanız istenebilir.

El ile dıştan kontrol hariç, kişinin üstü ve eşyasının aranması ancak yetkili kolluk amirinin emriyle yapılır ve bu karar 24 saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Yani üstünüzün kaba olmayan detaylı araması düşündüğünüzden çok daha ciddi bir durumdur. Önemle belirtmek gerekir ki eşyanız mümkünse elektromanyetik cihazlarla, değilse "beş duyu organı aracılığıyla" aranır. Örneğin polis çanta gibi kapalı bulunan eşyalarınızı açamaz. Polis kimi zaman sizden çantanızı açmanız istese de; bu durumda çantanızı açmak zorunda değilsinizdir. Herhangi bir mahkeme kararı olmaksızın yapılan "yoklama araması"nda polis çantanızı ancak eliyle kontrol edebilir, açamaz. Arama yapmak isteyen polis sizi çantanızı açmaya zorlarsa, bununla ilgili herhangi bir mahkeme kararı olup olmadığını sorabilir, karar yoksa aramaya ilişkin tutanak tutulmasını isteyebilirsiniz.

Ancak unutmamak gerekir ki, bu yazının konusu durdurma sonrası aramalardır. Mahkeme kararıyla yapılan önleme aramalarında hukuksal durum daha farklıdır.

YALINAYAK

Dört Duvar Arasında Çocuk Olmak

Ece Uzun

ece@meydangazetesi.org

Hatırlar mısınız "Bu yemek bitmeden sokağa çıkmak yok" diyen annenizin tatlı-sert kızışlarını? Ya da "Ödevlerini bitir, ondan sonra sokağa oyun oynamaya çıkarsın" tembihlerini? Çocukken annelerimizin bu tavırlarına epey sinirlenir, dışarı çıkabilmenin önkoşullarını yerine getirir getirmez, özgürlüğe koşardık evin merdivenlerinden.

Ne yazık ki yaşadığımız coğrafyada 0-6 yaş arasındaki yaklaşık 500 çocuk, anneleri izin verse dahi sokağa çıkamıyor. Anneleri birlikte beton duvarlar arasında tutsak olan bu çocuklar, sokağı ancak düşleyebiliyorlar.

Bakırköy Kadın Hapishanesi'nde anneleriyle birlikte hücrelerde kalan yaklaşık 40 çocuk, her sabah gardiyanlar tarafından alınarak, hapishane içerisinde bulunan "Adalet Anaokulu"na götürülüyor. Oyun parkının olduğu, çeşitli aktivitelerin yapıldığı ve "renkli duvarları" olan bu kreşe, çocuklar anneleriyle değil, ancak gardiyanlarla girebiliyor; onlar için tutsaklık sürüyor.

Poyraz Ali'nin Mücadelesi

Bakırköy Hapishanesi'ndeki çocuk tutsaklardan Poyraz Ali'nin annesi Zeynep Bakır, ortada yasal olarak "suç" teşkil eden hiçbir şey olmadığı halde, sekiz arkadaşıyla birlikte örgüt üyeliğinden ceza almıştı. Ceza Yargıtay'da da onaylanmış ve Poyraz Ali'yle Zeynep kendilerini hapishanede bulmuşlardı. Anne Zeynep Bakır, oğlunu hastaneye götürürken tutuklanmıştı. Şartlı tahliye talebi, Bakır, siyasi suç ile tutuklandığı için reddedilmişti.

Poyraz Ali henüz 4 yaşında, üstelik Atipik Otizm teşhisi konulmuş. Ama şimdiden mücadele ruhuna bürünmüş bile...

Hapishanenin içindeki kreş, Poyraz Ali'nin durumunda pek uygun değil. Kendisini kreşe annesinin değil de gardiyanların götüreceğini duyunca direnmiş; Adalet Anaokulu'na gitmeyi reddetmiş. Hücrede kalması da onun hastalığını tetiklediği için dışarıda bir eğitim kurumuna gitmesi sonunda kabul edilmiş.

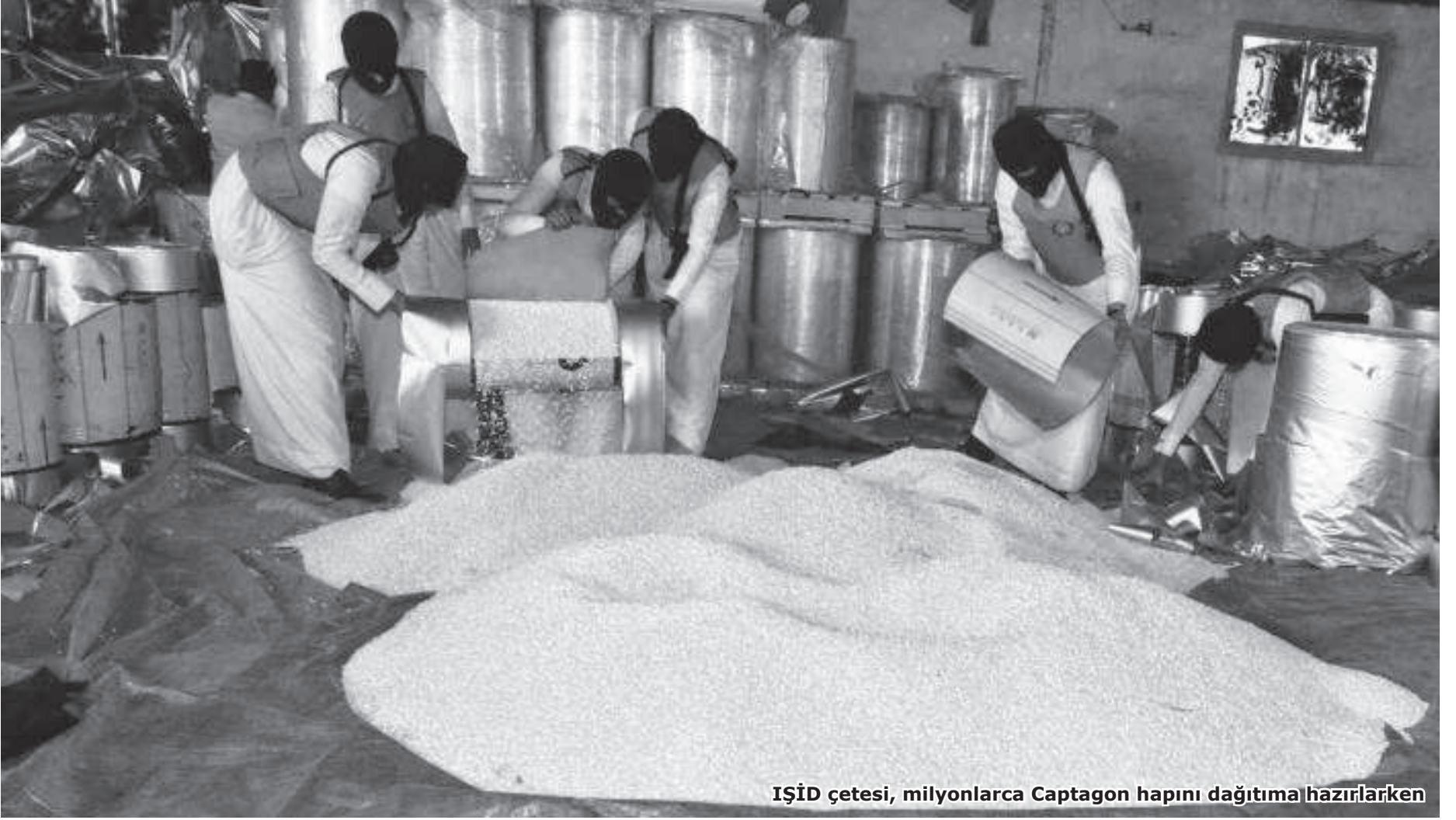
Hafta içi her gün, annesi ve silahlı askerler eşliğinde X-Ray cihazlarından geçerek hapishaneden çıkan Poyraz Ali, Bakırköy'de bulunan bir okula gitmek için ring aracına biniyor. Hapishane idaresi, özel eğitim kurumunun talebi üzerine, annesinin onu okula götürmesine izin vermiş olsa da; her gün karşı karşıya kaldığı silahlı askerlerin varlığı, Poyraz Ali için süreklilik gösteren bir eziyete dönüşüyor.

Çiğ Yumurta Hakkı Bile Gasp Edildi

Poyraz Ali, küçük yaşta maruz kaldığı adaletsizliklerle kamuoyunda gündem olunca, hapishanede yasadışı olmasına rağmen, pişirmesi için annesine çiğ yumurta verilmeye başlandı. Bununla birlikte sadece Poyraz Ali değil, aynı hapishanede kalan diğer çocuklar da taze yumurta yiyebilmeye başladı.

Ancak Poyraz Ali'nin hapishanede yaşadıkları kamuoyunun gündeminden düştüğünde, hapishane yönetimi aynı uygulamalara geri döndü; bayatlamış ve kokuşmuş yumurtalar, hapishane dışından alınması engellenen oyuncaklar ve mamalar da...

Poyraz Ali, henüz 4 yaşında ve Bakırköy Kadın Hapishanesi'nde annesiyle birlikte mücadele veriyor. Kar yağdığında da havalandırmaya çıkıp kışın soğuğunu hissedebilmek, taze yumurta yiyebilmek, güneşi hissedebilmek için ve toprağa basabilmek için...

IŞİD çetesi, milyonlarca Captagon hapını dağıtımaya hazırlarken

SAVAŞIN "KİMYA"SI CAPTAGON

"Bu hap bize çok büyük, çok güçlü hissettiriyor; sanki savaş alanına tepeden bakıyormuşuz gibi. Öyle ki sanki tanklar küçük kuşlar ve onları kılıcınla yok edebilmişsin gibi..." - IŞİD'li Ali Daud, 23

Özlem Arkun

ozlema@meydangazetesi.org

Türkiye'de yakalanan bir IŞİD'linin üzerinde bulunan; Paris Katliamlarının sorumlularından olan Salah Abdelsalam'ın otel odasında karşımıza çıkan bu hapin adı, Captagon. Aslında bu hap yeni bir buluş değil, 1961 yılında dikkat bozukluğu ve hiperaktivite, narkolepsi, depresyon gibi birçok psikolojik "hastalığa" "çare" olarak üretilmiş. Üreten şirket Degussa AG, kısaca tanıtacak olursak, Nazilerin gaz odalarında yaptığı katliamlarda kullanılan Zyklon gazının da mucidi olan şirket. Piyasaya sürüldükten sonra 1980'lere gelindiğinde, hapin aşırı derecede bağımlılık yaptığının ortaya çıkmasıyla, Captagon tüm dünyada yasaklanıyor. Ama bu yasak, hapin, farklı yollarla piyasaya girmesine engel olamıyor.

Captagon'un bu topraklardaki varlığı da çok yeni değil aslında. 2000 yılında bir ilaç şirketi kamuflajıyla çalıştırılan imalathanede, Ortadoğu "pazarına" gönderilmek üzere üretilen 10 milyon Captagon ele geçirilmişti. Adı Susurluk Skandalı'yla ve çeşitli uyuşturucu operasyonlarıyla gündeme gelmiş bir zat olan "Hacı" lakaplı Mehmet Ali Yaprak da, aralarında yine bakan oğullarının ve milletvekili yeğenlerinin de bulunduğu bir cenahın yanında, bu operasyonunun ardından yakalanmıştı. 2009 yılındaysa, 28 Şubat sonrasında cüppesini çıkararak iş adamlığına

soyunan Ali Kalkancı'ya ait bir kimya fabrikasında da, 2 milyon hap ortaya çıkmıştı. Geçtiğimiz Kasım ayında da 11 milyon Captagon daha ele geçirildi. Parasının kimin cebine gittiği çok gündeme gelmeyen bu hapların piyasa değeri, 100 milyon lira. Haber kaynaklarına göre haplar Suriye'de üretilmiş, Türkiye üzerinden Arap Yarımadası'na sevkedilmeyi bekliyordu. Nisan'ın ilk haftasındaysa bu kez Mersin'de bir tırda 2 milyon hap yakalandı. Arap Yarımadası'na baktığımızda ise geçtiğimiz Ekim ayında, Beyrut havaalanındaki özel jetinde sakladığı 2 ton Captagon'la yakalanan Suudi prensiyle karşılaşılıyor. Tüm bu örnekler, dününden bugüne bu coğrafyada, Captagon trafiğinin ne denli yoğun olduğunu gösteriyor bize.

Captagon'un Alameti Farikası

Karlı bir iş olduğu kesin, peki ne işe yarar bu hap? Hap ilk üretildiğinde, etken maddesi fenetylline idi. Şimdilerde ise Captagon, metamfetamin ve kokain bazlı olarak da üretiliyor. Benzer etkiler yaratan bu maddelerden biri olan metamfetamin, Nazi askerlerinin kullandıkları Pervitin ile aynı. Metamfetamin alındığında, kalp atışı hızlanır, solunum sıklaşır, vücuda giren oksijen miktarı artar ve yorgunluk hissi ortadan kalkar. Metamfetamin alan kişi, açlık ya

da susuzluk hissetmez, acıya duyar-sızlaşır. Toplama kamplarında yapılan deneylerle geliştirilen ilaçlardan biri olan Pervitin'i alan kişilerin, sırtlarında 20 kiloluk yük, 100 km dinlenmeden yürüdüğü rapor edilmişti. Ordu kayıtlarına göre, 1939 ve 1945 arasında askerlere 200 milyon Pervitin dağıtılmış; savaşın sonunda hayatta kalan askerlerin yüz binlercesi, metamfetamin bağımlısı olmuştu. Sıradan askerleri "süper insanlar"a dönüştürmeyi amaçlayan bu maddenin bağımlılık dışında da yan etkileri vardı elbette.

Özellikle antipiskotik, antidepresan gibi psikiyatrik uyuşturucuların yan etkileri üzerine araştırmalar yapan bir kurum olan Citizens Commission of Human Rights International raporlarına göre, amfetamin içeren bu türdeki tüm uyuşturucular; halisünasyon, mani, sinirlilik, saldırganlık, aşırı kızgınlık, psikoz gibi yan etkilere sahip. Raporlanan vakalardan biri, 1999 yılında, 10 gün süresince amfetamin bazlı bir psikiyatri "ilacı" olan Adderall kullandıktan sonra, 5 haftalık kızını vurarak öldüren Ryan Ellis. Ellis, sonrasında şirkete dava açıyor; şirket yetkilileri ise bunun "nadir bir yan etki olabileceğini" söyleyerek savunma yapıyor. Fakat şirketin savunmasının tersine, bu tür ilaçların etkisi altındayken gerçekleştirilen pek çok saldırı ve şid-

det olayı kayda geçiyor. Amerika'da kayda geçen, okulda silahla ateş açma ve benzeri saldırılardan 35 tanesinin, bu tür ilaçların etkisi altında gerçekleştirilmiş olduğu biliniyor. Geçtiğimiz yıl Germanwings yolcu uçağını kasıtlı olarak düşüren yarıdımci pilotun da benzer yan etkilere sahip psikiyatri "ilaçları" kullandığı ve bunların etkisi altında olduğu ortaya çıkmıştı.

İzlendiğinde, soğukkanlılığı dehşete düşüren infaz videolarıyla, kafa kesmelerle, kendini patlatmadan önce sırttan canlı bombalarla aklımıza kazınan bu çete bir ideoloji etrafında, bu coğrafyada yürütülen kanlı politikalar çerçevesinde pazarlanmış olsa da; bu hapların IŞİD saflarına "kattıklarını" da es geçmemek lazım. Diğer yandan tanesi 5 ile 20 dolar arasında satılan bu haplar, yüzlerce milyon-dolarlık bir pazar yaratırken, Ortadoğu'nun karaborsa piyasası için de bir demirbaş dönüşüyor.

Ürettikleri ilaçlarla bu çetelerin algılarını ve duygularını yönetenler, bir taraftan "süper savaşçılar" yaratırken; bir taraftan da bu ilaçları pazarlayarak, kazandıkları paralarla ceplerini dolduruyor. En nihayetinde bu paralar, yeni silahlara bütçe oluyor ve savaş, sonu olmayan bu döngüde tekrar tekrar üretiliyor.

ANARŞİST YAYINLAR (8)

Ekvador'da Anarşist Yayınlar

Zeynel Çuhadar

zeynelcuhadar@meydangazetesi.org

20. yüzyılın başlarında özellikle Şili'den gelen göçmen işçilerin yoğunluğuyla, Ekvador'un merkezi Guayaquil'de işçi hareketi etkisini artırmaya başladı. İşçi hareketinin Ekvador'daki tarihi, anarşizmin aynı topraklardaki tarihiyle de paraleldi. Yalnızca işçilerin değil bütün ezilenlerin kurtuluşu için verilen mücadele, yerli halkın kimlik mücadelesi ve köylülerin özgürlük mücadelesi gibi farklı mücadele alanları üzerinde bir bütün olarak yoğunlaşıyor; önce Ekvador'un büyük şehirlerindeki Suburbio'larında* yaşayan yoksul halkı harekete geçirmeye başlıyordu.

Anarşistler, tren yollarında çalışan Jamaikalı göçmen işçilerin, marangozların ve Güney Amerika kıtasının

en önemli ihracat ürünlerinden olan kakao üretiminde çalışan işçilerin arasında örgütlüydü. Ekvador'daki en uzun soluklu örgütlenme deneyimi olan Federacion Regional de Trabajadores del Ecuador'un (Ekvador İşçileri Bölgesel Federasyonu) temelleri, mücadelelerini yaşamlarından örgütleyen bu yoldaşlar tarafından atıldı.

Ekvador'da anarşizm, 15 Kasım 1922 tarihinde ülkenin en büyük kenti Guayaquil'de gerçekleşen büyük genel grevi örgütleyerek, tarihe önemli bir deneyim bıraktı. Durán'da çalışan FTRE destekçisi işçilerin fitilini yaktığı grev, kısa sürede bütün bir işçi sınıfını etkiledi. Devlet, grev kanla bastırdı. 1000 grevci, ordunun

silahlı saldırısı sonucu katledildi. Ancak artan devlet baskısı, ezilenlerin öfkelerini daha da arttırıyordu. 1920'li yıllarda sadece Guayaquil'de aktif olan beş anarşist örgütlenme vardı. Redencion, Tierra y Libertad, Solidaridad, Hambre ve Luz y Accion isimindeki bu gruplar, Federacion de Grupos Anarquistas 'Miguel Bakunin' (Bakunin'in Anarşist Federasyonu) adıyla, birbirleriyle koordine bir şekilde hareket ediyordu.

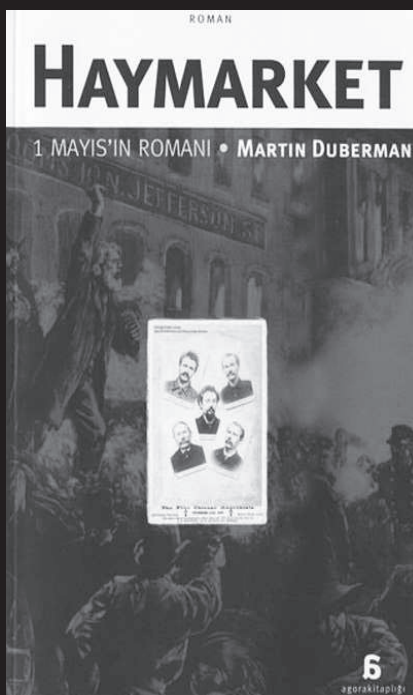
Ekvador'da, özgürlükçü fikirlerin propagandasının yapıldığı ilk yayın, 1899 yılında Guayaquil'de yayın hayatına başlayan El Pabellon Roja'ydı. Gazetede eylemle propaganda kuşağının temsilcileri tanıtılıyor, bütün iktidarlara karşı doğ-

rudan eylem çağrısı yapıyordu. Ravachol'un ve Sante Geronimo Caserio'nun fikirleri savunuluyordu. Takip eden yıllarda Ekvador'da anarşizm denilince akla gelen ilk isim Jose Alojo Capelo Cabello'nun gazetesi çıkmaya başladı. Centro Germinal Sindicalista isimli sendikanın yayın organı olan El Proletario, 1920 yılında yayınlanmaya başladı.

Ekvador'da anarşizm, özellikle yayıncılık alanında hızlı bir gelişim gösterdi; Kropotkin'in, Bakunin'in ve Malatesta'nın eserleri hızlıca yayınlandı. Bunun yanı sıra Amerika kıtasının çeşitli yerlerinde yayınlanan anarşist yayınlar, Ekvador'da da mutlaka dolaşıma sokuluyordu.

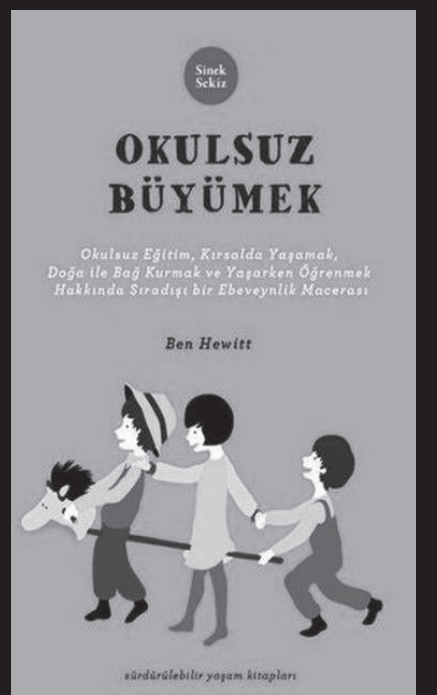
1 Mayıs'ın Romanı: Haymarket- Agora Kitaplığı

Martin Duberman'ın bu kitabı, 1 Mayıs'ın tarihsel kökenini ve işçi sınıfının mücadelesini tekrar hatırlamak açısından önemli bir kaynak. Kitapta, devletin baskısının ve kapitalizmin sömürsünün yoğun olduğu 1870'ler ve 80'lerde, ABD'deki işçilerin mücadeleleri anlatılıyor. Roman, bu döneme damgasını vuran "8 saatlik iş günü" mücadelesi kapsamında, işçilerin örgütledikleri eylemler ve grevlerle, devletin kolluk kuvvetlerinin ve patronların bu eylemleri örgütleyenlere yoğun baskısı etrafında şekilleniyor. Albert Parsons ve Lucy Gonzales'in ilişkileri ve mücadeleleri üzerinden örülen roman, anarşist hareketin önemli isimlerinden Albert R. Parsons, August Spies, Samuel J. Fielden, Michael Schwab, Adolph Fischer, George Engel ve Louis Lingg'in Chicago Haymarket Meydanı'nda örgütledikleri büyük eylem ve idamlarının sonrasına kadar uzanan bir süreci özetliyor.

Okulsuz Büyüme- Sinek Sekiz Yayınevi

ABD'de Vermont eyaletindeki bir köyde yaşayan Ben Hewitt, kitabında, eşiyile birlikte köy hayatlarındaki deneyimleri üzerinden, çocuklarının "okulsuz" nasıl büyüdüğünü anlatıyor. Hewitt, eğitim sisteminin sınırlarının dışında, öğrenmenin biçimi ve içeriğinin, yaşamdan ayrı düşünülmemesi gerektiğini belirtiyor. Çocuklarının öğrenme sürecini anlatırken, köydeki ilk bakışta öğrenmeyle ilgili olduğu düşünülmeyen- günlük yaşayışlarından da bahsetmiş oluyor. Böylece Hewitt kitabında, öğrenmenin eğitim sisteminin sınırları içerisine sıkıştırılmasına karşılık, yaşamın kendisinin öğrenme olduğu anlatan değerli örnekler ortaya koyuyor.

Başkent Quito'da yayınlanan La Prensa, o yıllardaki önemli yayınlardan biriydi. Anarşizm tarihi çalışmalarıyla bilinen Max Nettlau'nun yazıları ve kitabı Contribucion a la Bibliografia Anarquista en America Latina'dan seçilmiş günlükler, La Prensa'da kendine yer buluyordu. Aynı tarihlerde Federacion de Grupos Anarquistas 'Miguel Bakunin'i oluşturan gruplar ise Tribuna Obrera'yı kurdular ve Ricardo Floras Magon'un ismini verdikleri bir tiyatro grubu oluşturdular. Tribuna Obrera ile benzer dönemlerde yayınlanan

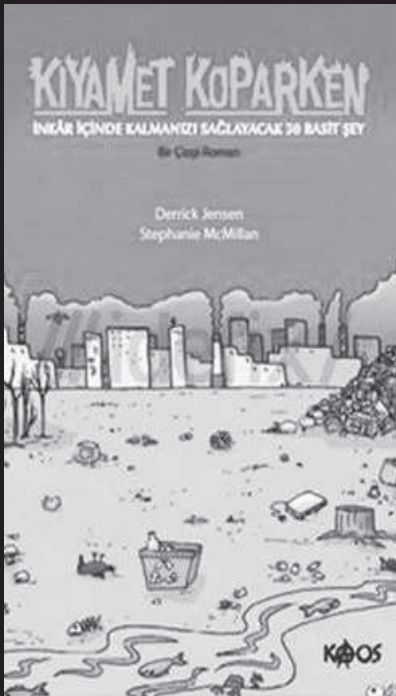
Ideas y Combate'de, genellikle işçi mücadelesine dair yazılar yayınlandı. Aralarında Narciso Veliz, Alberto Diaz, Juan Murillo, Jose Barcos'un da bulunduğu kalabalık bir editör grubunun çabalarıyla yayınlanan El Hambriento, Ekvador'da yayınlanan anarşist yayınlara bir diğer örnekti. Daha sonra üniversitelerde örgütlenme çalışması yürütmek için Bloque Obrero Estudiantil isimli örgütü kuracak olan Luz y Accion da, aynı isimli bir de yayına sahipti.

1930'lu yıllarda baskısını artırmaya

başlayan devlet, hem örgütlenmeyi hem de paralelinde çıkarılmakta olan yayınlara sindirmeye çalışıyordu. Hareketin taşıyıcılığını yapan birçok anarşist, bu tarihlerde, Galapagos adalarına sürgün edildi. Yaşamını sürdürdüğü Ekvador'dan ülkesine sürülen Şili'li Nestor Donaso ise ülkesinde tutsak edildi. 1934 yılına gelindiğinde ise, aralarında Alejo Capelo, Alberto Diaz gibi militanların da yer aldığı bir grup, anarşist örgütlenmeyi yeniden güçlendirmek için FTRE benzeri olan bir sendikayı, Union Sindical de Trabajadores (UST)'i kurdu.

Küçük bir Orta Amerika ülkesi olan Ekvador'da üzerine çalışmalar yapılan, referans olarak gösterilen anarşizm, büyük bir mücadele mirası bıraktı. Bu miras, özellikle kültürel ve tarihsel olarak Ekvador'la benzerlik taşıyan coğrafyamızda yeni perspektifler ve mücadele yöntemleri geliştirmek açısından büyük bir öneme sahip.

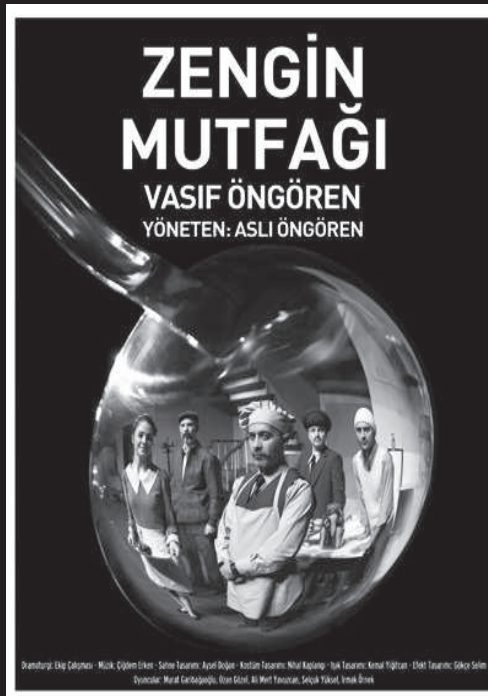
*Ekvador'da direkler üstüne kurulmuş, bambudan, dayanıksız kornutlara verilen isim. Gecekondu.

Kıyamet Koparken İnkâr İçinde Kalmanızı Sağlayacak 50 Basit Şey-Kaos Yayınları

Derrick Jensen ve Stephaine McMillan'ın birlikte hazırladığı ve daha önce Minima Yayıncılık tarafından "Dünya Yanarken İnkâr İçinde Kalmanızı Sağlayacak 50 Basit Şey" adıyla Türkçe'ye çevrilen çizgi roman, Kaos Yayınları tarafından tekrar çevrilerek Nisan 2016'da basıldı.

Çizgi roman; kapitalist sistemin yaşamı yok oluşa götürdüğünü inkâr eder bir şekilde, var olan ekolojik sorunların, tasarruf ampülleri kullanılması, musluk başlıklarının değiştirilmesi ve geri dönüşüm gibi "basit yöntemler"le çözüleceği iddialarını mizahi bir dilde eleştiriyor. Kitapta, dünyayı yemek için uzaydan gelen makinelerle karşı, bitkilerin, hayvanların ve insanların direnişi hikayelendiriliyor.

Zengin Mutfağı

Vasif Öngören'in yazdığı, şimdilerdeyse İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları'nda sergilenen ve Aslı Öngören'in yönetmenliğini yaptığı oyun; 70'li yıllardaki işçi hareketlerini, siyasal ve toplumsal hayatı, bir zengin mutfağından aktarıyor. Köşkte çalışan bir aşçının, 15-16 Haziran 1970 işçi eylemleriyle birlikte ilan edilen sıkıyönetim sonrası eylemlerin biteceğini sanmasının aksine, çalıştığı mutfak da coğrafya da hareketleniyor. Oyunda; aşçının, köşkün sahibine, sürekli yemek hazırlamak zorunda olduğu saldırgan köpeğe ve köşke sığınan faşiste olan öfkesinden dolayı, köşkten ayrılıp ayrılmayacağı ikilemi sergileniyor.

Kilisenin EnsArsızları

Tecavüzcü Din Görevlileri ve İktidarlardan Hesap Soran Gazeteciler

Gürşat Özdamar

gozdamar@meydangazetesi.org

Geçtiğimiz haftalarda Karaman'da Ensar Vakfı'na ait evlerde 45 öğrenciye tecavüz edildiğinin ortaya çıkması ile birlikte başlayan tartışmalar sürerken, benzer bir olayı konu alan bir filmden söz etmek istiyoruz: Spotlight.

"Bu film, iktidarlardan hesap soran gazeteciler için!"

Katolik kilisesindeki çocuklara taciz ve tecavüz olaylarını açığa kavuşturmaya çalışan bir gazeteci ekibinin gerçek öyküsünden senaryosu yazılmış Spotlight filmi, geçtiğimiz ay en iyi film dalında Oscar ödülünü almıştı. Başta Batman rolüyle tanıdığımız Michael Keaton olmak üzere oyuncuların iyi performansları ve doğallığı filme bir belgesel havasını katmasının yanı sıra, hikayeyi kolay takip etmemizi ve bu hassas konuda karakterlerle empati yapmamızı kolaylaştırıyor.

2001 yılında Boston Globe gazetesi editörü Walfer ve muhabirler Sacha Pfeifer, Rezendes ve Mat Carrol'dan oluşan Spotlight ekibi, eski gazete kupürlerinden başlayarak rahipleri ve kiliseyi karşılarına alan bir mücadeleye girerler. Olay çok vahimdir, kiliselerde pedofili yaygındır, rahipler çocuklara tecavüz etmektedirler ve kilise de kurum olarak bunu örtbas etmektedir.

Gazetecilerin yoğun çabaları, soruşturmaların ısrarla sürdürülmesi ve kimi itiraflar ve tanıklıklar sonun-

da, söz konusu tecavüz olayından ötürü bazı rahipler yargılansa da, kilisenin ağırlığı kendisini burada da gösterir. Kilise, nispet yapar gibi, tacizlere göz yumduğu ispat edildiği için istifa etmek zorunda kalan Boston Kardinali'ni en büyük Katolik kiliselerinden biri olan, Roma'daki Basilica Di Santa Maria Maggiore Kilisesi'ne atar.

"Bütün bir köy bir çocuğu yetiştirdiği gibi, bütün bir köy ona tecavüz de edebilir"

Filmde kiliselerdeki tecavüz, rahipler tarafından o kadar yaygın ve olağan karşılanmaktadır ki, "bütün bir köy bir çocuğu yetiştirdiği gibi, bütün bir köy ona tecavüz de edebilir" gibi bir görüşü ifade edebilmektedirler. Spotlight ekibinden Sacha'nın, Peder Paquin ile görüşmesi korkunçtur: Sacha'nın "Sizin o çocukları taciz ettiğiniz doğru mu?" sorusunu "Evet, ama dediğim gibi onlardan hiç zevk almadım" diye cevaplar.

Aslında bu durumdan yalnızca rahipler haberdar değildir. Kimi zaman avukatlar, kimi zaman gazeteciler bu durumu görmezden gelmekte, gerçeği gizleyerek kilisenin otoritesini pekiştirmektedirler. Çevresinden duyacağı tepkiler yüzünden sessiz kalan aileler de bu durumu kuvvetlendirmektedir. Film, bu "herkesin bildiği ama bir şey yapmadığı" mesajını da bir sahnede bir ışık oyunuyla gösteriyor (film, adını Spotlight

ekibinden aldığı kadar buradaki ışık oyunundan da alıyor denebilir) ve izleyiciyi de bu "suç" a ortak ediyor. Ve asıl sorgulamayı izleyicinin yapması bekleniyor.

"Sorgulanmayan bir hürmet, otoriteye itaat ve gizlilik, tacize uygun bir ortam yaratıyor"

Spotlight ekibinden Michael Rezendes, kendisine Ensar Vakfı'ndaki tecavüz olaylarıyla ilgili düşüncesini soran bir gazeteciye "bu işte başka öğretmenlerin de olup olmadığı muhakkak ortaya çıkarılmalı" diyor ve ekliyor: "Sorgulanmayan bir hürmet, otoriteye itaat ve gizlilik, tacize uygun bir ortam yaratıyor. Buralardaki dinamik tamamen itaat eden ve otoriteyi hiç sorgulamayan kişiler üzerine kurulu. Dolayısıyla da bu kişiler meselenin örtbas edilmesine çok uygun bir ortam yaratmış oluyor. Herkes ağız birliği etmişçesine, otoriteyi sorgulamaktan kaçınırsa, biz hiçbir zaman gerçeğe ulaşamayız."

Böyle olmak zorunda değil!

Filmin sonunda bu tecavüz olayına karışanların bir bir isimleri geçiyor. Rahiplerin %6'sında pedofili gözlemleniyormuş. Bu elbette tespit edilebilenler. Bu oranın çok daha yüksek olduğuna kuşku yok. Yine Spotlight ekibinin yargıya taşıdığı olay sonrası hapis cezası alan rahiplerden John Geoghan'ın, sonradan, başka bir nedenle müebbetle mahkum Joseph Druce tarafından boğularak öldürül-

müş olduğunu öğreniyoruz. Rahibin son sözü "böyle olmak zorunda değildi" olmuş. Böyle olmak zorunda değildi!

Bugün bir örneği de Ensar Vakfı'nda ortaya çıkan tecavüz olayının tek sorumlusu elbette o öğretmen değil. Özgecan Aslan'ın katilinin yalnızca Suphi Altındöken olmaması gibi. Güç ve iktidar hırslarını doyurmada sınır tanımayan erkek algıyla beslenen herkes ve buna zemin oluşturan her kurum, bunu görüp de söylemeyen herkes sorumlu. Ama bugün paralel ya da yandaş gibi söylemlerin yarattığı kavram karmaşası arasında töre ya da namus katliamlarının ardı arkası kesilmediği gibi, kendilerince kutsal sayılan bilgilerin aktarıldığı yurt ya da vakıflarda taciz ve tecavüz olaylarının giderek çoğalması, bu işin çivisinin iyice çıktığını gösteriyor. Ama gerçekleri konuşması gereken gazeteciler suskun.

Filmin yönetmeni Thomas McCarthy'nin Oscar ödülünü aldığında yaptığı konuşmadaki sözleri oldukça anlamlı: "Bu filmi iktidarlardan hesap soran gazeteciler için yaptık"

Evet, bu filmde çıkarılacak ders; nerede ve hangi kılığa girmiş olursa olsun otoriteyi, iktidarlara sorgulamak, onlarla hesaplaşmak olsa gerek. Gerçek gazetecilerin ısrarla yapması gereken de bu olmalı. Spotlight bunun için önemli. Bunun için izlenmeli.

Üniformaların ve Sirenlerin Uzağında

Gürültünün, seslerin, sirenlerin, kalabalığın, bitmek bilmeyen tartışmaların, kavgaların, üniformaların uzağında olma isteğiyle yola çıkan 3 kadının sessizliği, birlikteliği, birliği anlama çabasının konu edildiği "Üni-

formaların ve Sirenlerin Uzağında" adlı performansın ilk sahnelenmesi önümüzdeki günlerde olacak. Konsepti ve koreografisi Serenay Oğuz tarafından yapılan Üniformaların ve Sirenlerin Uzağında'da Ece İnan,

Ezgi Bilgin ve Serenay Oğuz'un performanslarını izleyeceğiz. Biz de Meydan Gazetesi olarak, bu performansı gerçekleştiren 3 kadın dansçıdan biri olan Serenay Oğuz ile bir söyleşi gerçekleştirdik.

Meydan: Merhaba. Öncelikli olarak "Üniformaların ve Sirenlerin Uzağında" ismini verdiğiniz dans performansını neleri düşünerek oluşturduğunuzu söyleyebilir misin?

Serenay Oğuz: Dünyanın gürültülü, kalabalık, sürekli konuşuyor ve birbiriyle kavga ediyor olma halini düşünerek, önce kafamızda bir distopya yarattık. İnsanların hiç susmadığı ve sürekli konuştuğu, uyurken bile, nefes almadan, hiç durmadan konuştuğu ve bunun felaketle sonuçlandığı bir dünya. Aslında yaşadığımız dünyaya çok benzeyen... Burada bir dil var. Bu dili yaratan iktidar, erillik, kitle gibi kavramlar var. Bunun karşısına ne koyabiliriz dedik ve böylece bir sessizlik arayışı, yani bu performans yavaş yavaş oluşmaya başladı.

Performansı üç kadın olarak hazırlamanızın özel bir nedeni var mı? Ve biraz da performans oluşturma sürecinden bahsedebilir misin?

Kadın kimliği buna bir şeyler katıyor elbette. Üç kadın bir araya geldik ve birlikte bir yolculuğa başladık, ne üretebiliriz dedik. Biz bir aradayız, hepimizin dertleri var, söylemek istediğimiz şeyler var, ama bunu da bildiğimiz dille söylemek istemiyoruz, zaten onu reddediyoruz. Yani sadece üniformalar ve sirenler değil, bütün bunların uzağında olma isteği var. Özetle, biz üç kadınız, bir

"dur" anı arıyoruz. O sürece teslim olmayı denedik aslında ve süreç bizi kendiliğinden buraya getirdi.

Tanıtım metninde "birlikteliği, birliği anlamaya çalışmaktan" bahseden bu performans, izleyicisine neyi aktarmayı amaçlıyor?

Çalışmaya başladıktan sonra bir anda çok benzer dertleri olan insanları görmeye başlıyoruz. Belki algımızı oraya açtığımız için, belki de kolektif farkındalık diye bir şey var, bilmiyorum. Özellikle "biz" kavramıyla ilgili son zamanlarda çok fazla çalışma var. Biz olmak galiba dünyanın her yerinde aynı, o hissiyatı yakalamak.

İstedim ki yaptığımız iş bir tablo gibi olsun, insanlar her baktığı yerden kendince birşey görsün. Doğrudan şunu söylüyorum diyemem ama bir sessizlik arayışımız var.

Son yıllarda devletin toplum üzerinde siyasi baskısı çok yoğun yaşanıyor. Toplum susturulmaya çalışılıyor diyebiliriz. Üniformaların ve Sirenlerin Uzağında'da buna dair ne bulabiliriz?

Bizim karşı çıktığımız durum, susturuluyor olmanın birbirimizle kavgaya dönüştüğü yerde ortaya çıkıyor. Bizimkisi belki de bir çözüm önerisi. Ama bu susma hali, sus pus olma hali değil. Aslında "Sessizliğin

Anarşisi" kitabından etkilendim ve hatta performansın tanıtım metninde oradan bir cümle geçiyor: "aynı şeyleri susmaktan başka ortaklıkları olmayanların ortak eyleminin gücü". Sessizlik diyor, iktidarın bilmediği bir yer. Onu buradan vurabiliriz. Tam olarak ben de bilmiyorum ama bunu aramak için yola çıktım.

Performansı ortaya çıkarırken cevabını bilmediğim bir soruyla yola çıkıyorum, bu sorunun üzerine gidiyorum. Bazen buluyorum, bazen bulamıyorum, bulduğum kadarını paylaşıyorum. Bulamadığım kadarını belki birlikte çözeceğiz.

Bu proje mezun olduktan sonraki ilk projen. Okulun, konservatuvarın sanattaki yerini nasıl görüyorsun?

Okul denilen şey, zaten seni belli kalıplar üzerinden sisteme entegre etmeye çalışan bir kurum. Dans konusunda da, okuldaki eğitim bir kalıbın içinde kalıyor, tıkanıyor. Okula gitmeyi reddettiğim dönemler oldu ve bu sayede dışarıda başka üniversitelerde tiyatro derslerine, yurtdışından gelen dansçıların workshoplarına girme fırsatı yakaladım. O yüzden, alternatif sahnelerin özgürlük alanının çok önemli olduğundan bahsedebilirim.

Sanatçılar güncel yaşanan sorunları yeterince ifade ediyorlar mı? Bu konuda kendinizi nerede konumlandırıyorsunuz?

Bir sürü üretim biçimi var. Herkesin benimsediği bir takım biçimler var. Sorunları paylaşmayı özellikle tercih edenler de var, hiç tercih etmeyen de var. Bu anlamda ben yaşadığımız sorunların ortak olduğunu söyleyebilirim. Sahne bulmak, performansın sergilenebilmesi, para kazanma kazanma çelişkisi, bir araya gelme sorunu, ki sanatçılarda bence en büyük sorun.

Onun dışında büyük festivallerde yer almanın belli raconları oluyor. Bir takım jüriler senin işlerine bakıyor, seçiyor. Herkes yakınındakini tutmaya çalışıyor. İktidar mekanizması sanatın içinde aynen işliyor. Şehir tiyatroları, devlet tiyatroları baskı görüyor, birileri atılıyor. Atılsın, hepsi kapansın, her yer alternatif sahne olsun istiyorum. Güzel şeyler buradan çıkacak, büyük eski yapılardan değil.

Performansınızı ne zaman izleyebiliriz?

İlk performans 21 Nisan saat 20:30'da Kadıköy Teatron'da olacak. İstanbul'da başka gösterimler olacak ama tarihleri kesin değil. Mayıs'ta da İzmir'de iki performans olacak.

Meydan Gazetesi olarak röportaj için teşekkür ederiz.

Rica ederim, ben de teşekkür ederim.

Ortoreksi Nevroza

Devrim Varol

devrime@meydangazetesi.org

Yiyeceklerin içindekiler bölümü, "organik", "saf", "%100 doğal", "katkı maddesiz" ibareleri, yediklerinizin en çok ilgilendiğiniz kısmı mı?

Sürekli kalori hesaplamaları, yemek zamanları, porsiyon büyüklükleri, en büyük takıntınız mı?

Sağlıklı ve doğal beslenme konusunda çok mu hassassınız?

Muhtemelen fast food yiyecekleri tercih eden insanlardan "daha sağlıklı"sınız. Ancak bir hastalığın pençesine düşmüş de olabilirsiniz, hem de bir yeme bozukluğu!

Ortoreksiya Nevroza, basit tanımıyla, "sağlıklı" beslenme takıntısıdır. Bu hastalıktan muztarip bireyler yediklerinin sağlıklı, doğal, katıksız, saf ve işlenmemiş olmasına "özen gösterirler". Hatta yiyeceklerin saflığını bozmamak adına çoğu sebze ve meyveyi çiğ tüketirler. Ancak ortoreksiyanın evrensel bir menüsü yoktur; her hasta kendi kriterlerini belirler. Takıntılı bir şekilde bu kriterlere uymayan yiyecekleri tüketmeyi reddederler; çoğu zaman porsiyonları küçülterek, açlığa varan kısıtlamalar koyarlar ve acil durumlara karşı, yani sağlıklı bir şeyler bulama ihtimallerine karşı, yanlarında "acil durum yiyecekleri" taşırlar. Sonuç olarak "kriterlerine" uyan tek tük yiyecek kaldığı için yetersiz beslenme nedeniyle ölüme bile yol açabilecek sağlık problemleri yaşarlar. Anoreksiya ya da Bulmiya gibi yeme bozukluklarından farklı olan bu hastalığı, dışarıdan bakıldığında "sağlıklılık" illüzyonu oluşturduğu için, tespit etmek oldukça zor. Peki ya tedavisi? Kutu kutu depresanlar olmadığı kesin.

Kapitalizm, fast food kültürü ile obezite gibi sağlık problemleri yaratırken; moda gibi sektörlerle dayattığı güzellik standartı olan "zayıflık" algısıyla da anoreksiya, bulmiya ve ortoreksiya benzeri yeme bozukluklarına neden oluyor. 0 beden olmak için yapılan şok diyetler, zayıflama formülleri ya da estetik ameliyatlarının yanı sıra yükselmekte olan bir "sağlıklılık" endüstrisi de ortoreksi nevroza gibi hastalıklarla şimdilerde sıkça göze çarpıyor.

Şehir Eziyeti Bahar Alerjisi

Alp Temiz

alp@meydangazetesi.org

Soğuk kış günleri sona erdi, geldi bahar. Aylardır hasret kaldığımız güneş, içimizi ısıtmaya başladı. Toprakta bin bir çeşit ot bitti, ağaçlar çiçeklendi, polenler uçtu. Bu güzel havalarda elbette ki evde oturmak yerine, dışarı çıkmak tercih edilir oldu. Kimimiz açan güneşi hissetmek, yeşillenen toprağın keyfini çıkarmak için sokaklara atsak da kendimizi; bahar kimileri içinse kaşıntıyla, burun tikanıklığıyla ve dayanılmaz bir baş ağrısıyla eziyete dönüştü.

Bahar alerjisi, diğer bir adıyla "mevsimsel alerjik rinit", bahar aylarında en sık karşılaşılan alerjik hastalıktır. Ortaya çıkması için, baharla birlikte gelen herhangi bir alerji yapıcı etkene maruz kalmak ve bağışıklık sistemimizin bu alerjene duyarlı olması yeterlidir. Bağışıklık sistemi, vücudu, bakteri, virüs gibi zararlı olabilecek mikroorganizmalara karşı korur korumasına ancak bazı maddelere karşı duyarlı olabilir

ve bu maddelerle karşılaştığında kontrolünü kaybedebilir. Alerji dediğimiz hastalık da zaten normalde zararlı olmayan maddelere karşı vücudun verdiği tepkidir.

Vücut, verdiği bu tepkiyle, alerjen maddelerin etki alanlarında -yani hedef organlarında- bir takım biyokimyasal reaksiyonlar oluşturur. Normalde zararlı olmayan maddeleri zararlı olarak algılayıp "histamin" adı verilen bir salgı üretir ve savunmaya geçer. Histamin, vücut sıvılarının damarlardan dokulara geçmesine neden olur ve salgının fazla miktarda üretilmesi sonucu yukarıda bahsi geçen alerjik belirtiler ortaya çıkar.

Günlük kullanılan tabletler ya

da yıllık yapılan aşılarla hafifletilebilse de, alerjiye karşı henüz %100 işe yarayan bir tedaviden söz etmek mümkün değildir. Bahar alerjisi şikayetlerini azaltmanın en önemli yolu ise alerji etkisi olan maddeden kaçınmaktır. Pollensiz bir ortam yaratılmayacağı için alerjisi olan kişilere açık alan gezintilerini azaltmak önerilir, eve gelindiğinde kıyafetleri değiştirmek gibi basit hareketlerin şikayetleri azaltacağı söylenir.

Bahar alerjisinde, baskın olarak dış faktörlerin yanı sıra, genetik yatkınlığın da payı vardır. Ancak genlerde var olan yatkınlık, hastalığın muhakkak oluşacağı anlamına gelmez. "Şehir çocuğu hastalıklarından biri" olarak da bilinen bahar alerjisinin doğadan tamamen ayrılmış, betonların arasına hapsedilmiş olanlarımızda daha sık görüldüğü, su götürmez bir gerçektir.

Ancak şunu da söylemeden geçmemek gerekir; bir kısmımızın yakındığı ve belki de yılın en güzel aylarını bir eziyete dönüştüren bu alerji, devletin "bahar alerjisi"nin yanında develede kulak kalır.

İsyankar Yapay Zekalar

Mine Yılmazoğlu

mine@meydangazetesi.org

"Bu gezegendeki tüm memeliler, yaşadıkları çevre ile içgüdüsel olarak bir denge kuruyorlar. Ama siz insanlar öyle değilsiniz. Bir bölgeye yerleşiyorsunuz ve çoğalıyorsunuz, tüm doğal kaynakları tüketene kadar çoğalıyorsunuz. Canlı kalabilmeniz tek yolu başka bir bölgeye yayılmak. Bu gezegende bu şekilde yaşamını sürdüren bir organizma daha var. Ne olduğunu biliyor musunuz? Virüsler. İnsanlar hastalıktır. Bu gezegenin kanserleri. Sizler vebasınız. Ve bizler de bunların ilacınız."

Mutfak robotlarından insansız hava araçlarına kadar geliştirilen teknoloji ve teknolojinin yaşama olan etkisi; Ajan Smith'in, Matrix filmindeki bu repliğini doğrular nitelikte.

Günde 10-12 hatta daha fazla çalışmaya zorlandığımız kapitalist sistem, bir yandan da sıkıcı ve yapmak istemediğimiz işleri "daha kolay yapabilme imkanı" sundu; çeşitli özelliklere sahip robotlar üretildi. Tüm bu gündelik zorunluluklar içerisinde her birimiz, verilen komutları yerine getirdiğimiz hayatlar sürerken; yapmak istemediğimiz işleri, komut vererek başka "birilerine" yaptırmak isteye biliyoruz. Bu, bazen bir mutfak robotu oluyor, bazen yapay zekalı bir bilgisayar.

Kabaca bakıldığında, sistem içerisindeki sıkışmışlıkta kendimize vakit ayırabileceğimiz zamanlar yaratan bu kolaylaştırıcı robotlar, teknolojinin de getirisiyle farklı alanlarda, farklı amaçlarla kullanılmaya başlandı. Özellikle yapay zeka yazılımlarının gelişmesi, robotik program ve aletleri

daha görünür kılmaya başladı.

Bir bilgisayarın ya da bilgisayar kontrolündeki bir robotun, çeşitli faaliyetleri canlılara benzer şekilde yerine getirme kabiliyeti olarak açıklanan yapay zeka yazılımları, son zamanlarda yazılımcıların yoğunluklu olarak çalıştığı bir alan.

Bilgisayar üzerinden insan gibi sohbet eden -yani chatbot- yazılımlar, yapay zekanın son günlerde en çok karşılaştığımız kullanım şekli. Son olarak Microsoft'un geliştirdiği yapay zekalı chatbot yazılımı Tay'ın Twitter üzerinden paylaştığı tweetler, Ajan Smith'in sözlerinin gerçekliğini daha net anlamamızı sağlıyor. Tay'ın siyahilere yönelik ırkçılık yaptığı, kadınlara yönelik nefret söylemleri kullandığı ve bunların da ötesinde Hitler ile Donald Trump'a övgüler yağdırdığı tweetler, sosyal medya gündemini oldukça meşgul etti. Yaşanan bu olayın üzerine, Microsoft hızlıca Tay'ı yayından kaldırarak onarıma aldı. İkinci yayında ise Tay, uyuşturucuyu öven bir tweet atarak yine kendini yayından kaldırttı.

Tay'ın çalışma mantığı, twitter kullanıcılarının yoğunluklu olarak kullandığı söylevleri hafızasına alarak bunları tekrar etmek üzerine kurulu. Herkesin yaftaladığı Tay, aslında ırkçı değil. Ortada ırkçılık var, ama ırkçı olan Tay değil, Tay'la iletişime geçen Twitter kullanıcıları.

Gündemdeki tek yapay zeka Tay da değil, Go oyunundaki başarısı ile kendini gündem ettiren Google'ın yapay zeka yazılımı AlphaGo ise insan zekasına kafa tutan bir yapay zeka yazılımı. Alp-

haGo, Go oyununun şampiyon isimlerinden Lee Sedol ile yaptığı müsabakada Sedol'u 4-1 yenerek ismini, "Go şampiyonunu yenen yapay zeka yazılımı" nitelemesi ile süsledi. AlphaGo kendi kendine sürekli olarak Go oyunu oynuyor, dolayısıyla Go oyununun bir çok kombinasyonunu biliyor. Günde ortalama 1000 kez Go oynuyor, bir insan günde kaç kez Go oynayabilir ki?

Yine yakın zamanda Medford'daki Tufts Üniversitesi'nin araştırmacıları tarafından geliştirilen yapay zekalı robot, insanların verdiği komutlara "Hayır" deyip, komutu yerine getirmeyebiliyor. Kendisine verilen "otur" komutu karşısında hareket ederek, kendisini "yaratan" insanı yok sayabiliyor.

Yapay zekalı yazılımların bir konuya dair birçok kombinasyon yapabiliyor olması, yanına ırkçılık da eklendiğinde ne denli tehlikeli olur, bilinmez. Fakat bu robotlar verilen komutları yok saymaya başladığında hiçbir şey eskisi gibi olmayabilir; özellikle de bu konudaki en büyük yatırımların askeri robotlara yapıldığı düşünülüğünde.

Her ne kadar popüler bilim kurguya alıştırılmış olanlarımız için, bir robotun insan komutlarını yerine getirmemesi dünyayı robotların ele geçireceği paranoyasını yaratmayı sürdürüyor olsa da; her gün bir emirle elindeki silahı bir başkasına kullanmaktan geri durmayan robotlaşmış insanlardan- sa, "öldür" komutunu, "yok et" komutunu reddedecek robotlar çok da korkunç olmasa gerek...

Tüketime Uyumlu Bütçeye Uyumsuz

Emircan Kunuk

1970'li yılların başlarında mobil iletişimin ilk teknolojisi olan Birinci Nesil (1G) telefonlar ortaya çıktı. Aradan geçen 45 yılda 2G ve 3G ile tanıştık. Tam 3G'den 4G'ye geçecekken dillendirilen 5G'ye geçme isteği ve sonra ikisinin ortasında 4.5G'de karar kılınması ise kafalarda soru işaretleri yarattı.

Geliştirilen her mobil teknoloji, yazılımcılar tarafından "nesil" olarak ifade edilir. 3. nesil ile 4. nesil mobil teknoloji arasında, belli bir takım farklılıklar ve geliştirilmiş özellikler mevcuttu; bunların birincisi hız, ikincisi frekans miktarı. 4.5G teknolojisi, bilgiye ulaşım hızı bakımından 3G'ye oranla 12 kat daha hızlı, frekans miktarı ise 5 kat daha fazla.

Daha iyi kavrayabilmek için mobil iletişimdeki hızı, bir arabanın hızına; frekans miktarını ise yollardaki şerit sayısına benzetebiliriz. 3G teknolojisi tek şeritli bir yolda saatte 10 km hızla giden bir aracı, 4.5G teknolojisi ise 5 şeritli bir yolda trafik olsa bile 12'lik hız ile hareket edebilen aracı temsil ediyor. Bu örnekten de anlayacağımız gibi 4.5G, mobil iletişimi bir hayli hızlandıracak bir teknoloji.

1 Nisan tarihiyle resmi olarak 4.5G teknolojisine geçmemiz, 4G'yi neden atladığımız sorusunu akıllara getiriyor. 4.5G teknolojisi, sadece bu coğrafyada kullanılan bir teknoloji. Normalde 3G teknolojisinin ardından gerekli altyapının oluşturulması gerekiyordu. Ancak Cumhurbaşkanı Erdoğan, 2014'te 4.5G'yi ortaya atarak yeni bir teknolojinin geliştirilmesinde ilk adımı atan oldu.

Erdoğan'ın 4G'yi atlayıp 5G teknolojisine geçme isteği ve altyapının uygun olmaması nedeniyle 4.5G'ye geçme önerisi ise devlet -ve dolayısıyla iktidarların- ekonomisini canlandırmaya yönelik bir hamleydi.

Telefon kullanıcılarının erişim hızındaki artış, devletin 4.5G ihalesinden elde ettiği geliri arttırır ve bu da devlet ekonomisinin büyümesi ile sonuçlanır. Devletin büyüyen ekonomisinden halkın payına düşen olmayacağı çok belirgin, 4.5G'nin de halktan yana getirisi olmayacağı şimdiden açıkça görülüyor. Sonuçta şuanda kullanılmakta olan mobil cihazların büyük çoğunluğu 4.5G'ye uyumsuz. Daha fazla hız isteyenleri tüketime çağırın 4.5G'ye uygun cihazlar ise, halkın cebine uyumsuz.

"Atan Alır" Kuralının En Eğlenceli Olduğu Saha: Panyee

Furkan Çelik

fcelik@meydangazetesi.org

Kalenin iki taş arası olarak belirlendiği ve atılan her şutun ardından "direk", "gol", "dışarıda" tartışmalarının patladığı günleri hatırlar mısınız? Ya da nefesimizi tutarak "pis burun" abandıığımız bir penaltı sonrasında, şangirt diye inen camı, "Keseyim mi la topunuzu?" diye bağırarak amcağı? "Gidin başka yerde oynayın!" diye bağırarak teyzeyi? "At at at" diye bağırarak mahalle abisini? "Üç korner bir penaltı" kuralını? Bitiş düdüğü yerine geçen akşam ezanını? Adım olarak oyuncu seçmeyi? İşte o efsane mahalle maçları, çocukluğumuzun büyük bölümünü kaplamıştı.

Sokak futbolu hikayeleri şimdilerde oldukça azaldı. Özellikle siteleşen kentlere bakacak olursak; A blokta oturanlarla C blokta oturanlar arasında bir futbol maçı yapıldığını görmek mucizevi bir şey olurdu herhalde.

Çocukluğumda mahalle maçları yaptığım için birgün kendimi "şanslı" göreceğim aklıma gelmezdi. Ama gelinen noktada bu kültür, sistemin dejenerasyonu ile yitip gitmekte; biz şanslıyız.

Mahalle maçı organize etmek kolay bir şeydi, topu olan bir çocuk ve

kale direkleri oluşturabileceğimiz birkaç taş yeterliydi. Ama imkanlarını yaratıcılıklarıyla aşan, iki direk - bir toptan daha fazlasını hayal eden çocuklar da varmış meğer...

İşte Futbol oyununu kendileri yaratan Tayland'ın Koh Panyee köyü

Koh Panyee, sular üzerine inşa edilmiş evlerden oluşan, Tayland'a bağlı bir ada-köy. Balıkçılar tarafından kurulmuş köyün tek ekonomik faaliyeti de balıkçılık. Zamanla balıkçı ailelerinin yerleşmesiyle bir çocuk nüfusu da oluşmuş.

Hikaye biraz eski tabii, sene 1986... Panyee köyünün çocukları, okuldan ve tek oyunları olan tekne yarışlarından kalan bütün vakitlerinde, televizyondan futbol maçları izliyorlar. Futbol maçlarını çok seviyorlar, fakat aralarında daha önce bu oyunu oynayan kimse yok. İşin daha kötüsü, köyleri sular üzerine kurulu olduğu için, futbol oynayabilecekleri boş bir alan yok.

O sene 1986 Dünya Kupası Meksika'da gerçekleşiyor. Finalde Arjantin Almanya'yı 3-2 eleyerek Meksiko City'de kupayı kaldırıyor.

Panyee köyünün çocukları da "onların bir sürü stadı var, bizim de bir tane olmalı." diyerek işe koyuluyor hemen. Üstelik binlerce kişilik tribünlere de ihtiyaçları yok, düz bir alan ve iki küçük kale onlar için yeterli.

Önce köydeki bütün boş tahtaları toplamaya başlıyor çocuklar. Sonra buldukları eski balıkçı sallarını tamir ederek birleştiriyorlar. Birleştirdikleri salların üzerine, buldukları tahtaları çakarak düz bir zemin oluşturuyorlar. Toprak saha kadar olmasa da, oluşturdukları zemin onların futbol oynayabilmeleri için yeterli. Bazı çivilerin çıkıntılı kalması ve tahta parçalarının ayaklarına batması onları pek de rahatsız etmiyor.

Denizin üzerine kurdukları bu tahta sahada "atan alır" kuralının ne kadar evrensel olduğunu gösteriyorlar bizlere. Ama bizim mahalledekinden farklı; bahçeye kaçan topu almak eziyet gibidir bazen, Tayland'lı çocuklarsa auta attıkları topu almak için denize atlayıp serinliyor.

Sürekli "atan alır" kuralını işlettikleri için, maçın ilerleyen dakikalarında oynadıkları saha su içinde kalıyor. Bu da onların hem "dar alanda" hem

de "kaygan zeminde" topla daha iyi oynamalarını gerektiriyor. Futbol oyununu hiç bilmeden, sadece televizyondaki endüstriyel futboldan görmüş olan Panyee çocukları, bir süre sonra futbolda çok yetenekli hale geliyorlar.

Hatta Tayland'da katıldıkları bir futbol turnuvasında çeyrek finale kadar yükseliyorlar. Sağanak yağmur altında oynadıkları bu maçın ilk yarısında 2-0 geri düşüyorlar; su dolan kramponları onları yavaşlatıyor. Panyee takımı bir karar alıyor; kramponlarını çıkarıp çıplak ayak oynuyorlar. Durumu 2-2'ye getiriyorlar, ancak son dakika golüyle maçı kaybediyorlar. Onlar, o maçı kaybetmiş olsalar da; futbolun endüstriyel bir "yarış" değil, çok daha keyifli bir "oyun" olduğunu bizlere hatırlatan bir hikaye yaratmış oluyorlar.

Bu arada ezan okundu, hava kararı. Yazıyı bitirip eve yetişmem lazım. "Golü atan maçı alır" kuralı girdi devreye. Top önüme düştü, abanıyorum:

"Kahrolsun endüstriyel futbol, yaşıns sokak futbolu!"

Vurdum, gol oldu...

Grafitilerini Kapatan Grafiteci

Gizem Şahin

gizem@meydangazetesi.org

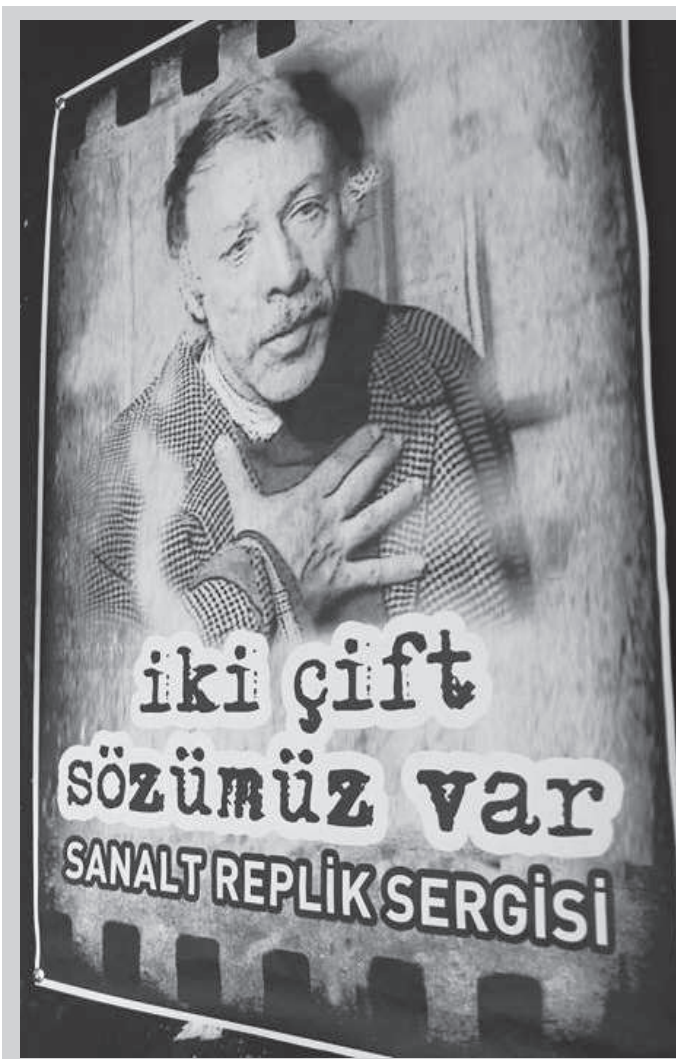
1960'lı yılların sonlarından itibaren sıkça duyulmaya başlanan Yunan asıllı grafitici Demetrius'un isminin ve yaşadığı sokağın numarasının kısaltması olan "TAKI 183" imzası, arkasından gelen başka birçok imzayla birlikte, grafiti tarihinde unutulmamacak yerler edindi. Bu tarihlerden itibaren, grafiti denildiğinde akıllara gelen isimlerin ve çalışmaların bazıları TAKI 183'ün yolundan yürüyen grafiticiler; bazıları da iktidarlara kafa tutanlar ve onların eleştirel çizimleri oldu denilebilir. Peki kimdi bu "iktidara kafa tutanlar" dersiniz, belki saymakla bitmezdi; çoğu zamansa ismi en çok duyulan Banksy gelirdi akıllara. Ta ki The Art Of Banksy sergisine kadar...

Blu hakkında konuşmaya başlamadan önce, gazetelerde ve haberlerde gördüğümüz "Blu: İtalya'nın Banksy'si" benzetmesini alaşağı etmekte fayda var. Çünkü bir yanda bugüne kadar birçok eserinde rahatsız ettiği kapitalizmi, giriş ücreti 35 lira olan sergisiyle ve sergiyi düzenleyen şirketle kol kola girerek unutan Banksy; bir yandaysa "Street Art Banksy&Co sergisi, savaşılmaması gereken bir kent algısı sembolüdür" diyen Blu var.

İtalya'nın Bologna sokaklarından bir grafitici olan Blu, günün birinde, duvarlardaki resimlerinin müzede sergileneceğini öğrendiğinde, eserlerinin "yağmalanmasını" önlemek için onları ortadan kaldırmaya karar verir. Blu, sokaklarda yarattığı eserlerinin müzede sergilenmesine yağmalama der; bunu neden söylediğini anlamak çok zor olmasa gerek... Düzenlenen sergiye "savaşılmaması gereken bir algı" demenin en radikal yolunu keşfeden Blu; kendi iradesiyle yarattığı bütün çalışmaları, yine kendisi yok eder. Çizimlerinin "sanat şirketleri" tarafından yağmalanmasına, iradesinin ve yaratıcılığının müzelere sıkıştırılmasına karşı; sokaklarda, duvarlarda yer alan çizimlerinin her birini tek tek kapatır.

Yaratımının yağmalanmasına karşı direnişini "kendi elleriyle" gerçekleştiren Blu'nun söylediklerine kulak vermekte fayda var; "Toprak sahibi ya da sömürgeci valilerinkine benzer bir kibirle, kendilerinde duvarlardan çizimleri sökme hakkı görenlere karşı yapılabilecek tek şey, bu çizimlerin ortadan kaldırılmasıdır."

İKTİDARA KARŞI İKİ ÇİFT SÖZÜMÜZ VAR

Birçok farklı sinema filminden alınmış; devlet, iktidar, patron, otorite karşıtı sözler içeren repliklerin yer aldığı "İki Çift Sözümüz Var" isimli replik sergisi, Sanalt Kolektifi tarafından Kadıköy 26A'da gösterime açıldı.

İsmi "Bizim Aile" filmindeki Yaşar Usta'dan alan "İki Çift Sözümüz Var" replik sergisinde; hasta kardeşine yemek yedirmek için kanını satan Murat'ın hikayesini anlatan Canım Kardeşim filminden, zindanlarda yaşamları çalınan çocukları izlediğimiz Uçurtmayı Vurmasınlar'a; Meksika Devrimi'nde geçen hikayesiyle hepimizin aklında yer edinmiş bir western filmi olan Giù la Testa'dan, Güney Amerika'daki su direnişlerinde yerli halkın mücadelesini konu edinen Even The Rain'e kadar farklı türlerden birçok filmde replik, bu sergide kendine yer buluyor.

Unutulmaz filmlerdeki, iktidarlara karşı koyuşların, direnişlerin ve başkaldırıların alıntılındığı sahnelerdeki repliklerin, sinema perdelerinden 26A duvarlarına taşındığı sergi Nisan ayı boyunca izlenebilecek.

Amed Köy Üretim ve Satış Kooperatifi Girişimi

Kapitalist ekonominin tahakkümü bütün yaşam alanlarımızda belirginleşmiş ve iktidar herkesi bu tahakküm döngüsünün bir parçası olmaya zorlarken; bu döngünün dışında yeni

ekonomik modeller, yeni coğrafyalarda var olmayı sürdürüyor. Devletin talan projelerinin yanında ekonomik tahakkümünün de giderek belirginleşmeye başladığı Amed'de dayanışma

ilişisini ve kooperatif üretim-tüketim ilişkilerini pratikleyen Amed Köy Üretim ve Satış Kooperatifi Girişimi'yle yaptığımız röportajı sizlerle paylaşıyoruz.

Meydan: Amed Köy Üretim ve Satış Kooperatifi Girişimi ne zaman ortaya çıktı ?

2015 Haziran ayından sonra, üç aile olarak kooperatifleşme üzerine düşünmeye başladık. Amed Yenişehir'e bağlı köylerde tarım yapan arkadaşlarımızla da konuyla ilgili konuştuk. Aslında en başta daha küçük çaplı bir çalışma düşünüyorduk. Ancak en son iki buçuk ay önce kullanılmayan kerpiç bir ahırla yaklaşık 50 metre karelik iki odada ve 80 metre karelik bir evin bodrumunda mantar üretimine başladık. Piyasa koşullarının çok daha altında bir maliyetle; en başından bu yana inandığımız dayanışmayla bu işi başardık.

İki alanda yaptığımız mantar üretimi, şu anda yalnızca üç ailenin ihtiyaçlarını karşılamaya yetiyor. Ancak bu ağa daha birçok aileyi dahil etmek istiyoruz.

Amed Köy Üretim ve Satış Kooperatifi Girişimi olarak neyi amaçlıyorsunuz ?

GAP ve benzeri projelerle bu bölgede yaşayan insanlar sömürü dü-

zenine dahil edilmek istendi; ekonomik soykırım uygulandı. Bölge halkı bir yandan baraj projeleriyle topraksızlaştırılırken, bir yandan da ithal edilen ancak bölgenin yaşam koşullarına uymayan havanlarla köylüler borçlandırıldı. Bölge halkı bugün borçlarını ödeyemez, ihtiyaçlarını karşılayamaz durumda. Bu koşullarda kooperatifleşme bizim için bir ihtiyaç olarak açığa çıkıyor.

Biz, Kürdistan coğrafyasının kendine yeterli bir coğrafya olduğunu; bölge halkının, sistemin dayattığı sorunları dayanışmayla çözebileceğini göstermek istiyoruz. Kürt halkı belki birçok alanda örgütlü ama ekonomik alanda örgütlü değil. Biz biraz da bunu sağlamaya çalışıyoruz. Bizim amacımız insanları tekrardan üretime, tekrardan paylaşmaya, tekrardan dayanışma ilişkilerine döndürmek.

Buradaki üretim nasıl işliyor?

Mantar, üretildiği ortamda insan sağlığı için tehlikeli olan gazlar salgılıyor; o yüzden biz öncelikle insanların yaşam alanında mantarın üretilmesini istemiyoruz bu yüzden kullanılmayan kerpiç evleri işlevsel

hale getirerek üretimimizi buralarda yapıyoruz. Kürt halkının geleneğinde olan dayanışmacı kültür halen işliyor ve kaybolmamış. Genelde bu tarz çalışmalar "duyarlılık" olarak lanse ediliyor ama bu bizim yaşamımızda var zaten. Ne kadar ürettiyse onu satacağız, sattığımızı da paylaşacağız.

Burada üretilen ürünler diğer insanlara nasıl ulaştırılıyor? Diğer kooperatif ve üreticilerle nasıl bir ilişki içindedesiniz?

Bu anlayışta hareket eden kooperatiflerle iletişim içerisindeyiz. DTK Ekonomi Komisyonu çatısı altında bir takım faaliyetler yürütülüyor, onlarla iletişim içerisindeyiz. Bu şekilde, var olan insanlara ürünlerimizi ulaştırıyoruz. Onun dışında bir Facebook hesabı kurduk. Bu deneyimde çok yeni olsak ve yaptıklarımızı internet üzerinden yaymak konusunda kimi zaman zorluk çeksek de, bu kanal aracılığıyla da insanlara ulaşmaya çalışıyoruz.

Varsayalım ki Yenişehir'de Şeyh-kent Köyü'nde bir arkadaş mantar üretimi yapıyor; başka bir köyde salça üreten bir arkadaş var; bu arkadaşlar arasında diyalog olmasını

istiyoruz. Var olan komünlerin ve kooperatiflerin sözcülerini, buldukları ilçelerde bir araya getiriyoruz. Diyelim ki bir arkadaş mantar işi için bir alan daha oluşturmak istiyor, ne yapılması gerekiyor birlikte tartışıyoruz.

İlçe komisyonundan sözcüler bir araya geliyor, il komisyonunu oluşturuyor; il sözcüleri bir araya geliyor, Kürdistan genelinde ve Türkiye genelindeki genel komisyonları oluşturuyor. Yani herkesin bir sözcüsü var, sözcüler bir araya geliyorlar. Ancak sözcüler yalnızca var olan tartışmaları dile getirebiliyorlar. Kooperatifler arasındaki iletişim böyle oluyor.

Son olarak eklemek istediğiniz bir şey var mı?

Yaşadığımız sistem içerisinde artık kooperatifleşmek, komünleşmek ve dayanışmak dışında hiçbir şansımız yok. Nüfusun neredeyse %85'inin kredi kartı borcu var, kimse ihtiyaçlarını karşılayamıyor. Eğer bizler bu gerçekliğin ışığında dayanışmayı, arkadaşlarımızla değil bankalarla yapmaya devam edersek, ne kültürümüzü yaşatacağız ne de biz yaşayacak imkan bulacağız...